

Danes TV sprejemnik za Vido in Rafaela!

Danes dopoldne bodo predstavniki našega uredništva kupili v Trebnjem televizijski sprejemnik, stabilizator in tv anteno ter odpeljali vse to v Slepšek pri Mokronogu, kjer je medtem domači obrtnik že pripravil nosilni drog za anteno. Popoldne bo strokovnjak montiral anteno in priključil tv sprejemnik, s čimer bo velika želja mladih bolnikov Vido in Rafaela Zupančič po zaslugi številnih bralcev in prijateljev našega lista uresničena. Več bomo o tem poročali prihodnji teden!

18 maturantov od 28 še živečih se je 12. novembra zbralo v Novem mestu na 50.letnici mature, ki so jo opravljali 1917. leta na novomeški gimnaziji. Več o tem berite na 12. strani. Na sliki: jubilarji si v spremstvu prof. Janka Jarca ogledujejo Dolenjski muzej. (Foto: M. Jakopec)

VREME

OD 16. DO 26. NOV.

Od 15. do 20. novembra in okrog 24. novembra nestalno s pogostimi padavinami, obenem ohladitev s snegom do nižin, zlasti okrog 19. novembra. Med 21. in 23. novembrom suho oziroma lepo, toda hladno.

20 ton dobrih jabolk čaka na kupce

Kmetje jih ponujajo po 60 do 80 Sdin kilogram, v trgovinah pa so naprodaj po 110 do preko 400 Sdin kilogram — Letos je odkup popolnoma

V Poljanski dolini imajo do 80 S din kilogram, a jih kmetje 15 do 20 ton kvalet nihče ne odkupuje. Sadna letetnih jabolk, ki bi jih radi tina je bila letos doora in prodali. Ponujajo jih po 60 imajo nekateri kmetje iz va-

si: Kralji, Cepije, Dol, Laze, Vrt, Bilpa in Predgrad tudi po dva do tri tisoč kilogramov neprodanih jabolk.

Seveda so kmetje ponudili jabolka najprej kooperacijskemu oddelku kmetijskega gozdarskega posestva Kočevje. Pri posestvu pa so si najprej hoteli zagotoviti trg. Iskali so kupce, a jih niso dobili. Tako se je v Poljanski dolini letos prvič zgodilo, da je odkup jabolk popolnoma zatajil. Prejšnja leta je kmetom uspelo prodati vsaj nekaj tisoč kilogramov jabolk, letos pa niti kilograma.

Z odkupom krompirja je bilo letos bolje. Vendar pa pridelek ni bil posebej bogat, zato tudi ni bilo posebno težko krompir prodati.

Spet si je sposodil avto

Franc Lesar iz Ribnice si je spet sposodil tovornjak za vožnjo v Ljubljano. Tokrat ga je 4. novembra ob 22. uri vzel iz garaže »Gradbenika« v Gorici vasi. Miličniki so mu naslednji dan v Ljubljani vozilo odvzeli. Lesar si je do sledje sposodil že avtohus, osebnih avto in dvakrat tovornjak. Zaradi sposojanj se je zagovarjal pred sodiščem.

Srečanje poslancev s predstavnik občinske skupščine ter gospodarstveniki krške občine je bilo koristno in zanimivo. Občina, ki ima pravzaprav nerazvito in nedograjeno gospodarstvo (kollektivi v njej morajo hkrati

Čvrstejšo občinsko politiko in medobčinsko sodelovanje!

Bodo župani res vedno »beračili« v delovnih organizacijah za sredstva, potrebna za reševanje skupnih občinskih problemov? — Vlogo in učinkovitost občinskega aparata vse preveč zanemarjamo, potem pa se čudimo, če ni reda v raznih panogah in njihovih medsebojnih odnosih — Zakaj smo našli skupen jezik samo v nekaterih (obrobnih) medobčinskih vprašanjih, glavnim in odprtim problemom pa se na škodo občanom umikamo?

V sredo, 8. novembra, je bilo na pobudo občinske konference SZDL v Krškem posvetovanje zveznih in republiških poslancev krške občine s predstavniki občinske skupščine, političnih organizacij in večjih podjetij. Vodil ga je Peter Markovič, uvodni pregled o stanju gospodarstva in družbenih služb v občini pa je dal predsednik OBS Stane Nunčič. Ko velja pozdraviti pobudo Socialistične zveze v krški občini, da na tak način seznanja svoje poslance v zvezni in republiški skupščini z glavnimi problemi domačega področja, moramo hkrati tudi poročati, da pripravljajo v Krškem že za ta teden nov posvet o odnosih OBS do trgovine, gostinstva in obrti, medtem ko bo 21. novembra razširjena seja SZDL in sindikata o zaposlovanju. Razčističevanje stališč, sestavljanje delovnih načrtov in njihovo uresničevanje, pri čemer si želijo v občini tudi konkretno pomoč svojih poslancev, je ena izmed oblik dela v občini v tem času.

izgrajevati svoje zmogljivosti in sproti uresničevati vse na- (Nadaljevanje na 4. strani)

DANES:

- Mrtvaški ples str. 5
- Raketa VEGA III C str. 6
- Novo mesto najdražje v Sloveniji? str. 11
- Ali delavski svet ali direktor? str. 11
- Recept za dolgo življenje str. 12
- Vsega je kriv ta presneti Martin! str. 12
- S puško je hotel dobiti svojo ženo str. 23
- in več kot 30 zanimivih objav na zadnji strani.

„60 jurjev bo plačal!“

Sporekla sta se pač! Beseda da besedo, in ko se človek v prepiru razgreje, pozabi na mero. Izusti žaljivko in zamera je tu! Če se sporečeta dva večja razvneteža, pa kaj hitro spregovorijo pesti in nemalokrat pride do telesnih poškodb. Zalitve in poškodbe imajo nabadno svoj konec pred sodiščem.

Sodišča sodijo po zakonih. Po zakonu je tisti, ki je nekomu izrekel žaljivko in s tem prizadejal njegovo čast, obsojen na 3000 Sdin denarne kazni. Po zakonu je tisti, ki je nekomu v nagli jezi prizamagal zausnico in s tem prizadel njegovo čast pa tudi nedotakljivost njegove osebnosti, obsojen na 5 ali 6 tisoč Sdin denarne kazni. Res je: v posameznih primerih sta obe kazni tudi višji, toda vedno ma so kazni za žalitve in

telesne poškodbe sorazmerno nizke.

Zakonodajca se izogiba kaznovanju, pač pa skuša vplivati na prestopnike vzgojno. Čim manj skuša prizadeti obsojenčovo osebnost in človeško dostojanstvo. Toda v praksi je vedno več žalitev in fizičnih obračunov med ljudmi. In še nekaj: tudi ta, ki je bil razžaljen ali pa je morda dobil zausnico, ima pravico do nedotakljivosti svoje časti in osebnosti. Ustava jo namreč zagotavlja vsem občanom.

Ljudje pa si — čeprav po ovinkih — najdejo pot do svoje pravice... Okoljani in razžaljeni prihajajo na sodišče in govorijo: »Veste, tovariš sodnik, dva advokata sem najel, da bo plačal 60 jurjev! Saj tistih 5 jurčkov, ki mu jih boste prisodili vi, še poračal ne bi!«

M. JAKOPEC

MRTVAŠKI PLES NA NASIH CESTAH — tako smo naslovili celostranski zapis na 5. strani naše današnje številke. Iz dneva v dan je več mrtvih in poškodovanih na vseh slovenskih cestah. Cemu, zakaj? — na to vprašanje skušamo odgovoriti v sestavku na 5. strani. Fotografija nam pove: tule je 22. oktobra letos umrl 23-letni Jakob Plohl, sopotnik voznika Mirka Graha (20) iz Stavešinskega vrha pri Radgoni, ki je prehitro vozil in na cesti med Tišino in Soboto zavil v jarek in v drevo. Takih fotografij pa bi lahko dobili vsak dan celo več iz različnih slovenskih pokrajin. Do kakšnih »plesov« prihaja na naših cestah, pa vam lahko pove tudi fotografija ob naslovu **MRTVASKEGA PLESA NA NASIH CESTAH!** (Foto: Feri Maučec, Murska Sobota)

Jože Prah je podlegel poškodbam

13. novembra ob 19. uri se je na cesti Krško-Drnovo zgodila huda prometna nesreča, zaradi katere je umrl kolezar Jože Prah (57 let) iz Jelš pri Leskovcu.

Iz Krškega se je po cesti II. reda peljal proti Drnovu v osebnem avtomobilu »Volkswagens« z nemško registracijo Alojz Kaplan (40) iz Leskovca. Pri naselju Beli breg je na kratko razdaljo zagledal pred seboj kolesarja, ki je sedel na cesti ob kolesu. Zadel ga je s prednjim delom avtomobila in ga zbil po cesti. Ponesrečenca so takoj odpeljali v Breziško bolnico, vendar je danes ob 9. uri umrl.

Alkoskop je pokazal, da je bil avtomobilist trezen.

Pavk

V nedeljo so na Primožu odprli novo šolo, za katero so prizadevni domačini veliko prispevali. V prisotnosti domačinov in predstavnikov družbenega življenja sevniške občine je predsednik občinske skupščine Sevnica Franc Molan dal šolo v uporabo. Za pomoč pri gradnji se je domačinom in občinski skupščini zahvalil upravitelj in organizator Marjan Horvalič. (Foto: Mirko Vesel)

Čestitka sovjetskim sindikatom

10. novembra so udeleženi občnega zbora OBS Novo mesto poslali centralnemu komiteju sovjetskih sindikatov v Moskvo tole brzojavko:

»Praznovanju 50. obletnice velike oktobrske revolucije, ki jo skupaj z vami praznuje ves svobodoljubni svet, se pridružuje tudi naša sindikalna organizacija.

Zavedajoč se dejstva, da je uspeh proletarske revolucije pomenil za delavski razred vsega sveta nova pobude za boj proti izkoriščanju in za dokončno zmago socialističnih družbenih odnosov, vam OBS Novo mesto s svojega občnega zbora iskreno čestita.

Rusi so kot orjaške slone ali kače vozili v paradi rešenično počasne rakete, med njimi tudi sorbitalne s konico, ki je bila podobna delfinovi glavi. Američani so že planili kvišku: »Rusi stopnjujejo oboroževalno tekmo!... Najbolj zamerijo Američani Rusom, da so jih z najnovejšo raketo prevzeli, češ da so kršili sporazum o prepovedi pošiljanja oboroženih raket v vesolje. Toda sorbitalna raketa ni vesoljska, ker ne bo napravila niti celega kroga okrog Zemlje. Preden bi napravila krog, bi zadela cilj... Američani, ne bodi si ga leni, so lakof pokazali, da tudi oni še nekaj veljajo v vesolju: nekaj dni za sovjetskimi izstrelitvami so izstrelili 3000-tonsko raketo Saturn, ki v eni sekundi počre 15 ton goriva. Izstrelitev je veljalo samoočevalno milijonov dolarjev. V Sovjetski zvezi iz previdnosti rajši ne povedo, koliko ta reč stane... Toda vse kaže, da ta vesoljski promet le ni tako enostranski. Ne frčijo samo rakete z Zemlje v vesolje, ampak prihajajo tudi od drugod. Zda se je razširila epidemija letelčnih krošnikov tudi v Sovjetski zvezi. Ne samo »načadna ljudje, ampak tudi piloti in znanstveniki so že videli te teče krošnike ali vsaj predmete, ki so jim podobni. Ni zaman dejal švicarski zgodovinar von Dueniken na kongresu družtev za proučevanje »nemanih letelčnih predmetov to-le?« Kar so naši predniki imeli za bogove, so bili v nekaterih primerih tuji astronauti. Kdo ve — morda ima prav... Tudi Kitajci so zelo slovesno praznovali 50 letnico oktobrske revolucije, toda za sovjetske voditelje niso našli ene same dobre besede. Stalin je bil zadnji pošten komunist, ki ga se priznavajo... Iz Bona je v zadnjem času skoraj vsak dan slišati izjave, da bi radi obnovili diplomatske odnose z Jugoslavijo. Kdo jih ovira? Mi gotovo ne... Pred nekaj dnevi je obiskal Kambožjo neki ameriški turist oziroma turistka: Jacqueline, vdova predsednika Kennedyja. Toda spremen ni bil turističen, ampak razkošno orientalski. Ameriški vladi ni bilo neljubo, ker je upala, da bo obisk vsaj malo ogrel »zaledele odnose s Kambožjo. Princ Sihanuk, ki je trenutno sprt tako s Kitajci kakor z Američani, nima nobenih utvar. »Prej ali slej, je dejal prejšnji teden, »bo vsa Azija kitajska.«

PRED KONGRESOM ZVEZE MLADINE

Mladina — porok revolucionarnosti

Deveti plenum CK Zveze mladine Jugoslavije, ki je bil v prvi polovici oktobra, je odprl pogovor o reorganizaciji mladinske organizacije. Gre za to, kako po obliki in vsebini prilagoditi mladinsko organizacijo novi, višji stopnji razvoja samoupravnih odnosov. Mladim je potreben nov tip samouprave in demokratične organizacije, ki se bo lahko bolj učinkovito vključevala v vsa območja družbene razvoja in življenja.

Doslej je bilo še več pogoovorov o pripravi na bližnji kongres. V razpravah, v katere se vključujeta tudi Zveza komunistov in Socialistična zveza, so vsi bolj ali manj soglasni glede ugotovitve, da je mladinska organizacija v nekakšni krizi, ko stare formule več ne ustrezajo novim razmeram v družbi. Zveza mladine pri tem ni nobena izjema, saj podobno krizo preživljajo tudi druge politične organizacije, celo Zveza komunistov, ki se mora prav tako prilagoditi samoupravnim odnosom v družbi.

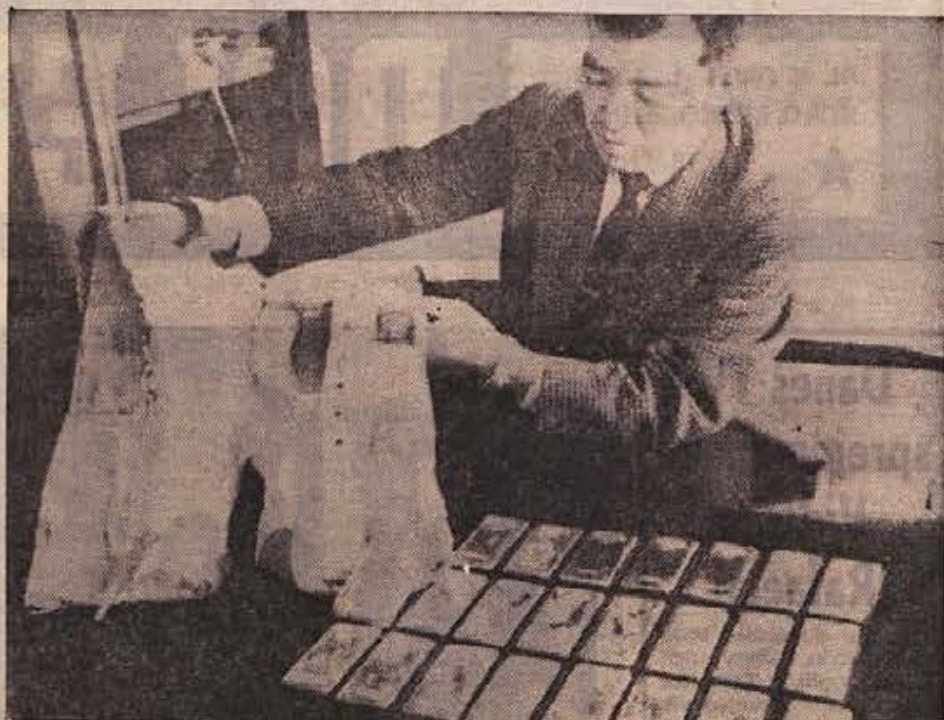
Organizacija mladim se mora otresti vseh anahronizmov, ki se vlečejo iz preteklosti: transmissijske vloge, odtrganosti od članstva, »skrbni za mlade ljudi« itd. To včasih niso bili anahronizmi,

pač pa nujne značilnosti svojega časa. V novih razmerah se bolj in bolj jasni spoznaje, da zveza mladine ne sme biti več organizacija za mlade, pač pa organizacija mladih, organizacija, v kateri bo prevladoval vpliv članstva. Predlog je, naj bi bili mladinski komiteji nekakšna koordinacijska jedra najbolj dejavnih mladih ljudi, manj vodstva v klasičnem pomenu besede. Le tako bo mogoče široko odpreti organizacijo in jo razbremeniti sistema klasične podrejenosti nižjih organov višjim.

Mladi ljudje so kritični do nekaterih defektov v naši družbi. Pritožujejo se, da jih marsikje odtrajajo od sodelovanja v samoupravnem življenju. Toda pogosto so birokratske ovire v mladinski organizaciji sami, ki tudi ni imuna — kot je bilo rečeno na deveti seji CK ZMJ — za karieristične pobude, grupštvo, subjektivizem itd. Mladina se bo potemtakem bolj organizirano in učinkovito vključevala v družbeni razvoj le tedaj, če bo tudi sama v sebi, v svoji organizaciji dovolj demokratična in samoupravna.

Nikakor pa ni sprejemljiva tista kritika mladih, ki pravi, češ da je sedanja mlada generacija brezbrizna in nezainteresirana za samoupravno življenje. Narobe je res: mladi ljudje so vneti zagovorniki samoupravljanja in so ga pripravljeno razvijati in bogati naprej. Ne morejo pa mirno gledati razna malčanja, ki jih opažajo pri praktičnem uveljavljanju samoupravnih načel. Če je kdo zelo občutljiv za velika razpoka med načeli in prakso, med besedami in dejanji, potem je to v prvi vrsti sedanja mlada generacija.

V razpravah o reorganizaciji mladinske organizacije so precej govorili tudi o dolžnostih Zveze komunistov, ki je bila po besedah sekretarja IK CK ZKJ Mijalka Todoroviča preveč ob strani. Nekateri problemi v Zvezi komunistov se tako ali drugače odsvitajo tudi v mladinski organizaciji. Zvezi komunistov ne more in ne sme biti vseeno, kakšen je odnos mladih do nje. Zakaj tako malo mladih vstopa v ZK, to je vprašanje,

JAPONSKI GARNIK KAŽE STEZNIK, v katerem je Angležinja Katarina Ana Bromley tihotapila 60 funtov (skoraj 30 kg) zlata v ploščicah. Tihotapski zaklad so v torek odkrili pri Ani Katarini uslužbenci carinskega urada na tokijskem mednarodnem letališču. Telefoto: UPI

ki ga kaže temeljito in tanko-vestno pretrsti predvsem med komunisti. Verjetno imajo prav tisti, ki pravijo, da bo potekal proces preobrazovanja Zveze komunistov vzporedno z njenim pomlajevanjem. Najboljša in najbolj zanesljiva preizkušnja, ali je Zveza komunistov dovolj sposobna, demokratična in napredna je vprašanje, ali mladi rod sprejema njen program in njeno politiko.

Tudi za zvezo mladine velja znani politični aksiom: po starem ne gre več, po novem pa se je treba šele naučiti.

F. SETINC

tedenski zunanjepolitični pregled

»Israel ima prav, ko zahteva od Arabcev, naj ga priznajo, začno pogajanja in sklenejo mirovno pogodbo. Toda vprašanje je, če njegova politika prispeva k tem ciljem,« je prejšnji teden zapisal ameriški dnevnik »Washington Post«.

In potem med drugim navaja govor izraelskega premiera Eškola in za izraelsko moralo,« meni »Washington Post«. »Vendar je slaba diplomacija in lahko samo zmanjša možnosti za neposredna pogajanja, ki si jih želi Israel. Ko Arabci poslušajo Izraelce, ki govorijo o enostranskih spremembah na zemljevidu Srednjega vzhoda, se gotovo sprašujejo: Čemu pogajanja? Ali nam ni Israel odvzel mož-

Arabci popuščajo

nost, da bi si pridobili nazaj naša ozemlja s pogajanjmi? Ali ni še ena vojska »runda« naše edino upanje?»

Arabski poraz v junjski vojni — predvsem vojaški poraz ZAR — je imel daljnosežne posledice na vsem Arabskem polotoku, predvsem v dveh žariščih spora: v Jemenu, kjer je odletel dosedanj predsednik Salal, za katerim menda piše, da žaluje (zdaj se je naselil v Bagdadu ob 1400 dolarjih na mesec, ki mu jih je določila iraška vlada) in v Adenu, kjer se zmagata za oblast naravno osvoboditev (NLF).

Po krvavih spopadih, ki so terjali številna arabska življenja, je NLF skoraj popolnoma potisnila vsrnan tako imenovano fronto za osvoboditev okupiranega Južnega Jemena (FLOSY). Dokler je FLOSY, ki je pod egiptovskim vplivom, še prejemala neposredno pomoč od ZAR iz Jemena, je bila enakovredna nasprotnik FLN, toda z odhodom egiptovskih čet iz Jemena in podporo, ki jo Angleži (na skrivaj) in vojska južnoarabske federacije (očitno) dajejo NLF, je FLOSY izgubila bitko.

Britanski dnevnik »Daily Sketch« je zapisal, da je »Aden najbolj krvava godlja, kar jim je kdaj Britanija pokazala hrbet.« Casnik piše, da so britanski načrti o federaciji šestkov in emirov v Južni Arabiji končali prav tam kakor načrti o federaciji obeh Rodezij, federaciji vzhodnoindijskih otokov in federaciji Singapura z Malajo — v smetnjaku zgodovine.

TELEGRAMI

LIZBONA — V pismu, ki so ga poslali narodni skupščini, je 235 vidnih univerzitetnih profesorjev, pravnikov, pisateljev in novinarjev poudarilo, da je 40 let cenzure na Portugalskem obsodilo razumniško ustvarjalnost na duhovno mučenje, negotovost, skrb in celo obupo.

CLEVELAND — Charles Stokes je prvi črnce, ki je postal šupan Clevelanda, osmega največjega mesta v ZDA. Tudi v mestecu Gary v Indijani je bil izvoljen črnce za šupana, medtem ko je rasistična kandidata za županjo v Bostonu pogorela na volitvah.

NEW YORK — Senator Robert Kennedy, brat bivšega predsednika ZDA, je v članku za revijo »Look« zapisal, da je po krivdi ZDA ostala preteklo zimo nezakoriščena možnost za začetek pogajanj z Vietnamom.

RIO DE JANEIRO — V skladu s politično »šleznico roket« je argentinska policija aretirala kakih sto peronistov in članov drugih opozicijskih strank, ki so hoteli demonstrirati po ulicah glavnega mesta.

V zadnjih dneh je prišlo v arabski politiki do velikega preobrata. Napovedal ga je jordanski kralj Husajn v Londonu in še bolj med obiskom v Washingtonu. Naravnost je povedal, da so Arabci spremenili svoje stališče do Izraela, da so ga pripravljeno priznati, skleniti z njim mir in ukreniti vse, da bi na Srednjem vzhodu dosegli trajen mir. »Pričakujemo,« je dejal kralj, »da bo Izrael pokazal enako razumevanje, kakor smo ga mi, in ne bo vztrajal pri neposrednih pogajanjih.«

Israel namreč zahteva, da bi se pogovoril »iz oči v oči« z Arabci brez posredovanja kogar koli, medtem ko su Arabci — povsem razumljivo — za posredovanje Združenih narodov. Izraelci računajo, da bi pri neposrednih pogajanjih več iztisnili iz Arabcev, ki so poražena stran. Hkrati zatrjujejo, da nimajo namena nastopati na pogajanjih kot zmagovalci.

Če nimajo namena nastopati kot zmagovalci, vsaj govorijo kot zmagovalci in napovedujejo, da bodo obdržali in naselili ne samo stari Jeruzalem, ampak tudi zahodni breg reke Jordan (tam naj bi bila samostojna država, neodvisna od Jordanije), Golanske višavje (odondod so nas Sirci leta in leta obstreljevali), Gazo ob Sredozemskem morju (preveč se zajeda v ozemlje Izraela) in celo Sinajski polotok (navsezadnje imamo tudi mi pravico govoriti, kdo bo plul sko-

NEW YORK — Svetovna banka in dve njeni podružnici so v preteklem finančnem letu dodale nad 1,2 milijarde dolarjev za narčne gospodarskega razvoja v 40 državah. To je kakih sto milijonov dolarjev več kakor v prejšnjem finančnem letu.

BONN — Na tiskovni konferenci v Bonnu je zahodnonemški zunanji minister Willy Brandt skušal pobiti govorice, češ da se je spril s sveznim kanclerjem Kiesingerjem. Neoglasja med politikoma so baje nastopila zaradi francoske politike do Velike Britanije in politike Zvezne republike Nemčije do vzhodnoevropskih držav in Sovjetske zveze.

Nov delovni čas tudi v Sloveniji?

Nekatere republiške ustanove, kot so republiški sekretariat, gospodarska zbornica, banke in druge, že razpravljajo o možnostih, da bi tudi one sledile zgledu zveznih ustanov in s 1. januarjem 1968 uvedle nov delovni čas — od pol devetih zjutraj do petih popoldne s polurnim odmorom in prosto soboto.

CK ZK Hrvatske o reformi

Ne nedavni seji centralnega komiteja ZK Hrvatske so razpravljali o izvajanju družbene reforme. Ko so govorili o nalogah komunistov v zvezi s tem, so menili, da se morajo odločno spoprijemati z napačnimi in demobilizacijskimi ocenami reforme.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

ZVEZNA SKUPŠČINA O REFORMI. Na sejah zveznega in gospodarskega zbora so razpravljali o rezultatih dvehletnih reformnih prizadevanj in nalogah v prihodnosti. Diskusije je imel predsednik zveznega izvršnega sveta Mika Spiljak. Razprava poslancev je bila živahna in ustvarjalna, skoraj v celoti v podporo reformi.

Oba zbora sta menila, da sta ohranitev stabilnosti in rast industrijske proizvodnje najpomembnejši nalogi v prihodnje. Zavzela sta se za to, da je treba ustvarjati pogoje za razmah najposobnejših delovnih organizacij, ki bodo potegnile za seboj tudi vse druge. Po njunem mnenju je sedanja neuključnost v gospodarstvu precej pripomogla k temu, da se ohranjajo tudi slabi, medtem ko je sposobnim onemogočala hitrejša napredovanje. Bila sta odločno proti kreditiranju iz emisije denarja, ker bi to vodilo nazaj, ne naprej. Poudarjala sta tudi nujnost zaščite razširjene reprodukcije z razumnim razmerjem v delitvi dohodka. Financiranje proračunske porabe federacije mora biti usklajeno s možnostmi.

V razpravi na sejah sborov so govorili tudi o vlogi trgovine, ki je

sedaj precej zapostavljena in zato takšna ovira razvoj proizvodnje.

V zveznih organih preučujejo možnost, da bi uvedli medbančni kliring, to je, da bi »pobotali« dolgove in terjatve med gospodarskimi organizacijami.

PRAVIČNA ODSKODNINA ZA ZEMLJO. Pred zvezno skupščino je osnutek zakona o spremembah in

Odločna podpora reformi

dopolnitvah zakona o razlastitvi zemljišč. Nov zakon je potreben, ker sedanji predpisi niso upoštevali socialnih razmer lastnikov. Prav tako niso bile dovolj natančno razmerjene družbene koristi in pravice lastnikov do pravične odškodnine. Poslanci se zavzemajo za to, da je treba braniti družbene koristi, pa tudi to, da naj bo nadomestilo za razlašeno zemljo pravično.

SKLEPI SKUPŠČINE SR SLOVENIJE. Med sklepi skupščine SR Slovenije, ki je, kot smo že poročali, na seji republiškega in socialno-zdravstvenega zbora razpravljala o aktualnih problemih zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja, invalidsko-pokojninskega zavarovanja in otroškega dodatka, je tudi tole naročilo: že s 1. 1. 1968 je treba proces izenačevanja pokojnin, priznanih v različnih časovnih obdobjih. Skupščina se je tudi zavzela za odpravo zveznega limita prispevne stopnje za socialno zavarovanje, da bi tako republike lažje urejale te probleme v skladu s svojimi specifičnimi potrebami in možnostmi.

ZBOR NARODOV O SVOJIH NALOGAH. Ko je zbor narodov sprejel svoj delovni program, je izbral posebne skupine poslancev, ki bodo preučevale naslednje probleme: razmerje med zvezno in republiško zakonodajo (skupno bo vodil Bogo Gorjan, poslanec iz Sevnice), vlogo in naloge zbora pri določanju in spremljanju zunanje politike, probleme financiranja družbenopolitičnih skupnosti, uveljavljanje politike razvoja gospodarsko nezadosti razvitih republik in krajev ter enakopravnost jezikov.

Pravice predpisane, denar pa omejen

Republiška skupščina o problemih socialnega zavarovanja - Osebnih dohodkov in življenjski stroški so v vsaki republiki drugačni, zato so zvezni valorizacijski količniki krivični in odveč

V republiški skupščini so v začetku novembra obdelali problematiko zdravstva in socialnega zavarovanja. Preostaneta še dve področji, n sicer zdravstveno zavarovanje kmetov in otroško ar-

Nagrada Borisa Kraigherja: za dobro gospodarjenje

Vsako leto na dan obletnice smrti zaslužnega revolucije onarja Borisa Kraigherja naj bi poslej podeljevali nagrade z njegovim imenom, ki jih ustanavlja Gospodarska zbornica SRS. Vsako leto naj bi podelili 5 do 7 nagrad v znesku od 7000 do 25.000 N din, namenjene pa so predvsem za izjemne dosežke trajnega pomena pri organizaciji in vodenju podjetij, ki so odločilno vplivali na izboljšanje ekonomskega položaja podjetij. Nagrade bi podeljevali vodilnim strokovnjakom podjetij.

Pri elektriki se nekaj žge in smrdi...

Čeprav smo vedeli, da naj bi elektrogospodarstvo letos skoraj vse leto imelo celo višje oz. presežke električne energije, je bila 30. oktobra po vsej državi predpisana omejitev v porabi te energije. Tako je elektrogospodarstvo spet potrdilo, da ni urejeno in da ne zna umno gospodariti z zalogo vode v hidroelektrarnah, med delom hidroelektrarn in termoelektrarn oz. remontov v slednjih pa spet nekaj ni v redu. Pri tem pa osebni dohodki v tej panogi gospodarstva, ki tako zelo občutljivo vpliva na proizvodnjo v vseh drugih vejah gospodarstva, prav nič ne zaostajajo - pravijo celo, da so v zgornjem delu lestvice!

stvo, s čimer bo to področje v celoti zaokroženo. Na koncu so sprejeli ugotovitve in sklepe tako, kot so jih sprejeli po obravnavi gospodarskih gibanj v prvih sedmih mesecih letošnjega leta. Očitno je torej, da se v skupščini lotevajo problematike sistematično, področje za področjem.

Najbolj pereči problemi so vsekakor na področju socialnega zavarovanja, saj bomo letos porabili zanj kar 190 milijard starih dinarjev, kar zneso osmino vsega narodnega dohodka v Sloveniji. Nenehne izgube v skladih socialnega zavarovanja so predstavljale in še predstavljajo enega izmed inflacijskih žarišč, ki ga bo treba čimprej pogasiti, če naj izpeljemo reformo do kraja. Zato ni prav nič slučajno, če je dobil izvršni svet tako enotno podporo skupščine, ko se je odločil za tako politiko, da moramo v prihodnjem letu povsem uravnovesiti dohodke in izdatke v skladih socialnega zavarovanja.

Stvar pa ni tako preprosta, kot je videti na prvi pogled. Vzemimo za primer pokojninsko zavarovanje. Vse pravice so določene z zakonom in o njih samoupravni organi nimajo kaj sklepati. Treba je samo plačati. Toda hkrati pa je z zveznim predpisom omejen dohodek, se pravi s tistim, v katerem je zapisano, da stopnja prispevkov za socialno zavarovanje ne sme biti višja kot 19 odstotkov. Od tod torej nujna zahteva, da se tako omejevanje odpravi. Vsaka republika naj bi stvari ureja v skladu s svojimi možnostmi in potrebami.

Druga stvar, ki so jo tako poslanci kot izvršni svet postavili v skupščini z vsa

ostrino, pa je usklajitev starih pokojnin. Razlike so tolikšne, da ne vzdržijo nobene kritike več. Ta stvar bo v naši republiki popravljena tako, da bodo pokojnine vseh staroupokojencev znašale okrog dve tretjini povprečnega osebnega dohodka v Sloveniji v letu 1964. Vse krivice v pokojninskem zavarovanju pa s tem seveda ne bodo popravljene in navsezadnje tudi ne morejo biti, ker ne nastajajo tu, ampak že pri delitvi osebnih dohodkov v delovnih organizacijah.

In tretje, za kar so se

zavzeli v republiški skupščini, je odprava zveznih valorizacijskih količnikov, ki so prizadejali toliko hude krivi in krivice. Osebnih dohodkov in življenjski stroški se gibljejo po republikah različno in tega ni mogoče urejati po jugoslovanskem povprečju.

Prav zaradi takih povprečij se dogaja, da dobijo nekdo celo večjo pokojnino, kot pa je bil njegov osebni dohodek, vtem ko je v Sloveniji zaradi čisto drugačnih razmer pokojnina v primerjavi s povprečnimi osebnimi dohodki precej nižja.

Nekaj pa lahko zapišemo ob koncu: resno prizadevanje skupščine, da bi čimprej in odločno uredili pereče zadeve v socialnem zavarovanju. V. JARC

NOVI UPI SLOVENSKEH GOVEDOREJCEV

S strokovno tehnično službo zniževati rejske stroške, z izboljševanjem trgovine pa možnosti za prodajo

Na posvetovanju slovenskih zivnorejcev v Murški Soboti smo slišali opozorila, da našo živinorejo ogrožajo visoke zaščitne carine tujih držav, v katere izvažamo živino in meso. Nekaj tednov pozneje - 7. in 8. novembra - so zivnorejci imeli posvetovanje še v Rodici pri Domžalah. Razpravljali so o zniževanju stroškov pri reji goved. Posvetovanju sta se med seboj dopolnjevali in sta prikazali podobo sedanjega stanja govedoreje v Sloveniji ter nakazali možnosti za prihodnja leta.

Perspektive slovenskih zivnorejcev niso tako črne, kot se včasih zdi. To je pokazalo predvsem zadnje posvetovanje, ki je hkrati opozorilo, da bo treba spreminjati nekatera dosedanja mnenja in stare navade, pa bo govedoreja v Sloveniji lahko našla ustrezno mesto v našem kmetijstvu in v vsem gospodarstvu.

Izvoz naših goved in govejega mesa letos omejujejo nizke izvozne cene. Nizke so zaradi tega, ker države, v katere izvažamo, omejujejo uvoz iz naše države z več vrst carinami, katerih skupni znesek se približuje polovici naše prodajne cene. Carine torej znižujejo našo prodajno ceno skoraj za eno tretjino. V takih razmerah naši zivnorejci težko konkurirajo tujim zivnorejcem, pa naj še tako znižujejo rejske stroške. Sicer pa so za zniževanje rejskih stroškov doslej premalo storili, ker so v prejšnjih letih prodajali svojo živino po ugodni ceni.

V pričakovanju, da se bodo v prihodnjih letih naša živina in mesa znižale carine, je treba skrbeti tudi za znižanje rejskih stroškov. Kako je to mogoče, so dovolj proučevali in jasno prikazali na posvetovanju govedorejcev v

Rodici, na katerem so sodelovali tudi znani strokovnjaki iz treh sosednjih alpskih dežel.

Večina kmetov ne bo zvedela nič novega, če povemo, da je goveda treba krmiti predvsem s pridelki trave, ker je taka krma cenejša kot njijski pridelki. Ne vedo pa še ali vsaj ne upoštevajo, da travniki ne dajejo le trave, ki jo posušijo, da dobijo seno in le bolj poredko pokladajo zeleno, ampak tudi silažo in dragoceno pašo. S poskusmi, ki jih dela inž. Gvido Fajdiga v Sloveniji že 12 let, je dokazano, da ustrezno pognojen in dobro negovan travnik, na katerem izmenoma pasejo in kosijo mlado travo, da toliko krmilnih vrednosti za goveda kot pridelek na dobri njivi, ali celo več. Spravilo krme s travnika z vmesno pašo pa je veliko cenejše kot z njive. Začetni poskusi so se

letos že močno razširili, saj so zajeli že skoraj 5000 ha. Kmetijci v raznih krajih Slovenije, ki so uvedli tako krmljenje goved, so zadovoljni, ker so se njihovi stroški precej znižali. Sicer pa to ni naša slovenska posebnost, saj so v Švici in Avetriji tako reje goveda že veliko bolj razširili. Seveda zato, da bi znižali stroške.

Reja goved je torej tudi pri sedanjih cenah lahko donosna, če kmetijci povečajo pridelke krme na travnikih in pašnikih. To pa še ni dovolj. Rejci goved upravljeno želijo, da bi reja bila enako donosna kot druge kmetijske dejavnosti. Hkrati jih zanima, kako naj postavijo živino po taki ceni, kot je zdaj, če bodo pridelali še več krme in zredili več živine, saj jo je že zdaj težko prodati. Odgovor je v njihovih opozorilih, da bi tudi mesarji morali znižati ceno mesa, kadar se zniža odkupna cena živine, da bi tudi v naši državi poslastičarja. O tem se bo treba še meniti. Z ustreznimi meddržavnimi trgovinskimi dogovori se lahko poveča tudi izvoz po ustrejni ceni. To pa se že pripravlja.

J. Petek

Za dolgoletno zaupanje ob 90-letnici

PO ZNIŽANIH CENAH:

ČOKOLADA GORENJKA

BONBONI BACCHUS BAR

BONBONI FRUCTUS BAR

ŽVEČILNI GUMI ZVITOREPEC

Ne zamudite izredne prilžnosti - Pohitite v vašo trgovino!

NOVI HOTEL
DIANA
V MURSKI SOBOTI

LUDVIK REBEUŠEK:

Naravna zdravilišča in zdraviliško zdravljenje v socialističnih državah

Zapis s konference v Vzhodni Nemčiji

Zo vrsto let se sestajajo zdraviliški strokovnjaki socialističnih držav na tako imenovane konference za koordinacijo vprašanj s področja zdraviliške problematike. Jugoslavija doslej še ni sodelovala pri delu te mednarodne organizacije. Kot je znano, pa je Jugoslavija že vrsto let članica mednarodne zdraviliške organizacije FITEC (Federation International de Thermalisme et Climatisme).

Letos pa je bila Jugoslavija povabljen, naj prisostvuje delu skupnega organa socialističnih držav za zdraviliško problematiko. Letošnja konferenca je bila peta po vrst-

nem redu, za kraj konference pa je bil določen Bad Elster v Nemški demokratični republiki. Prav vesel sem bil, ko sem dobil sporočilo, da sem član jugoslovanske delegacije na tej konferenci, saj o delu in razpravah v tem okviru doslej nisem mnogo vedel.

Končno me je pa tudi zanimala ureditev naravnih zdravilišč in sploh zdraviliškega poslovanja v evropskih socialističnih državah. To pa zaradi izjemno neurejenega trenutnega stanja na tem področju pri nas, kot tudi zaradi precejšnje propagande nekaterih izmed teh držav (n.pr. Čehoslovaške, Romuni-

je) za obisk njihovih zdravilišč na zahodnoevropskih tržiščih. Našo delegacijo je vodil tov. Ilija Zečar iz Beograda, člana pa sva bila prof. dr. Plavšič iz Talasoterapije v Opatiji in avtor tega članka.

Na zemljevidu sem ugotovil, da leži Bad Elster blizu češke meje. Ko pa sem sestavljal vozni red potovanja prek Avstrije in Čehoslovaške, sem lahko ugotovil samo izredno slabe prometne zveze z vlakom. Tudi smer Jesenice-München je bila zelo slaba in je razen tega zahtevala privolitve poslanstva Nemške demokratične republike za prestop meje iz te smeri po-

tovanja. Vseh teh kombinacij me je rešilo sporočilo iz Beograda, da bo jugoslovanska delegacija potovala z letalom iz Beograda do vzhodnega Berlina. Od tam naprej bodo organizatorji preskrbeli prevoz do kraja konference. Tako sem moral pač en dan prej odpotovati na zbirno mesto najprej v Beograd.

Naše letalo je poletelo šele popoldan in sem zato imel priložnost prisostvovati otvoritvi turistične razstave »TOUREX«, ki so jo pripravile ZDA na beograjskem sejmišču. Po lepih nagovorih, v katerih je bil poudarjen pomen turizma in po ogledu razstavi, ene najsodobnejše turistično-gostinske opreme pa sem še v praksi doživel turistično-gostinsko mentaliteto v eni izmed znanih beograjskih restavracij. Zaradi lepega vremena so stregli na vrtu, vendar so se na'akarji kljub polno zasedenim mizam le v daljših časovnih presledkih prikazali, naročila pa sprejemali le od posameznih gostov. Pri sosednji mizi je se-

dela starejša angleško govoreča gospa (morda je prišla celo na ameriško turistično razstavo). Njena miza je bila pogrnjena, na njej pa krožnik in pribor. Meni še do takrat ni uspelo, da bi mi natakak prinesel vsaj pribor za pričakovano kosilo. Ko sem že računl, da s kosilom pred poletom v vzhodni Berlin ne bo nič, je lady pri sosednji mizi pogledala na uro, glasno nekaj zamrmrala (prav gotovo, da ne pohvalo na račun potrebe), energično vstala in odšla. No, sem si mislil, pri tej inozemski mizi pa utegnem biti morda prej postrežen in sem se hitro presedel. Nekaj minut po njenem odhodu je prišel natakak z juho, kruhom in glavno jedjo. Najprej me je malo ozmerjal, kako to, da sedim pri tej belo pogrnjeni mizi. Končno pa je le uvidel, da je bolj domači vrabec namesto že odleteloga inozemskega goloba...

Polet z letalom IL-18 vzhodnonemške letalske družbe Interflug je trajal samo dobri dve uri. Preleteli smo

na višini 8000 m najprej Budimpešto, ki je bila v megli, nato pa se Prago, ki pa še je vsa svetila v sončnih žarkih. Letalo je bilo čisto zasedeno, ker se je vračala večja skupina starejših vzhodnonemških turistov iz Dubrovnika. Med potjo sem se z ostalima dveh članoma naše delegacije pogovarjal predvsem o oddaljenosti kraja konference od vzhodnega Berlina, ker nismo vedeli, kolikšna pot nas še čaka. Prav prijetno smo bili na letališču Schönefeld presenečeni, ko nam je predstavnik koorganizatorjev povedal, da bomo še ta večer potovali z avtom zopet nazaj proti jugu celih 360 km! Bila je že trda tema, ko smo se usedli v avto in pričeli z dodatnim potovanjem, ki je trajalo mnogo dlje kot pa polet iz Beograda do vzhodnega Berlina. Carinske formalnosti na letališču so namreč trajale kar precej časa, na kar prav gotovo vpliva tudi izjemni položaj Berlina.

(Nadaljevanje sledi)

Čvrstejšo občinsko politiko in medobčinsko sodelovanje!

(Nadaljevanje s 1. strani)

inge reforme), ima razen tega vrsto problemov, brez kakršnih niso tudi sosednje občine. Poslanci so se seznanili s položajem v vseh večjih delovnih organizacijah komune, zlasti pa s sila perečim problemom senovskega rudnika in nadaljnega razvoja tovarne celuloze in papirja. O obojem bomo v kratkem obširneje poročali, v tem kratkem poročilu pa bi se radi dotaknili samo nekaterih ugotovitev, ki po svojem značaju presegajo pomen tokratnega skupščinskega poslanca z občino in kolektivni v Krškem. Po pomenu in sorodnosti problemov zadevajo namreč vsako občino našega področja.

Nerazčiščeni odnosi: občina - delovna organizacija

Prdstavniki kolektivov so sami potrdili, da odnosi mnogih podjetij do občine niso v redu, pa tudi obratno. Podpredsednik skupščine SR Slovenije in poslanec dr. Jože Brilej je na posvetu poudaril, da se gospodarske organizacije vse preveč zapirajo same vase, vsak nasvet od zunaj pa že štejejo za vmešavanje v njihove pristojnosti in pravice. Na drugi strani pa vsi vidimo v občini samo oblast, ne pa predvsem skupnega organa samoupravljanja v občini! Nepopravne poglede na to vprašanje je treba hitro razčiščiti, to naj naredijo politične organizacije, prek njih pa naj svedo to vsi ljudje v podjetjih, občinski skupščini in vsa javnost!

- Skladi v podjetjih niso fevdni delovnih organizacij.
- to je splošna družbena last - dogaja pa se vedno moč, da župani berajo za sredstva in prepuščajo direktorje in vodstva podjetij, kaj je družbeno potrebno in kaj bi bilo treba v občini narediti.
- je med drugim dejal dr. Brilej. Opozoril je, da je zdaj skrajni čas za sestavo načrtov o komunalni politiki v občini, prav posebej pa je treba skrbno sodelovati s proizvodnimi podjetji v občini: ni namreč dovolj samo proizvajati, danes je treba predvsem tudi znati prodati narajeno blago!

■ Občina naj tudi bolj energično ukrepa kot organ družbenega samoupravljanja, saj nosi sama tudi glavno odgovornost za celoten razvoj svojega področja, je dejal dr. Brilej, ko so podrobneje ocenjevali odnose med podjetji ter občino:

■ Ali se bi tudi delavske svoje stičali tako kot ste

danes naš in jim vse to povedali, kar teži obč. skupščino? Delavski sveti so zrel, če pa kdaj oklevajo, izvira to omahovanje iz vse premajhne obveščenosti in neznanja celotne podobe, ki je utešjena samo v ozke meje njihovega podjetja. Dobro pa vemo: vsak večji problem v občini je naš skupen problem. Delavskim svetom vseh podjetij damo dober pregled položaja v občini in sliko vseh težav - potem pa naj se vsak član DS uži v vlogo predsednika Obs ali predsednika zbora delovnih organizacij. Prav gotovo bo potem lažje razumel - in boljše soodločal v korist celotne občine.

V medobčinskem sodelovanju je treba najti skupen jezik

Kot rdeča nit se je na posvetovanju prepletala v vseh poročilih in razpravah beseda o medobčinskem sodelovanju, regionalnem programiranju in o dogovorih med občini za boljše reševanje številnih sorodnih, skupnih nalog. Na popoldanskem delu posveta je to misel še poudaril dr. France Hočevar, podpredsednik izvršnega sveta skupščine SRS, ki se je tudi udeležil srečanja poslancev v Krškem. Ze dopoldne pa je v imenu poslancev Stane Kranjc med drugim dejal, da je treba sedanje stanje, ki sicer kaže lep in viden razvoj občine v zadnjih 15 letih, strokovno in družbeno-politično oceniti in nato sprejeti program, ki bo družil napore

podjetja in Obs Krško. Posebno važno pa je tudi regionalno (področno) sodelovanje in skupno programiranje; prav tu je zgodovinska preteklost ta problem še posebej zaostrela. Zakaj ni v Spod. Posavju čvrstejšega sodelovanja n. pr. v kmetijstvu ali zdravstvu? Skupna so tudi vprašanja turizma, cest itd. Tu moramo najti skupen jezik, dogovori med občini so nujni. Združiti je treba spodjetniški principa (atomizacija) in občinski nacionalno-gospodarski vidik, saj smo vse preveč razdrobljeni in nimamo pravega skupnega medobčinskega, integracijskega jezika. Gre torej za resnično vsklajevanje osnovnih elementov med gospodarskimi organizacijami in občino.

Kot rečeno, bomo o posameznih vprašanjih in odprtih problemih krške občine, ki so jih na tem posvetu dobro obdelali, v kratkem obširneje poročali. Na posvetu smo dobili tudi jasno podobo o najbolj perečem vprašanju občine o usodi in bodočnosti rudnika na Senovem. O tem pa več prihodnjé.

T. GOSNIK

NE HODI DOMOV BREZ

Bo nova opozorilna deska, ki so jo prejšnji teden postavili ob avtomobilski cesti pri Jezeru, kaj zalegla? Na tem cestnem odseku je bilo v dobrem letu petdeset prometnih nesreč, življenje pa so izgubili trije ljudje. (Foto: M. Legan)

Pred dnevi so se v Novem mestu sestali socialni delavci iz Dolenjske. Na občnem zboru so kritično obravnavali zaprtost, ki je značilna za naše delovne organizacije. Redke so namreč delovne organizacije, ki so socialno-kadrovskim službam dale mesto, kot bi ga morale imeti. Namesto da bi reformska gibanja vplivala na rast teh služb, pa opažajo obratno težnjo. Grede celo na to, da te službe zmanjšujejo! Takšno kratkovidnost je potrebno javno grajati. Socialni delavci z območja dolenjskih občin so po uvodnem strokovnem referatu, ki ga je imel LOJZE JOZEF, razpravljali o večjem uveljavljanju teh služb. Izvolili so tudi novo vodstvo, ki ga je prevzela Anica Janko. (Foto: S. Dokl)

OB ZVIGANJU CEN POHIŠTVA

Prepoceni, zato sproti prodamo

Konec zamrznjenih cen v pohištveni industriji, zato pa višje cene in pohištvo na zalogi - V bodoče najbrž ne bo treba čakati na pohištvo, ki si ga želimo. Zato pa bo dražje

Z uveljavljanjem reforme je vedno bolj čutili pomanjkanje obratnih sredstev. V obtoku je vedno manj denarja in kar iznenada ugotovljamo, da je blaga na trgu dovolj, ljudje pa nimajo denarja, da bi ga kupili. Prav zato nas je vse zelo začudila novica, da se bodo cene pohištva zvišale. In človek se pri tem nehoti sprašuje: le kje so vzroki za to?

Proizvajalci pohištva so imeli »zamrznjene« cene. 1966 so se cene reprodukcijskih materialov in surovin povečale za 5 do 40 odst. Ker so proizvajalci pohištva, zato ker so bile njihove cene pod kontrolo, morali obdržati stare prodajne cene, so nemalokrat poslovali s čisto izgubo. Pri tem nastale primanjkljaje so nadomeščali iz drugih virov: ponekod z zaslužkom, ustvarjenim pri prodaji rezanega lesa, ponekod s razvijtejšo občino pohištveno proizvodnjo subvencionirane itd.

V tem času tržišče se ni bilo prenasičeno. Tako kupec kot trgovina sta imela na voljo kredite in potrošniške kredite, pa tudi kupna moč je bila takrat še večja. Proizvedenega blaga ni bilo težko prodati. Razumljivo je, da je pohištvena industrija ob tem skušala cene povečati.

Nato pa je prišla reforma, z njo že omenjeno pomanj-

kanje denarja, večje vključevanje v izvoz itd. Vse to je začelo zavirati prodajo. Stari sistem zamrznjenih cen je s tem svojo vlogo odigral, cene pa naj bi v bodoče določal zakon ponudbe in povpraševanja.

Na osnovi tega je julija letos izšel zakon o prostem formiranju pohištva. Proizvajalci se v času, ko je zakon izšel, niso odločili za zvišanje cen pohištva, ker politični ljudje pohištva ne kupujejo veliko. Nasprotno pa se prodaja povečuje proti koncu leta, zato so se odločili, da bodo zvišali cene zdaj. Pričakovati je, da se bodo povečale samo cene idočih izdelkov, in še to samo tistih, pri

katerih imajo proizvajalci izgubo. Takšnih izdelkov je v pohištveni industriji okoli 35 odst. Cena tem izdelkom se bo povečala za 3 do 8 odst., v nekaterih izjemnih primerih pa za 15 do 20 odst.

Težko je reči, kako bo s cenami prihodnje leto, zlasti proti koncu leta. Pričakovati je, da se bodo cene pohištva znižale v času mrtve sezone za pohištvo. Brez dvoma pa bo novi način oblikovanja cen povzročil, da bo tudi pri nas pohištvo na zalogi tako v tovarnah kot v trgovini, česar doslej ni bilo, saj je bilo vse sproti prodano. Razen tega se bo v proizvodnji pohištva še bolj začel boj za kakovost izdelkov.

Večji izvoz za dolarje

Do konca septembra se je vrednost industrijske proizvodnje v novomeški občini povečala na 213.153 tisoč novih din in dosegla 80 odst. letnih predvidevanj. V tem času je v industriji delalo povprečno po 5818 zaposlenih s povprečnim osebnim dohodkom 834 novih dinarjev.

Devet izvoznih podjetij je do konca septembra izbržilo v inozemstvu 3.299.093 ameriških dolarjev, od tega 3.234.927 dolarjev na konvertibilnem področju.

Največji izvoz je imel NOVOLES, ki je prodal za 1.078.117 dolarjev izdelkov, od tega za 998.003 dolarjev na konvertibilno področje. Druga po deviznem ustvarjanju je IMV, ki je prodala v tujini za 735.284 dolarjev izdelkov in od tega za 642.285 dolarjev na konvertibilnem področju. V primerjavi z lanskim devetmesečnim obdobjem je letos industrija novomeške občine povečala izvoz za 1.187.765 dolarjev in izvoz na konvertibilno področje za 660.838 dolarjev.

Trgovina na drobno je prodala do konca septembra potrošnikom za 97.422.214 N din blaga, kar je za 15,7 odst. več kot lani. Na potrošniška posojila je bilo prodano za 5.381.112 N din blaga.

V prvih devetih mesecih je novomeško občino obiskalo 40.120 gostov (18.615 tujih), ki so imeli na voljo 797 ležišč v 351 sobah in so prenočili 79.466-krat, za kar so odšteli 1.196.827 N din.

Gostinstvo je ustvarilo v

tem času za 17.985.074 N din prometa, od tega samo družbeni sektor 15.555.475 N din.

Sejmišča

Z novomeškega sejmišča

13. novembra je bil v Novem mestu sejem, kjer je bilo naprodaj 1333 prašičkov. Ker je bilo kupecev precej, posebno iz oddaljenih krajev, je bilo prodanih 1162 pujskov, cene pa so bile nekoliko višje kot zadnjič. Za manjše pujske so zahtevali 9000 do 15.000 Sdin, za večje pa 16.000 do 26.000 Sdin.

Na sejmu v Brežicah

V soboto, 11. novembra, so pripeljali kmetovalci na brežiški sejem 1080 pujskov; prodali pa so jih 778. Manjši so šli v denar po 600 do 650 Sdin, večji pa po 650 Sdin.

„... točno po predpisih ...“

Ko sem v 44. številki 4. novembra prebral zasedbe BIROKRATOM ZA DOŠČENO ALI ZA LITER INVALIDNINE NA MESEC, sem se grenko nasmehal. Vprašal sem se, zakaj pisec ne pove, koga naj bo sram. Zakaj z ugotovitvijo, da je prizadetemu odmerjena invalidnina matančno po predpisih, namiguje na dlakocepsko, uradniško obravnavanje ljudi, ki naj bi bilo glavni krivec?

Ne nameravam se spuščati v polemiko, zdi se mi pa, da krivec ni uradništvo Zavoda za socialno varovanje in njegov di-

rektor, ki je odločbo podpisal. Koga naj bo torej sram? Če bi hoteli biti dosledni, bi morali reči: zakonodajalec so krivi! Tega pa ne moremo reči, ker bi s tem pijučili sami sebi v obraz: zakone namreč sprejemajo pri nas voljeni predstavniki ljudstva.

Iz besed sestavka mi zveni misel, da bi moral uradnik, ki je vodil postopek, mimo predpisov ter po svoji uvidenosti in vesti odmeriti prizadetemu invalidu večji znesek. Vprašajmo se zdaj: kdo izmed nas bi naredil tako? Ali pa: zakaj niso še v podjetju, kjer je Vinko Kode

zaposlen »pripisala« k njegovemu zaslužku nekaj tisočakov, saj bi to lahko naredili? Omu se zdaj ko kritiziramo, sklicujemo samo na sklepe neke komisije in na zavod za socialno varovanje, zakon pa puščamo ob strani? Res je, dosledni nismo!

Ker je tako prizadeti pri nas gotovo precej in ker bo v naših zakonih vedno zraven tudi nekaj birokratskih spon, naj povem (Vinko Kodeja prosim, naj ga ne zadene kap!), da je pri nas tudi precej takšnih, ki imajo še enkrat večje invalidnino, kot zasluži Vinko Ko-

de, delovne dobe pa nimajo niti toliko tednov, kot ima Vinko Kode let! Pa je v takšnih primerih kljub temu vse prav! Zakonu je namreč zadoščeno, ker je nekaterim uspelo pravico do takšnih invalidnih DO-KAZATI!

Predpis je samo predpis, in nič več. Prav bi bilo, ko bi invalidi, ki prejemaajo takšne invalidnine kot Vinko Kode, te invalidnine zavračali. Morda pa bo kdo nato pri pristojnem organu le odprl usta (pa ne pri zehanju!) in vprašal, kako zakonodajalci izračunavajo dohodek, ko invalidi zavračajo invalidnino, ker so prizadeti!

F. Luzar
Gabrje 109

MRTVAŠKI PLES NA NAŠIH CESTAH

Fotografijo na levi je posnel fotoreporter DOLENJSKEGA LISTA nekega deževnega dne na odseku ceste I. reda Trebnje-Jezero, kjer se je število nesreč v letu dni podneseterilo...

Naj bo dan sončen, naj bo meglen ali deževen, naj bo noč temna in brez zvezd ali mestna ulica razsvetljena od sto in sto luči: vsak trenutek nosimo na čelu črno medaljo — POTENCIALNI MORILEC! Obrnimo jo na drugo stran — še bolj strahotno in presunljivo: POTENCIALNI MRLIČ!

Morda boste rekli (kot že nekajkrat): »Pretirava!« Pa vendar sta čas in kraj resnična, osebe, ki nastopajo v tej tragediji pa tako vsesplošno prizadete, da je vsako prizanašanje usodno. V trenutku, ko stopite ali zapeljete na javno cesto, ni nikogar več na svetu, ki bi vam mogel to medaljo sneti!

Morda je beseda MORILEC (s tem se najbrž strinja velika večina ljudi) preozka in prezlobna. Ne gre namreč za človeka, ki je namenoma, se pravi iz res zločinskih nagibov, povzročil smrt drugega. Gre bolj verjetno za nas vse, ki smo dobili v roke čudovito orodje civilizacije — promet —, pa ga ne znamo pametno uporabljati! Premalo povedo tudi besede malomarnost, objestnost, lahkomišelnost in podobno. Saj smo vendar ljudje — polni še hujših slabosti, ki jih nikdar ne bo mogoče postaviti pred sodni tribunal, čeprav povzročijo še več smrti in trpljenja.

Ali je sodobna malomeščanska domišljavost pomagala hitremu razvoju motorizacije, ali pa je prav motorizacija učinkovito prispevala k razvoju te domišljavosti in razvrstitvi ljudi v razrede pod tisoč in nad tisoč kubičnih centimetrov, je težko reči. Res pa je, da za večino motoriziranih ljudi pešci sploh niso razred po njihovo: nič kubičkov! Tu je morda tudi eden osnovnih vzrokov za obsejeno stanje na javnih cestah. Za krmili namreč ne sede več ljudje: včasih so se na cesti pozdravljali, se navzajem drug drugemu, morda opravičevali spardone — danes pa — samo še pomežikujejo z lučmi ali preklinjajo drug drugega s huroskimi trobljenjem siren.

Samo primer: tovarišci, ki hiti po hodniku pred vami, se je zataknila peša v predpražnik; takoj boste na razpolago za najraznovrstnejšo pomoč. In če isti tovarišci v križišču tisti trenutek, ko se prižge zelena luč, odpove motor, boste znali samo zahupati! Oprostite, kako pa ste zahupali: vijudno, zlobno, proseče, besno, zasmehljivo, ogorčeno, zapeljivo? Tako bi se namreč lahko nasmehnil. Toda nič kaj takega: samo zahupali ste — točno tako kot hoče njegova visokost vaš Taunus de luxe, prav tako kot so ukazali njegovi inženirji milijonom tam v daljni Nemčiji nekje. Niti zalajati, niti zascviliti, niti zarenčati ne morete — samo zahupate lahko: bi-bi-bi-bi!

Okamenela so srca in okamenel je razum, pa naj bo to

8. oktobra 1967 se je ob 19.50 pripetila na cesti I. reda Celje-Trojane prometna nesreča. Proti Ljubljani se je peljal z osebnim avtomobilom Jože Zulaž, začasnno zaposlen v Nemčiji, doma iz Drašnje vas. Pri odcepu ceste za Motnik in Kaunik pri Vranskem je nenadoma prečkal cesto pešec Franc Učakar iz Arelina 36 pri Celju. Avtomobil je pešca zadel s sprednjim levim blatnikom in ga zbil po cesti. Pešca so odpeljali v celjsko bolnišnico, kjer je ob 22.30 istega dne umrl.

na križišču, na prehodu za pešce, pri prehitevanju ali pri sročanju na ozki poti. Tako malo človeškega je ostalo na naših cestah, da iztisnemo solzo za človekom šele takrat, ko nam udari v nos duh po sveži krvi ali duh po njegovem pečenem mesu, ko vidimo razlize možgane, od volana do ročice za prestave razpeta žreva in v trščice zdrobljena ude. Videl in fotografiral sem tako prizore, res ne pretiravam! Ko zajoka otrok brez matere ali očeta, zlijemo žolč na neposrednega krivca — v nekaj tednih ali dnevih pa je zadeva pozabljena ali le še neprijeten spomin, ki se nas ne tiče več. Pripraviti se moramo na nove primere!

Vse preveč je vzrokov, ki humanizma in vijudnosti ne pozna. Tega se tudi ne da čez noč privzgojiti. Strokovnjaki zatrjujejo, da prav pomanjkuje teh človeških la-

stnosti pri voznikih pogojuje številne druge neposredne vzroke za prometne nesreče. Kdor je vozil po Italiji, Franciji, Angliji ali katerikoli državi, kjer ima motorizacija močnejšo tradicijo kot pri nas, je tak odnos med udeleženci prometa srečal že po prvih kilometrih. Pri nas pa bo preteklo še precej krvi, predno se bomo zares zavedeli, da gre za — človeško

In potem stoji neposredni krivec pred sodnikom, pred našo »kaznovavno politiko« pravzaprav. Dokler gre za prekršek (manjša nesreča), sodniki za prekrške dokaj hitro in učinkovito ukrepajo, pri večjih prometnih nesrečah, ko gre za kaznivo dejanje in seveda ustrezno večjo kazen, pa se začne pred sodiščem žongliranje: socialna problematika, skesani krivci, druge olajševalne okoliščine in še spreten advokat. Kazen za povzročeno nesrečo se zmanjša na skrajno majhno mero.

Ljudje, »preživeli ostali«, blatiijo sodišča. Krivci, ki je dobil za nesrečo s smrtnim izidom leto in pol zapora, pa spet ni zadovoljen: »Saj je oni drugi za enak primer dobil samo leto in štiri mesece! Žrtev seveda ni mogla nič »gihatis, njej niti nobena kaznovalna politika ne more več vrniti življenja. Tudi svoji žrtve so ostali zelo na cedilu, saj končajda s civilno ložbo lahko kaj dosežejo, čeprav tega ni nikoli mogoče primerjati z dejansko izgubo

Slučajni krivci postane po naši logiki MORILEC, oropan ugleda in prostosti kot pravi, naklepni ZLOČINEC. Tu pa se neha logika. Nihče namreč ne more kar tako tvegati malomarnosti v prometu, ker s tem postavlja na kocko tako svoje kot tuje življenje. Tu gre morda za lahkomišelnost in objestnost, to pa pod tako specifičnimi pogoji, da zadeve ne moremo enačiti z drugimi zločini. Ne mislim s tem reči, da ne gre za težko kaznivo dejanje, čeprav pogojena z našo stopnjo standarda, družbenih odnosov in

	Število prebivalcev na motorno vozilo	Na 10.000 registriranih motornih vozil	poškod. mrtvi
ZDA	2,2	125	5
Francija	3	159	7
Velika Britanija	4	326	6
Švedska	4	130	6
Belgija	4	459	6
Italija	5	269	11
Svica	4	264	11
Avstrija	5	392	12
ZR Nemčija	5	396	13
Poljska	16	146	14
Slovenija	17	765	33
Jugoslavija	51	759	46
Turčija	200	718	115
Evropa (povpr.)	6	272	9

»kompleksom konjskih sil«, vendar o zločinu v pravem pomenu besede ne more biti govora!

In če ljudje komu rečejo zločinec, si tako dajo duška nad mlo kaznijo, ki je bila izrečena na sodišču. Zares pa nihče (dokler tega ni poskusil) ne pozna občutkov človeka, ki ima na vesti neko življenje, pa najsi bo kriv ali ne! Te pošastne duševne more tudi ni mogoče ljudem pojasniti; ko jo razumeš, je že prepozno.

»Po pisanju v časopisu in zaporu sem še bolj zakrknil! Zda je sam verjamem, da sem morilec, uga mi nihče več ne izbrise!« mi je obupano priznal človek, ki ni nikdar resno pomislil, da je z

»60 let že imamo avtomobilizem v ZDA in skoraj ni družine, ki ne bi imela kdaj doslej žrtve na cesti! Zato vsi spoštujemo predpise in navodila, ker vemo, da so nam v korist. Vi v Jugoslaviji pa ste zdaj tam, kjer smo bili mi leta 1930: zdaj ste v obdobju »pobjanja«, kar smo mi že zdavnaj preživeli...«

izjava izseljenca

V sredo in četrtek, 22. in 23. novembra, bo v Ljubljani posvetovanje o varnosti prometa v naši republiki. Namen posvetovanja je strokovno in znanstveno obogatiti vzgojno in preventivno dejavnost v cestnem prometu ter proučiti številne vzroke za nered in nesreče v prometu. S tem bodo seznanili javnost in jo skušali spodbuditi za sodelovanje pri reševanju teh, danes tako perečih vprašanj. Uvodne referate na posvetovanju so pripravili na pobudo Komisije za vzgojo in varnost v cestnem prometu pri republiškem sekretariatu za notranje zadeve, ki posvetovanje organizira, njihovi znanstveni sodelavci:

□ dr. Peter KOBE, univerzitetni profesor iz Ljubljane — »Varnost prometa na cestah v SR Sloveniji;

□ dr. Miloš KOBE, univerzitetni docent iz Ljubljane — »Človek v prometu in njegove psihofiziološke karakteristike«, in

□ dr. inž. Branko Žnidaršič, univerzitetni profesor iz Ljubljane, in dipl. inž. Vlasto Zemljčič, univerzitetni docent iz Ljubljane — »Uposrevanje varnosti prometa pri projektiranju cest.«

V koreferatih bodo sodelovali tudi: univ. prof. dr. Janez Milčinski, predstojnik inštituta za sodno medicino v Ljubljani, Peter Gluhar, pomočnik republiškega sekretarja za notranje zadeve, in Vinko Knol, pedagoški svetovalec z avda za solstvo SRS.

Posvetovanje ho v festivalni dvorani na gospodarskem razstavišču v Ljubljani. Naš današnji sestavek objavljamo kot skromen prispevek k razpravi.

riavno škodo, je dobil tri mesece zapora, pogojno za dobo treh let, odvzem voznškega dovoljenja za šest mesecev in plačilo 800 mark (250.000 S din) v gotovini! Takih kazni pri nas ni, imamo pa striktno več mrtvih ljudi (na 10.000 registriranih motornih vozil) kot Nemci! Moralna obsodba je prešibko in premalo učinkovito svarilo: denarna kazen in odvzem voznškega dovoljenja sta tudi povprečnemu občanu ali poklicnemu vozniku bolj razumljiva. Socialno usmiljenje, plačano s človeškim življenjem, je prehuda ironija za našo družbo in predrag luksuz za naše gospodarstvo! Najbrž nista prometna vzgoja in kaznovalna politika edina činitelja, ki povzročata pri nas tako strašno smrtno žetev, vendar sta nedvomno toliko osnovna in pomembna,

Ta teden je bilo v Sloveniji 224 prometnih nesreč, pri katerih je bilo 11 mrtvih, 98 težko in 114 lažje poškodovanih. Materialno škodo so ocenili na 60 milijonov Sdin; strokovnjaki so tudi tokrat ugotovili, da je polovica vseh nesreč kriva nepazljivost, izsiljevanje prednosti in neprimerna hitrost. Do sobote je umrlo letos v Sloveniji v prometnih nesrečah 334 ljudi... vsaka 22 prometna nesreča v Sloveniji se konča s smrtjo...

Radio Ljubljana, 14. oktobra 1967

da tako ne moremo več naprej. Strokovnjaki bodo na posvetu govorili tudi o drugih objektivnih razlogih, ki vplivajo na promet, toda večina teh objektivnih razlogov je tehnične narave; o subjektivnih razlogih pa bi morali razmisliti vsi, vozniki in pešci, saj jih moramo priznati najprej sami!

MARJAN MOSKON

OD DEŠKIH SANJ DO RAKETE "VEGA III C"

BILO JE PRED DESETIMI LETI. Geofizično leto. Znanstveniki so sklenili zbrisati z zemljevidov zadnje bele lise. Prebrskali so vso Antarktiko in druga še neraziskana področja. Bilo je leto, ko je dr. Salk slavil zmago nad otroško paralizo, bilo pa je tudi leto, ko so si generali zahoda in vzhoda prizadevali »okrasiti« svet s čim več atomskimi gobami.

Bilo je leto, ko je oktobra poletel okoli zemlje prvi sputnik in kmalu za njim v drugem prva vesoljska potnica — psica Lajka.

RAKETE! TO JE NEKAJ! Koliko fantičev je tistikrat s hrepenenjem sanjalo o globinah prostranstva? Trinajst, štirinajst, letni dečki: Klinarjev, Simončičev, Kumštkov, Zorkov, Zolnirjev, Cimermanov, Zabukovškov, Vengustov, Rozmanov, Robičev, Jančičev in drugi so pustili Vinetouja na cedilu. Prerije in gozdovi Skalnih gora so bili preblizu.

Tudi Kersteinov Aleksander, zagret letalski modelar, je bil tak. Ni še končal osemletke, ko mu je prišla v roke drobna knjižica o raketah — takih preprostih in znanih. Med ropotijo je doma v Storah našel pokvarjeno očetovo nalivno pero, nekje je staknil tudi svetlečo raketo, takšno, ki jih ob praznikih spuščajo v noč. Napolnil je držalo peresa s gorivom in vstavil vzgajnik. Z dvorišča domače hiše je frknila kakšnih petdeset metrov visoko miniraketa pionirja Aleksandra.

MATEMATIKA IN FIZIKA NISTA STRAH IN TREPET, če si dijaki vtepejo v glave, da bodo gradili rakete. Za astronautiko navdušeni fantje so bili zdaj že v srednji tehniški šoli, na gimnaziji in po strokovnih šolah. Prebrali so vse, kar je bilo v zvezi z raketami. Da sodijo zraven matematika, fizika, kemija, tehnologija in druge »strahote«, so dečki spoznali mimogrede. To je bil neizbežen most od sanj k resničnosti.

Leta 1961 so na srednji tehniški šoli v Celju že poslušali prve dijaške referate o raketah in kozmonavtiki. Profesorji so se zanimali zanje le toliko, kolikor so bili prepleteni s predpisano učno snovjo.

Pozimi leta 1962 je bila pri Aeroklubu v Celju ustanovljena raketarska in astronautična sekcija. Prva v Sloveniji.

V IGRI KALJO RESNE REČI. Starejši ko so postajali in več ko so vedeli o raketah, krajše so postajale razdalje, o katerih so govorili, kadar so prišli skupaj. Tisoč metrov višine, dva ali celo tri — oho!

14. julija 1963 so razglasili — kaj prida smisla za propagando še danes nimajo — da bodo na letališču v Levcu pri Celju izstrelili raketo. Prvo so leto poprej pognali v zrak v previdni tajnosti.

Toda zaman. Le štirje kmetje, ki so blizu spravljali seno, so bili njihovo občinstvo in so videli, kako je neka reč dvignila oblak belega dima, potem pa je zlomek šinil kakšne tri kilome-

tre visoko in puščal za sabo bele sled dima.

DO ZADNJEGA DINARJA SO SI IZPRAZNILI ZEPE za raketo, ki so jo imenovali »Republika«, in jo ob navzočnosti kakih sto ljudi uspešno lansirali. Celo leto so zbirali material, denar pa računali in delali vsako prosto urico, vsak praznik in nedeljo in vse dni med počitnicami.

Njihova »Republika« je 29. novembra 1964 bil njihov prispevek k prazniku.

Tokrat so bili navzoči tudi časnikarji. Mladi celjski raketarji so postali znani. Razen čestitk so dobili nove člane iz raznih krajev Slovenije. »Republika« jih je dvignila na republiško raven.

Raket je bilo seveda več. Začeli so preskušati nove motorje z močnejšimi gorivi, pa tudi ena sama stopnja se jim je že zdela premalo.

FANTJE, TO SO OTROČARIJE! Jaz si z njimi ne bom kvaril svojega ugleda! Tako nekako jim je dejal neki profesor v Ljubljani, ko so ga prosili, da bi jim bil mentor in starosta. Niso in niso jih jemali resno. Če bi razglasili, da bodo po Celju razbili vse šipe, bi jim hitro verjeli...

Ostali so sami brez znanstvene avtoritete. O pač, občinski svet in klubi Ljudske tehnike celjskih tovarn so jim bili v pomoč. Tudi osamosvojili so se, kajti v Aeroklubu še čez svoj kup težav niso videli.

Pomoč so obljubili tudi na občinski skupščini, potem pa pozabili nanje.

VČASIH BI ČLOVEK OBU-PAL! Celjski raketarji so se zblížali z mariborskimi filatelisti. Zanje so izdelali več raket, med drugimi tudi dvostopenjsko, ki naj bi ob filatelistični priveditvi ponesla raketno pošto. Dve sta ponesli pisma, ena 100, druga še veliko več. Dvostopenjska naj bi letela vsaj pet kilometrov daleč, pisma pa naj bi v glavi mehko pristala. Vse je bilo še nekam v redu, le padalo se je spuntalo in projektil je trdo tresil ob zemljo.

Filatelisti so se ohladili. Tudi nekaj članov kluba je izgubilo voljo. In ravno v tistih dneh smo tako pogosto prebirali poročila, kako v ZDA v Cape Kennedyju rakete ne ubogajo v zraku, kako eksplodirajo že na tleh, kako se sploh nič ne zgodi, ko preštevajo do odločilne ničle. In vendar so bile tiste rakete delo armade vrhunskih učenjakov ter so stale milijarde.

Včasih bi človek obupal! Se kamna ne vržeš vselej čez srednje velik potok...

USPEH JE SIN POTRPLJE-NJA. Kerstein, Vengust, Jančič, Jeršič, Rozman in še precej takih je bilo, ki niso vrgli puške v koruzo. Mape s projekti so se zdebelle. V gostilnah ob Kisli vodi so računali, da so jim še v spanju plesale formule pred očmi. Požirali so debele knjige, sestavljali nova goriva, jih preskušali. Razne materiale so imeli spravljene po zasebnih kletah, seveda varno ločene.

Treba je narediti nekaj večjega, nekaj, kar bo tudi koristilo. Enkrat bo treba osvojiti tekoče gorivo.

Imeti moramo dolgoročni program.

In nastal je program »Sirija«, katerega tako uspešen del je VEGA III C. Za to trostopenjsko raketo je narastel zajeten elaborat, ki obsega nad 200 strani formul, skic in načrtov.

In zakaj ravno VEGA? Ne zato, ker naj bi raketa poletela k tej svetli zvezdi. Fantje so že zladnavaj nehali sanjariti. VEGA zato, ker naj raketa nastane v domovini slavnega matematika Jurija Vege, po katerem ima to bleščeče nebesno telo svoje ime.

LETOS PO DESETIH LETIH, odkar je poletel prvi sputnik, in nekaj manj kot po desetih letih, odkar je frknilo pod zadimljeno nebo nad Storami »leteče nalivno pero« pionirja Kersteina, je za celjske raketarje zvedel ves svet.

Med luniki, vostoki in sputniki se je na razstavi v Beogradu, prirejeni v čast mednarodnemu astronautskemu kongresu, ponosno bleščala VEGA III C, plod enoletnega trdega dela celjskih entuziastov.

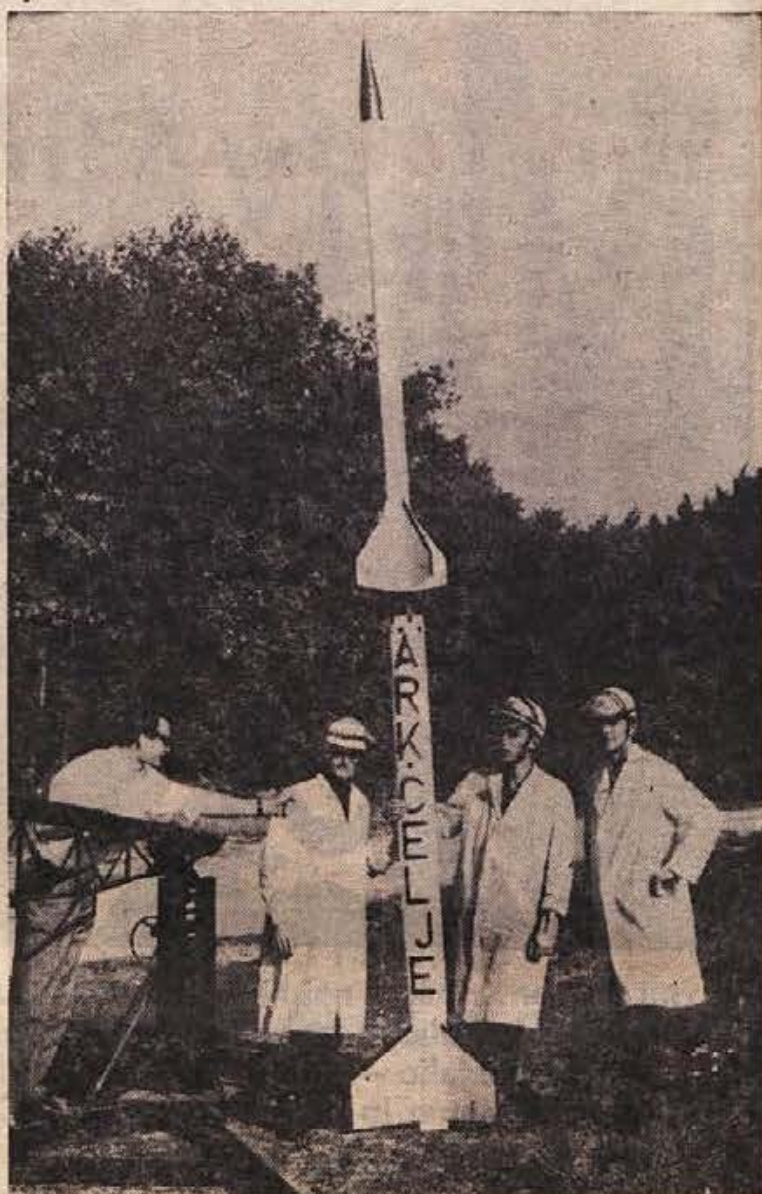
Prišel je mimo oče sovjetskih vesoljskih ladij akademik Sedov in dejal:

— S takimi raketami smo tudi mi začeli.

Bili so tudi taki, ki so hoteli prisiliti Celjane k priznanju, da so samo senzacionalna kulisa kakšne znanstvene ekipe odraslih.

»Doselej največja amaterska raketa v Evropi« so pisali časniki po Jugoslaviji s ponosom in po svetu z začudenjem. Skeptiki pa: se bo sploh dvignila od tal?

OKOLI 32 KILOMETROV VISOKO je po približnih sodbah strokovnjakov poletela VEGA III C z Iriškega vjence na vrhu Fruške gore. Ta sedem in pol metrov visoka in 568 kilogramov težka tritopenjska raketa je

Na Iriškem vencu vrh Fruške gore. Na sliki sta druga in tretja stopnja VEGA III C. Prva stopnja, ki je najdaljša, ni na fotografiji. Levo ob raketi je Robič, varilec iz Libele, prvi z desne je Silvo Jančič, ki je le z muko prišel do štipendije, da bo lahko študiral fiziko, drugi z desne pa je Debeljak. — (Posnetek: Foto-kino klub, EMO, Celje.)

segla krepko v stratosfero. Ločevanje vseh treh stopenj je odlično delovalo. Hurraaa!

Kaj vse se lahko izcimim iz otročarij, profesor?

VEGA III C je obenem tudi najcenejša med raketami svoje vrste. Če računajo fantje svoje delo (kakšna merila imajo, ne vemo), če računajo material, ki so ga dala celjska podjetja Cinkarna, EMO, Libela, če pristejejo vrednost storitev, stroje in prostore, ki so bili na razpolago, velja vse to okoli 5 milijonov starih dinarjev.

OB DORASLI RAKETI SO ZRASLI V MOŽE. Za svojega sinka je Aleksander Kerstein izdelal majčkeno raketo. Enkrat jo bo na sprehodu zanj izstrelil. Tudi mnogi drugi so že očetje. Nekateri so v službah, nekaj jih študira, nekaj, kot Kerstein, študirajo in delajo. Toda vsi so v mislih in dejanju pri programu »Sirija«.

Pred dnevi so bili najbolj prizadevni na sprejemu pri predsednici celjske občinske skupščine. Povedali so svoje želje. Skromne so in prve se jim že uresničujejo. Imajo že svoj prostor, da ne bodo več načrtovali raket po gostilnah. Najvažnejše je, da vsi, ki imajo za to veselje, končajo študij...

...Naravnost paradokсно je, da na primer Silvo Jančič, eden izmed glavnih ustvarjalcev VEGA III C, zmagovalac na republiškem tekmovanju mladih fizikov, dolgo ni dobil štipendije za študij fizike! Ker je drugje ni dobil, so mu jo dali v LIBELI, kjer je bil v službi. Toda v tem podjetju ne gradijo raket, marveč tehtnice...

BODO ZDAJ SEGLI PO ZVE-ZDAH? Ne. Novinarji v Beogradu so bili kar razočarani, ko so Celjani razložili, da ne bo satelita, niti majčkene kot oreh ne.

Bodo pa verjetno nastale rakete proti toči, če se bodo razgovori s kmetijci dobro končali.

V načrtu je tudi trostopenjska raketa, ki bi nosila koristen tovor in ki bi morda letela na tekoče gorivo. Če ne prva, potem druga ali tretja. Ponudbe imajo, da bi izdelali raketo, ki bi nosila občutljive meteorološke instrumente. Inštitut za biologijo »Rudjer Bošković« iz Zagreba se je tudi že priglasi. Bo morda katere od bodočih raket ponesla v višine živo bitje, četudi čisto majčkeno?

In integracija? Od tod, do koder so prišli celjski raketarji ne morejo več kaj dosti naprej, če se ne povežejo z drugimi klubi, z drugimi vejami znanosti. Tudi do sedaj delo celjskih fantov ni bilo več zgolj šport — to je že znanost.

Toliko o fantih, ki so si za vzornike iskali imena, kot so akademik Sedov in možje njegovega kova in formata.

In višine? Zdj jih spet podaljšujejo. Petdeset kilometrov obljubljajo že brez zadrege, s stotkami pa so že previdni.

Sicer pa so pri svojih trindvajsetih letih, pri kakem letu gor ali dol, ljubitelji moderne in zabavne glasbe in tudi kakšna napeta kavbojka jim ne škodi. Mladi možje so, podobni večini svoje generacije.

JURE KRASOVEC

Tole so štirje celjski raketarji, vendar ne edini, ki so se proslavili z VEGO III C. Od leve proti desni: VILI VENGUST, tajnik kluba, zaposlen kot tehnik v Libeli, PAVEL ROZMAN, strojni tehnik (pred dnevi je postal očka hčerke), ALEKSANDER KERSTEIN, predsednik kluba in glavni konstruktor VEGA, ter MILAN JERSIČ, prav tako strojni tehnik. Posnetek je nastal na dan, ko so bili na sprejemu pri predsednici občinske skupščine v Celju.

Moj vozniški izpit

Karel Adrian Wettach, rojen 1880 v Švici, umrl nedavno, je bil največji artist sveta, kralj klovnov, častni doktor filozofije. Kot artist si je bil privzel priimek Grock. Svoje pisano in burno življenje je opisal v knjigi »Saj ni mogoče...«. Iz nje je ta odlomek o njegovem šoferskem izpitu.

Med mojimi strastmi je na prvem mestu avtomobil. Da, avtomobil vozim že od leta 1909. Torej spadam kot šofer med najstarejše. Poznam avtomobil, ko je bil tako rekoč še v zibki. Morali bi obiskati neki avtomobilski muzej, da bi videli, kakšen je bil v tistem času čistokrvni športni voz.

Vidite, tak čistokrvni športni voz sem si kupil leta 1909. Bil je francoski, imenoval pa se je ta usodni pišč Gregoire. Danes tega imena živ krst več ne pozna. Tudi me ne vprašajte, koliko denarja sem zanj odšel.

Tedaj so bili v modi avtomobili v obliki torpeda, seveda odprti. O limuzinah se ni bilo duha ne sluha. Moj »Gregoire« je imel štiri cilindre, in vsak je bil velik kot kangla za mleko. Pognati sem ga moral s kljuko, imel pa je acetilenske luči.

Če sem zvečer pozabil vžgalice, sem moral ustaviti kakega pešca: »Oprostite, gospod, imate morda šibice? Rad bi namreč prižgal svoje avtomobilske luči.«

Potem se je začel start. Z ročico, seveda. Sukal sem ročico, Gregor pa je rital kot osel. Črna g. mnastika. Še lepše, če sem to delo opravil v fraku ali smokingu. Medtem, ko sem imel ovrtnik že čisto mehak od potu, se je zbralo polno zbijal, ki so spoštljivo opazovali moje napore. Kajti takrat si težje videl avtomobil kot danes raketo letalo. Le malokdo od gledalcev se mi je upal dati kak nasvet.

Ampak jaz sem s svojim avtomobilom nebeško užival. Saj drugačnega sploh ni bilo.

Tedaj sem sklovnaril v cirkusu Medrano v Parizu. Takrat seveda nisem bil tako petičen, kot sem danes. Avtomobil mi je požrl vse prihranke. Kaj zato? Bil sem prvi artist v Parizu, ki je imel svoj avtomobil.

Nisem mogel strpeti, da ne bi najprej opravil vozniškega izpita. S prodajalcem sem se usedel v avtomobil in se hrabro odpeljal v pristo naravo. Učil sem se približno eno uro, in glej zlomka — šlo je! Nazaj grede sem vozil že sam. Sredi Pariza sem postal, no — malce neroden. Včasih sem zamenjal zavoro s sklopko ali pa plin z zavoro, vendar to ni bilo ravno grozno. Tedanji promet je taka napaka še prenesel. Za vsako kočijo sem vozil dovolj daleč, krčevito sem stiskal volan pa ponosno in pridno trobil v gumasto trobo, ki je bila podobna klitirnaku. In ker se je vsak pešec in nemotorizirani voznik, torej kočijaž, poln svetlega strahu umikal avtomobilu, sva se s prodajalcem kar srečno vrnila v trgovino.

»Hm,« je rekel prodajalec, »se boste upali voziti sami?«

»Ni seveda,« sem odgovoril samozavestno. »Ne bojte se, čutil sem povsem izurjen!«

In res je bilo vse dobro. Toda tedaj še ni bilo sinhroniziranih menjalnikov brzine, pa tudi sklopka ni bila tako gibljiva, kot je danes. Ob startu je moj Gregor poskočil naprej kot kozel, ko sem vključil hitrost, pa se mi je zdelo, da bodo vsi zobniki zmleti v prah.

Toda kljub vsemu sem se srečno pripeljal pred cirkus Medrano. Ko sem stopil iz avtomobila, sem se kopal v znoju in kolena so se mi šibila. Motorja se nisem upal ugasniti, ker nisem bil resno prepričan, da ga bor potem lahko spet vžgal.

Na srečo je pred vhodom stalo nekaj mojih kolegov, ki so takoj prišli k meni.

»Adrian, človek božji, čigav pa je ta avtomobil?«

»Moj!«

Bilo mi je žal, da nisem mogel videti svojega obraza. Pustil sem jih vse osuple in se delal, kot da se muči. Šel

sem v svojo garderobo, čeprav nisem imel v nji nobene opravke. Kmalu sem spet šel iz cirkusa. Med tem, kot sem se nadejal, se je zbralo okrog mojega Gregorja še več mojih tovarišev. Nemi od presenečenja so se mi umaknili. Kot puran ponosno sem stopil mimo njih, se usedel v avtomobil in se jim milostno nasmihal. Gledali so me kot kakega velikega državnika ali osvajača severnega tečaja. »Adrian, glej, da ga kaj ne polomiš!« sem rekel sam sebi. Toda izgubil sem potrebno zbranost in dobil tremo. Tipal sem po menjalniku, ga pomikal sem in tja, toda nikakor nisem mogel naprej. Končno, ko sem bil že jezen kot zlomek, sem ga vendar pretaknil v položaj, o katerem sem v razburjenju pomislil, da bo bržkone pravi. Nisem se smel več obrirati, sicer bi svojo veličastno uverturo pokvaril s smešnim finalom. Popustil sem sklopko in avtomobil je poskočil — nazaj! Dva kolega sta se rešila prav v zadnjem trenutku.

Z mojimi znanjem se res ni bilo dobro voziti po Parizu, zlasti ker se nisem imel dovoljenja. Poiskal sem prijatelja, ki je imel dobre zveze na prefekturi, in obljubil mi je, da bo v najkrajšem času vse uredil. Tedaj ni bilo avto šol, kot danes. Ko ste izročili prošnjo za vozniško dovoljenje, so vas poklicali čez osem dni. Pustil sem torej Gregorja počivati in šel na dolženi dan k izpitu.

Se danes se na'anko spominjam prvega vprašanja:

»Kaj boste storili, preden se usedete za volan?«

Vedel sem, da bi moral vpraševalcu odgovoriti: »Pogledal bom, če je dovolj bencina, če so kolesa v redu itd...«

Toda vražja žilica mi ni dala miru, pa sem odgovoril:

»Odprl bom vrata.«

Takoj mi je bilo žal. Vpraševalec je pomislil, da se norčujem, in je postal strog. Moral sem voziti skozi najbolj prometne ulice in sedel je zraven mene s tako čemerim obrazom, kot da se je napil ricinusa.

Toda nisem se zmenil zanj in sem vozil z neomajnim mirom zanesljivega voznika. Na kraju mi je moral potrditi, da sem izpit naredil.

— Joj, Filomena, že spet mi zmanjšuješ življenjski standard!

DUSAN MANDIČ:

Modna jesen 67

To, da je sejem lepa reč, potrjuje tudi sejem mode, da pa se kaj malo ravnamo po nasvetih sejma mode, je brez dvoma res! Zato ker vsi pričakujemo, da bo v izložbah na obeh vse, kar smo videli na sejmu ali ker jih bo le peščica odhitela in za povsem običajne čevlje odrinila petnajst jurjev?

Vendar ta moda ni v nikakršni zvezi z modo, kakršno srečujemo na ulici, pa čeprav je sejem mode moderen, so pri nas v modi še druge reči.

TRADICIONALNI ANSAMBLI

Trenutno je najbolj moderno odkriti, kaj se skriva za revizijo pokojnin.

»Nič,« pravijo dobro obveščeni.

»Kako nič?« se čudijo prizadeti.

»No, nič. Samo napake.«

»Ej, pa res nič novega!«

SPORTNI KOMPLET

Nogometni navijači kot narod v naši deželi vedno bolj zapovedujejo, kakšna naj bo moda. Njihovi kreatorji so za letošnje jesen lansirali najrazličnejše obveze okrog glave. Ker pa je ta modni detajl ročno delo, ga nosijo lahko le tisti, ki imajo v resnici razbito glavo. Drugi pa lahko svojo garderobo dopolnijo z zelo okusnimi zastavicami v barvah ljubljene kluba. Kot dodatki se nosijo trobente, piščalke, prazne steklenice, pe-tarde, topovi majhnih kalibrov in podobno, o čemer pač odloča vsak posameznik v skladu s svojo kulturo, s stopnjo izobrazbe in podobno. Upamo, da jim bodo pri uvajanju nove mode nudile vsestransko pomoč tudi postaje milice.

Nekateri kreatorji pričakujejo uspeh z lansiranjem spodnjega perila in pižam z vzorci najbolj popularnih klubov. Prepričani smo, da bodo uspešni, kajti glede na majhno število manekenov, to res ni takšna posebna modrost.

RDECI DESPERADOSI

V okviru Zveze komunistov posamezniki trdovratno reklamirajo komplet »Desperados«. Brž ko se s kom sporečejo, se ogrnejo s kompletom in pravijo: »Ciao, tovariši, jaz pa ne bom več delal!« Ta komplet nosijo tudi nekateri komiteji, ki se ne morejo odločiti med podjetji, ki delijo presežke in nagrade, in podjetji, ki so v dvomu, ali naj delajo zastoj ali pa prenehajo z delom. Prepričani smo, da bo komplet »Desperados« kaj kmalu zastarel.

Meditacije o morju

Morska voda ni navadna voda, kakor morska bolezen ni tisto, čemur pravijo vodenica.

V morju ni žab, najdejo pa se ljudje-žabe. Razlika je v tem, da kraki le-teh niso nikakršna specialiteta.

V toplih poletnih dneh bi vsak čimprej rad skočil v modre morske valove in plaval, plaval... Izjema so — brodolomci.

Mnoge restavracije se odlikujejo s specialiteto — ribjo juho. In res, vsi, ki so jo poskusili, imajo o njej najboljše mišljenje — razen rib, seveda...

Znano je, da je najboljši človekov prijatelj — pes. Kajpak za morskega psa tega res ni moč trditi.

V človeški naravi je, da želi vsak človek pokazati, kako drugačen je od drugih. Toda v letošnji sezoni je bil storjen pomemben korak naprej: malone nobene razlike ni bilo med običajnimi kopalkami in nudistkami.

Usodno napako boste storili, če »morske volkove« zamešate z navadnimi, kopenskimi.

Tudi ljudje in parniki so si silno podobni. Eni in drugi lahko zelo urno napredujejo, ne da bi bilo opazno, kaj jih rine naprej, oziroma — kdo jih rine.

Znanstveniki trdijo, da se bo človeštvo v bližnji prihodnosti hranilo s planktonom. Nas to ne zanima. Mi imamo čevapčiče...

(Prevedla Alenka Bolš-Vrabčeva)

Ljudska modrost

Ljubo doma, kdor ga ima, kdor ga pa nima, pa za njim kima.

Ljubo doma, kdor ga prav ravna.

Ljubezen — bolezen.

Ljubezen nima oči.

Ljubezen zadušena — še ni pogasena!

Ljubim tebe, toda ne kot sebe.

Ljubezen ima četvere oči, pa je vendar slepa.

Lisica, ki spi, kokoši ne ujame.

Saj vidiš, kakšen sem, pravi, v mraku že pojdem, zdaj me je sram. Le hitro pojdi pa molči, tukaj te bom počakal. Na to sem tekla, kar sem mogla. O, ko bi ga vi videli, mati, v srce bi se vam smilil! Jaz nisem mogla, da bi vam ne povedala.

V srce je mater zbolelo, ko je slišala to žalostno novico iz nedolžnih ust: nji je bilo mahoma vse jasno. Urno se napolni s hčerko k njemu. Meč ji je presunil srce, ko je zagledala svojega sina; takega si vendar ni mislila. To je bil njen sin, ki je šel, še ni minilo leto, tako čvrst, tako cvetoč, tako ponosen od nje! Valentin se ni upal oči povzdigniti v mater, ki ga je gledala s solznimi očmi, kakor gleda samo mati svojega ljubelega, nesrečnega sina. Več časa nista izpregovorila besede ne on ne ona. Slednjič mu reče mati:

»Vstani in pojdi z menoj, nesrečno dete!«

»Pustite me tukaj, mati, da se zmračim,« odgovori ji Valentin.

Mati je izprevidela, da je to res najbolje. Poda mu torej nekaj jedi, ki jo je bila prinesla s seboj. Zdejo se ji je, kakor da bi delila beraču vbogajme. Morebiti se je čutil tudi on kaj takega; težko mu je bilo iztegniti roko po jedi, in dasi je bil silno lačen, ni mu bilo mogoče poskusiti je, dokler mati ni odšla.

Ko je bila že tema nastala, plazil se je kakor tat proti očetovi hiši. Bil je tako srečen, da ga nihče ni videl; tudi izmed domačih ljudi ga nihče ni zapazil, ko se je zmuznil skozi vrata na dvorišče in odtoč splezal na svisl v seno. Zastonj ga je mati čakala z večerjo. Ko ga le ni bilo, se ji je začelo dozdevati, kaj je. Išče ga torej povsod, kjer se ji je zdelo, da bi utegnil biti skrit; napol glasno ga kliče po imenu in slednjič se ji res oglasi. Tako išče sraka s črvičem v kljunu svojega mladiča, ki se je zbežan skrivil ja-strebu v grmovje.

Valentin je dobro živel na Dunaju; z denarjem, ki mu ga je pošiljal oče, dokler ga je imel sam dovolj, bi bil lahko drugi trije, štirje dobro živel. Prijatelj je imel dovolj, da so mu pomagali zapravljati. Potem, ko je denar od doma prihajal bolj in bolj poredkoma, je začel delati dolgove, na upanje jesti in piti, kar mu nekaj časa ni bilo težko; saj se je vedelo, da je bogatega očeta sin. Ko mu je slednjič začel oče pošiljati dobrih naukov namesto denarja, se je obrnil s svojimi prošnjami do matere. Ona mu je pošiljala, dokler je kaj imela. Ko že ni mogla več, mu je pisala in razložila vse, kako je zdaj doma. Nato so izostala tudi njegova pisma. Oče in mati sta mislila, da si je preskrbel kje kakega zasluzka. Valentin ga je bil res začel iskati, ko mu je bila voda že do grla; ali tako zanemarjenemu človeku, kakor je bil zdaj Valentin, nihče prav ne upa, da bi mu dal kako službo v hiši ali da bi mu izročil svoje-ga sina v pouk. Prijatelj in rojaki so mu res pomagali, dokler so mogli, ali ker so bili skoraj vsi sami siromaki, je bila njih podpora tudi skoraj pri kraju. Ker ni imel več za stanovanje, je prenočeval zdaj pri tem, zdaj pri onem znanecu; ali ko so odšli slednjič vsi na počitnice, je bil čisto brez stanovanja, brez prenočišča v tujem mestu. Raztrgan, umazan in lačen se je klatil po ulicah, toliko da ni prosil vbogajme; bil je pravi potepuh. To pa moramo ven-

dar reči njemu na čast, da ni storil v svoji najhujši stiski nikoli nič sramotnega. Prosil ni, še svojih prijateljev ni nagovarjal nikoli; jemat je samo, kar so mu sami dajali, in to vselej s pristavkom, da jim povrne, kadar bo mogel.

Slednjič ga primejo za potepuha; ker se ni mogel izkazati, kje stanuje in o čem živi, pošljejo ga, kakor se pošiljajo taki ljudje, v domovino.

In tako je ležal nekdanj bogatega Sódnika sin v senu kakor berač, na domu svojega očeta, katerega nesreče je bil tudi on nemalo kriv. V svojem ponižanju je blagroval hlapca, ki je hodil brezskrbno žvižgaje po dvorišču.

Mati je imela težko nalogo povedati svojemu možu, da je sin doma. To je storila že takoj drugi dan popoldne; kar mora biti, bolje da je prej. Andrej ni zini besede, ko je slišal to žalostno novico. Ali ko mu nekoliko potem pripelje sina, se obrne mož na stran; zdaj šele je spoznal vso velikost svoje nesreče.

XV.

Kakor se polasti nesrečnega na smrt obsojenega človeka, ko je sodba potrjena, noko brezčutje, da se več ne boji in ne upa, tako je Sódnik mirno čakal dneva; ko se mu razruši nekdanj tako veličastno in trdno poslopje njegove blaginje. Vendar ta dan ni prišel tako hitro, kakor se je nadejal on in njegovi znanci. Ljubezen do njegove hčere ali usmiljenje do nesrečnega moža in njegove družine ali pa oboje skupaj ni dalo Brezjarju miru. Dasi je bil Sódnik tako prevetno in osorno zavrnil njegovo blago ponudbo, je Anton vendar ukrepal in ugibal, kako bi bilo pomagati možu brez njegovega privoljenja, proti njegovi volji. In res je, nekaj z obeti in dobro besedo, nekaj pa tudi z gotovim denarjem, dosegel vsaj toliko, da je stvar nekako obvisela.

Franček Saje: ODMEVI OKTOBRSE REVOLUCIJE

Ko je Jože Pirnar zvedel za Florjančičevo aretacijo, je zajezdil konja in v visokem snegu križaril od vasi do vasi. Obiskoval je svoje zaupnike in jim naročal naj naslednjega dne zbero ljudi, krenejo v mesto in osvobodijo Florjančiča. Hkrati je sestavil svarilno pismo bivšemu županu Zurcu. V njem ga je med drugim opozarjal:

«Ce bo dotičnik (Jože Pirnar) le eno uro zaprt zaradi vas, potem se vi nikar ne

Gostilna »Pri Stemburju« v novomeški Kandiji, sedež takratne velike občine Smihel-Stopiče, kjer je ljudstvo 27. decembra 1918 odstavilo župana in izvolilo nov občinski odbor

prikažite na cesto... Mi se potegujemo za naše pravice, kakor nam pripadajo...

Zdaj veste, da imate dosti sovražnikov, ko je cela občina nad vami. Eden vas bo že spodkrepil. Ste nas dobro naučili v tej vojski. Zdaj pa naredite, kakor hočete. Če vam ni nič za vašo družino, nam tudi ni nič.

Gorja tudi tistim, ki so prišli po našega kovača (Florjančiča). Zdaj pojdite pa vi kovat konje in vozove...

Okrajni glavar dr. Vončina je zvedel za Pirnarjevo izjavo, da bo nekaj sto ljudi prišlo v mesto in spustilo jetnike. O tem je glavar 31. decembra poročal narodni vladi in dodal, da res ni izključeno, da ne bodo uporniki napadli jetnišnice. Ker je bil o napadu vse bolj prepričan, je še isti dan brzojavil v Ljubljano, naj takoj odpošlje vojaško pomoč.

Na novega leta dan se je na novomeškem trgu zares zbrala množica kmetov, ki je pod vodstvom Franca Ovnika z Mallega Slatnika mirno, brez hrupa krenila k sodišču. Kakih sto ljudi se je zbralo pred jetnišnico in okoli dvesto pred sodiščem. Ovnik je predsedniku sodišča sporočil, da so prišli zaradi Florjančiča, ki bi ga radi dobili ven.

Komaj je Ovnik napodil mladino, ki je pasla radovednost, je že počil strel. Nastal je krik in vrišč. Orožniški poročnik Tomšič je namreč skrivaj privedel do jetnišnice 26 orožnikov in z revolverjem v roki planil proti množici. Po strelu so ljudje zbežali na glavno cesto in se tam ustavili. Orožniki pa so navallili na kmete, jih tolkli s puškinimi kopiti in jih skoraj celo uro potiskali skozi mesto proti Kandiji.

Nekaj ur zatem se je v Novo mesto pripeljala četa srbske vojske. Ee del se je nastanil v stari gimnaziji, en oddelek na kmetijski šoli na Grmu, tretji oddelek pa je čez dva dni odkorakal v Sentjerne in Kostanjevico. Klerikalni časopis »Dolenjske novice« je z navdušenjem pozdravil srbske vojsake in menil:

»Boljševiški duh je zašel tudi v mirno ljudstvo...«

»Vojaštvo nam je pa res potrebno vsaj toliko časa, da se novodržavne razmere uredi, kajti boljševiški duh je zašel tudi v mirno ljudstvo, prinesen po nekaterih iz vojne se vrnivših nerazsodnih in nahujkanh vojakih...«

Patruje srbske vojske so nato hodile po dolenjskih vaseh in stikale za orožjem, ki so ga ljudje imeli še precej skritega.

V naslednjih dneh so orožniki zaprli še šest organizatorjev kandijskega upora. Razen Pirnarja so jih hitro izpustili, ker niso želeli, da bi se bolj razburjali ljudi. Toneta Pirnarja pa so poslali na koroško fronto.

Novomeški okrajni glavar je 1. januarja 1919 predlagal narodni vladi, naj takoj razpusti stari odbor občine Smihel-Stopiče.

Za gerenta je predložil inž. Vedernjaka, strokovnega učitelja na Grmu. Glavar je hrkati inž. Vedernjaka imenoval za začasnega župana in mu še isti dan izročil začasno imenovanje.

Čez tri dni je glavar sporočil v Ljubljano, da je bivši župan Zorc z odborniki prekladal odstop. Zato ni več nikakega povoda za razpust občinskega odbora in imenovanje gerenta. Tako je Zorc pod zaščito orožniških in vojaških bajonetov zopet prevzel županstvo.

Jožeta Pirnarja so spustili iz zapora šele 17. januarja. Takoj se je odpeljal v Ljubljano na tajništvo jugoslovanske socialnodemokratske stranke, da bi dobil pomoč za nadaljnji boj. Tam so mu obljubili zagovornika, če ga bodo postavili pred sodišče, in se z njim pogovorili, kako naj organizira kmete pod Gorjanci.

Konec januarja je Pirnar pisal tajništvu socialnodemokratske stranke, da je ljudem vse povedal o razgovoru v Ljubljani. Strankinemu tajništvu je nadalje poročal, da ljudje vztrajajo, naj bi bil začasni župan Vovk, v katerega zaupajo. Cudijo pa se, na kakšen način je Zorc spet postal župan. Na koncu je prosil navodila za organiziranje stranke in strankino pooblastilo, da ga ne bi »prijeli ali celo zaprli, kar se rado zgodila, in sploh, da mu ne bi mogli do zvega«. Za socialnodemokratski shod je tudi že vse poskrbel.

Revolucionarni šmihelski kmetje se povežejo z delavskim gibanjem

V nedeljo, 16. februarja, je zbral Pirnar v šmihelski šoli toliko mož in fantov, da niti vsi niso mogli iti v prostorno šolo. Albin Prepeluh, glavni izvedenec JSDS za kmečko vprašanje, je zbranim kmetom pojasnjeval pomen socializma za kmečko ljudstvo. Kopač, kandijski rojak, je šibal slovenski klerikalizem in liberalizem, dr. Korun pa je razpravljal o perečih problemih v občini.

Zborovalci so sprejeli resolucijo, da mora deželna vlada nemudoma razpustiti občinski odbor, ki je zgubil vsako zaupanje ljudstva, in razdeliti veliko občino Smihel-Stopiče. Predlagali so tudi, naj socialnodemokratska stranka začne izdajati poseben socialistični časopis za kmečko ljudstvo.

S tem kmečkim shodom so se revolucionarni kmetje v novomeški okolici povezali z delavskim gibanjem. Pripravljali odbor krajevne organizacije JSDS se je 2. marca sestel na Brodu.

Jugoslovanska socialnodemokratska stranka je potem tudi drugod začela organizirati slovensko kmečko ljudstvo, ki je obrnilo hrbet starim strankam in si želelo korenitih sprememb. V ta namen je JSDS marca 1919 ustanovila Kmečko-delavsko zvezo, ki sta jo vodila Albin Prepeluh in Fran Erjavec, in 4. aprila začela izdajati tednik »Ljudski glas«.

Klerikalna stranka je skušala zajeziti širok prodor socialne demokracije med nezadovoljnimi in upornimi kmeti pod Gorjanci. Zato je 6. aprila sklicala shod v Stopičah. Razen klerikalnega govornika iz Ljubljane je na shodu govoril tudi Pirnar. Ker so mu kmetje bolj pritrjevali kot ljubljanskemu govorniku, so klerikalni

Jože Pirnar (1894—1954), sedlarski pomočnik, organizator revolucionarnega nastopa v Smihelu-Stopičah

sklicatelji kar na hitro shod zaključili.

Zatem je Pirnar začel pridno dopisovati v socialistični »Ljudski glas«. V drugi številki 1. aprila je poročal, da med ljudmi vlada ogorčenje, ker narodna vlada še ni odstavila župana, »ki sliši na ime Zorc, po domače Stembur«. 18. aprila, v tretji številki pa je »Ljudski glas« objavil tale njegov dopis:

»Smihelski občinarji se ogorčeno vprašujejo, zakaj še vedno ni odstavljen župan Zorc... Kaj čakate, da ga bomo še drugič sami pregnali, a to pot se ne bo več vrnil. Sicer pa, če bi imel Stembur le mrvico časti v sebi, bi že zdavnaj sam odstopil in se ne bi vsiljeval, ko vendar vidi, da ga nobeden ne mara. Dalje tudi odločno zahtevamo, da se takoj pokliče v občinski odbor nekaj zaupnikov iz naše močne organizacije. To je narodna vlada že zdavnaj sklenila, zakaj se torej vladni sklepi tudi ne izvršijo...«

Jože Pirnar je z veliko vneto širil socialistično organizacijo med kmeti, zbral naročnike za »Ljudski glas« in pripravil več shodov.

Kmetje, delavci in meščani skupaj slavijo prvi maj

Leta 1919 so dolenjski kmetje skupaj z delavci in meščani prvič slavili prvi maj v Novem mestu. Vse trgovine, lokali in šole so bile zaprte in so praznovali. Sprevod z rdečim praporjem, kolesarji in gudbo se je vil skozi mesto in Kandijo na Drsko. Tam je bilo prvomajsko zborovanje, na katerem je govoril Fran Erjavec.

Orožniki so 10. maja ponovno aretirali Jožeta Pirnarja. Po krajšem zaporu so ga vpoklicali na orožne vaje, da je moral za več mesecev prekiniti svoje plodno revolucionarno delo med kmečkim ljudstvom.

Medtem je sodišče pripravljalo obravnavo proti kandijskim upornikom. Njihov zagovornik dr. Korun je predlagal, naj ne bo razprava pred novomeškim sodiščem, ker so ti sodniki Zurčevi osebni ali politični prijatelji. Državno pravdnštvo je predlogu ugodilo, ker je bilo ljudstvo mnenja, da »sodniki drže z njimi«. Razen tega pa glede »na razburjenost, ki se med ljudstvom še ni podela, ni pričakovati mirnega in treznega razpravljanja pred tem sodiščem«.

Zavoljo tega je prišel sodni spis pred deželno sodišče v Ljubljani, ki je 23. julija 1919 začelo obravnavo proti Jožetu Pirnarju in devetim soobtoženim. Sodišče je edino Florjančiča zaradi nekaterih groženj, obsodilo na tri mesece ječe, ki mu jih zaradi amnestije niti ni bilo potrebno od sedeti, vse druge pa je popolnoma oprostil, ker je kandijske dogodke ocenilo kot politično dejanje, v katerem ni našlo nikakega kaznivnega nasilstva.

Kako je bilo v Dolenjskih Toplicah

Kandijskemu zgledu so 31. decembra 1918 sledili kmetje v topliški občini. Pred občinsko pisarno se je zbrala množica okoli 150 ljudi, ki so pozvali župana. Od njega so zahtevali, da jim mora pojasniti glede podpisa voljnega posojila.

Potem je šla množica v župnišče po župnika Franca Erzarja in ga privedla v občinsko pisarno. Tam so ljudje tudi od njega zahtevali, naj jim pojasni, kam je dal denar za zvonove, ki jih je oddal vojni upravi, in kam denar za les, ki ga je prodal iz cerkvenega gozda.

V svojem kratkem poročilu narodni vladi o nemirih in boljševiškem gibanju v okraju je novomeški okrajni glavar dr. Vončina podčrtal, da do izgrediv ni prišlo. V Dolenjske Toplice je poslal 10 orožnikov v okrajitev tamkajšnje orožniške postaje, ki so aretirali več ljudi. V Dolenjskih Toplicah so 4. januarja aretirali tudi Jožeta Pirnarja z Broda, ki je bil morda prav tako pobudnik za kmečki pohod na topliško občino. (Udeležence tega dogodka v Dolenjskih Toplicah prosim, da pošljejo uredništvu »Dol. lista« podatke o organizatorjih, aretiranih in drugo podrobnosti, ki se jih še spominjajo.) Županstvu občine Toplice pa je glavar naročil, da morajo vsi občinski funkcionarji nadaljevati svoje posle.

Srbski vojski so v enem tednu preiskali najbližje okolice Novega mesta. Ljudi so razoroževali z vrvo natančnostjo od vasi do vasi in od hiše do hiše. Do 9. januarja so našli 17 pušk, 16 bajonetov, 2 samokresa, 3 bodala in strelivo.

Ker je dobila srbska četa ukaz, da mora oditi iz Novega mesta, je okrajni glavar 10. januarja prosil narodno vlado, naj srbska vojska še ostane. Drugače se

bodo »začeli zopet gibati različni nezadovoljniji in boljševiško navdahnjeni elementi. Lahko pride do novih izgrediv in napada na sodišče, kjer so zaprti udeleženci dogodkov v Kandiji in Dolenjskih Toplicah. Z odhodom srbske vojske bi se moralo komaj začeto razoroževanje takoj prekiniti.

Takrat so tudi drugod na Dolenjskem srbski vojski in orožniki iskali orožje. Tako so od januarja do 6. februarja 1919 v kočevskem okraju nabrali kar 384 pušk. V tem številu pa niso bile vštete puške, ki so jih ob razpustitvi narodnih straž oddali njeni člani. Okrajno glavarstvo v Črnomlju pa je 7. maja 1919 poročalo narodni vladi, da je »med prebivalstvom še vedno skritega precej vojaškega orožja, katero orožništvo vzlic vsemu iskanju ni moglo najti«.

Vrelo je tudi v Sodražici, na Blokah, Strugah, Žužemberku in Radečah

Razen v Semiču, Kandiji in Dolenjskih Toplicah so ljudje tudi po drugih občinah na razne načine nastopali proti županom, ki so bili avstrijski priganjuči, hkrati pa so zapostavljali suromasne ljudi. Okrajna glavarstva in narodna vlada so jih kljub temu večinoma zadržali, ker so menili, da tisti, ki so hlapčevali Avstriji, bodo zvesto

Tone Pirnar (1895), delavec, zdaj upokojenec v Novem mestu, je bil decembra 1918 izbran za redarja novega občinskega odbora

služili tudi njim in reakcionarnemu jugoslovanskemu režimu.

V Sodražici je skoraj dvotretjinska večina občinskega odbora izrekla nezaupnico susteršeljanskemu županu Antonu Lovrenčiču, ki je zato 6. novembra 1918 odstopil. Okrajno glavarstvo v Kočevju pa ni sprejelo njegovega odstopa. V Sodražici je zavoljo tega nastalo veliko razburjenje. Ogorčene ljudi je prišel mirit poslanec Skulj. Odborniki so 16. novembra se pisмено zahtevali razveljavitev tega odloka okrajnega glavarstva.

Na Blokah je vladalo prav tako nezadovoljstvo z županom. Zato ga je narodni svet 6. novembra odstavil. Za razpoložene ljudi je značilno, da se je na prvem socialističnem shodu na Blokah 11. maja 1919 po oceni orožnikov zbralo kar 600 oseb.

V Strugah so bili ljudje proti županu Andreju Hočvarju. Kovač in občinski odbornik Anton Pogorelec in dvanajst drugih podpisnikov je 17. novembra zahtevalo, naj ga narodna vlada odstavi. Župan je bil samovoljen in nereden. Sestavljen je posebno izjavo proti Trumbičevemu jugoslovanskemu odboru. Živila so dobivali tisti, ki so sami imeli zadosti, vrevnejšim slojem se pa ne da ali pa tako malo, da se od tega ne more ne živeti ne umreti. Zavoljo tega je bilo »razburjenje med ljudstvom velik« in se je bilo »bati kakih nasilnosti«. Na seji 28. novembra so odborniki enoglasno sklenili, da mora župan odstopiti, ta pa ni hotel. Zato so občani 29. novembra poslali narodni vladi novo zahtevo s 63 podpisi. Ta pa je naročila kočevskemu okrajnemu glavarstvu, naj o zadevi poroča.

20. oktobra je v Kostanjevici nastopil mešani pevski zbor kulturno-prosvetnega društva »Slovenski dom« iz Zagreba. Zbor deluje že 40 let in ga zdaj vodi dirigent Rudolf Rajter. Izvajal je zahteven program slovenskih skladateljev. Petje je bilo tako občuteno in tako polno pevske kulture, da so bili poslušalci presenečeni. Višek je bil, ko so zapeli Ipvčev »Slovenec sem«. Slovenska pesem, ki jo goji pevski zbor, pomaga že več desetletij ohranjati slovenski jezik našim ljudem, ki žive v Zagrebu.

Večer portugalskih sonetov

V petek, 17. novembra ob 20. uri bo v Dolenjski galeriji večer »Portugalskih sonetov« velike angleške pesnice Elizabeth Barrett Browningove. Browningova se je rodila leta 1806 in je zelo zgodaj začela pesnikovati. Z desetimi leti je napisala ep »Bitka pri Maratonu«, med njenimi drugimi stvaritvami pa je zbudila večje zanimanje daljša pesem »Krik otroka«, v kateri je pesnica ožigosala nečloveško početje tovarnarjev in lastnikov rudnikov, ki so v svojih obratih izkoriščali delo slabo plačanih in nedorašlih otrok. Z lirčno zbirko »Portugalski soneti«, v katero je vtila najskrivnejša čustva dekliške duše, pa je zaslovela po vsem svetu.

Večer njene poezije so pripravile članice Odra mladih: Lučka in Mira Gorinarjeva, Mojca Pencova, Jelka Avbljeva, Dragica Zupančičeva, Zvonka Colaričeva in Sonja Škofova pod vodstvom Alenke Bole-Vrabčeve.

Odslej abonma za novomeško gledališče

Zaradi gledaliških predstav, predvsem gostovanj, je bilo v Novem mestu že dosti negotovnanj. Predstave so imela v zakupu posamezna podjetja in vstopnic ni bilo mogoče dobiti. Stanje se je z letošnjo gledališko sezono bistveno spremenilo. Zavod za kulturno dejavnost v Novem mestu razpisuje abonma za gledališke predstave. V zvezi s tem je že sklenil ustrezno pogodbo z ljubljanskim Mestnim gledališčem. Zavod za kulturno dejavnost je že dogovorjen za naslednje predstave: Miloš Mikeln — »2 x 2 = 5«. Igra je satirni kabaret v stilu Inventure, vendar pozlobljen, zaostren in tematsko razširjen. »Bog je umrl« zamaša je na zanimivem gledališkem literarnem domisleku zgrajena ostra satirična komedija.

Komorni western Veter v sasafraosvih vejah je karikatura literature in filmov o divjem zapadu, Kriva sodba Helmuta Schwarza pa je zgošča aktualna moralno-politična drama. Mestno gledališče bo posredovalo še Elektro v črnini (Eugene O'Neill), eno najpomembnejših del novejših svetovnih gledaliških književnosti.

H gledališkimi predstavami grede se nastopi drame SNG (Goldonijeve Primorske zdrahe), Celjskega ljudskega gledališča (Svejk) ter Šentjakobskega gledališča iz Ljubljane (Finžgarjev Divji lovec).

Kot smo izvedeli, bo Mestno gledališče gostovalo še 23. novembra, Finžgarjev Divji lovec pa bo uprizorjen 27. novembra. V Zavodu za kulturno dejavnost si prizadevajo, da bi bile gledališke predstave vsaj vsakih štirinajst dni.

Odslej gledališka gostovanja ne bodo več »zaprtas«, napovedan razpis abonmaja je edina pot k pravi kulturni politiki, kar zahteva gostovanja znanih gledaliških družin. Zavod za kulturno dejavnost sprejema vpisovanje v abonma v svoji pisarni v Domu kulture.

P. B.

Ob razstavi Dragice Čadeževe

Razstava kiparko Dragice Čadež-Lapajne bo odprta v krški galeriji do 26. novembra — Razstavo lahko obiščete vsak dan od 10. do 12. ter od 15. do 18. ure, napovedani obiski pa so tudi izven teh ur, če pravočasno sporočijo svoj prihod v Valvasorjevi knjižnici v Krškem

V prijetnem in kulturnem vzdušju je bila v soboto zvečer v krški galeriji odprta letošnja zadnja razstava v tem najmlajšem pokrajinskem hramu lepote in umetnosti: Marjana Uršič je v imenu galerije odprla razstavo kiparko Dragice Čadež-Lapajne, navzočih pa je bilo mnogo ljubiteljev umetnosti iz Spodnjega Posavja, Novega mesta in Ljubljane. Med gosti je bil tudi dolgoletni ljudski poslanec France Kirmovec-Ziga, posebno presenečenje pa so pripravili člani učiteljskega pevskega zbora »Stane Zagare iz Kranja, ki so pod vodstvom Petra Liparja za uvod lopo zapeli tri pesmi.

O mladi in nadarjeni kiparki je spregovoril umetniški kritik Aleksander Bassin iz Ljubljane, ki je med drugim dejal, da krška galerija uspešno in kontinuirano, čeprav v skromnih razmerah, opravlja nalogo, ki si jo je postavila na svojem začetku. Nadaljeval je:

»Vodstvo krške galerije se je odločilo predstaviti umetnika iz vrst najmlajše, žal prereditve in premalo aktivne slovenske likovne generacije. Se pravi, da je galerija v Krškem, čeprav oddaljena od centra, zavestno priznala prisotnost mladega rastočega rodu — in pri tem pravilno izbrala, saj predstavlja delo kiparko Čadeževe enega od najbolj pozitivnih dejavnikov v naši mladi likovni umetnosti.«

Kritik je nato predstavil mlado kiparko, ki je 1965 končala študij pri prof. Borisu Kalinu, medtem pa je že razstavljala na kolektivnih društvenih razstavah, imela je samostojno razstavo v Kranju, sprejeta je bila na tretji triennale likovnih umetnosti v Beogradu letos poleti, nedavno tega pa se je še s tremi kolegi predstavila v ljubljanski Mestni galeriji. Zatem je dodal:

»Na svojo prisotnost vas je

kiparka Čadeževa morala neposredno opozoriti? Iani, ko se je udeležila simpozija Forma viva v Kostanjevici. Tedaj je zrasla njena prva značilna monumentalna plastika, na eni strani še vezana na organsko rast samega lesa — zaradi tega se tudi tako prijetno združuje z oko

Dragica Čadež-Lapajne: Mali simbol z dvema črtama (1967)

ljem, v katerega je postavljena — na drugi strani pa je povsem jasno napovedala osnovni likovni problem, ki ga kiparka razrešuje tudi danes. Ta problem predstavlja, kako likovno realizirati idejo razpetosti človeške figure v prostoru: se pravi, kako se vedno obvladati vse prostorske dimenzije, potem ko je kiparka človeško anatomijo posplošila, izrazila v notranje utemeljeni konstrukciji. Obvladati torej prostor ne le v formalnem, temveč v vsebinskem smislu; zlasti se je mogoče tedaj izraziti v simbolih, pa čeprav samo s skromnimi barvnimi poudarki. Le-ti namreč ne smejo motiti idej o monumentalnosti, tem trajno prisotnem momentu v plastičnem izražanju od prazgodovine dalje.«

Obiskovalci so si nato ogledali zanimive plastike, ki se na prvi pogled sicer res razlikujejo druga od druge, v celoti pa dajejo enoten in ubran ton zanimive razstave ene naših najmlajših, a že priznanih umetnic — kipark. Obisk razstave priporočamo! Tg.

V imenu revolucije

V teh dneh obiskuje potujoči kino Zavoda za kulturno dejavnost vrsto šol na področju novomeške občine s filmom V imenu revolucije. Film predvajajo v okviru praznovanja 50-letnice velike ruske revolucije. Filmske predstave bodo do 17. novembra Dolej si je ta film ogledala že vrsta šol v novomeški občini. Zanj je med najmlajšimi veliko zanimanja.

Tisnikarjeva razstava in recital

V ponedeljek, 13. novembra, je bil v kostanjevskem Lamutovem likovnem salonu letošnji zadnji umetniški večer: 56 prireditelj, ki jih je organiziral Dolenjski kulturni festivali letos, je za nami. Ponedeljek v Kostanjevici je bil v znamenju razstave del slovenskega slikarja Jožeta Tisnikarja štirinajstdeset del je Jože Tisnikar pripravil za Kostanjevico. Otvoritev zanimive razstave je bila povešana z recitalom iz Grumovega Belega azila. Recital, ki je trajal domala celo uro, je pripravil član Slovenskega ljudskega gledališča iz Celja igralec Dolinar. O Tisnikarjevem delu je spregovoril ravnatelj škofovskega muzeja Andrej Pavlovac. Naj citiramo konec njegovega govora o slikarju Tisnikarju: »Tisnikar dela v tonskem okviru in bi lahko celo rekli, da podobno kot ostali slikarji navpično pozna upote slikarskega rokopa, razen morda v obliki odstopanja, ki mu botruje prigrvanje od strani in ga oddaljuje od navpnosti. Ker je vanj ideja, ki si jo je našel in osvoil, primarna, ne vključuje v

svoje delo sredstev slikanja in tako tehnika ne vpliva na fantazijo, temveč le-ja ostaja svobodna, neodvisna od predmetne druzi barynih skal in struktur. Torej je zato lahko govorimo ob Tisnikarjevem slikarstvu, da ne pozna le pote slikarskega rokopa, pač pa lahko govorimo o lepoti presenečenja, ki ga njegova skozi navno slikarstvo proevajoča ideja vzbuja v gledalcu. Tisnikarjevo slikarstvo je odsev neke arhaične misli, ki pa predstavlja za nas vedno neke vrste svežino, podobno otroški brezskrbnosti. In v tem je mik Tisnikarjevega slikarstva: grozljiv je kot moraste sanje in hkrati so njegove slike navne, skoro otroško vesele. Mračen je, ker se mora boriti s produkti modernih informativnih optičnih sredstev, v katerih vidi sodobnik veliko raje svoj svet, kakor pa v slikah naryca. Boriti se mora s predsodki, ki jih rodi občutek stranskega tira, na katerem stoji tovrstna umetnost ob hrumečem vrvežu sodobnih modernih in najmodernejših umetnostnih tokov. Zato tudi je naša

ljubezen do tovrstnega slikarstva skoro vedno le oprežno spogledovanje: jemljemo jo rahlo, tako kot rahlo primamo eksotično vazo la kot jespri tankega porcelana, boječ se, da je ne razbijemo. In prav zato jo imamo tudi radi. In prav zato bomo prej ali slej morali govoriti o slikarju Tisnikarju brez oznake navna. Rekli bomo samo: to je slikar Tisnikar.

Grozljivemu vzdušju Tisnikarjevih del je bil drugi del izredna dopolnitev. Beli azil dr. Slavka Gruma, ki ga je v recitalu predstavil Dolinar, je ob svečavi in še z gledališkimi učinki (obleka, igra) zaživel kot more le v sozvočju z absurdnimi miselnimi teksti slikarja Tisnikarja.

Večera v Lamutovem likovnem salonu se je udeležilo veliko prijateljev umetnosti. Bil je zadnja prirediteljska Dolenjskega kulturnega festivala. In če celja pregovor, da konec kraji dalo, velja to še posebno za prireditve, ki so za nami: razstava del Rudijskega Muzeja Maleša in Jožeta Tisnikarja. P. B.

Morda želite,

da bi vaši prijatelji, znanci, sorodniki doma in na tujem ali pa vaši sosede prejeli odslej

DOLENJSKI LIST

BREZPLAČNO?

■ Do konca decembra 1967 ga lahko

— če nam takoj z dopisnico ali po telefonu sporočite njihov točen naslov! Ko bodo spoznali in brali naš domači pokrajinski tednik, ne bodo mogli več prestati brez novic, dogodkov in zanimivosti iz njim znanih krajev! Če si vaš sosed še vedno sposoja DOLENJSKI LIST pri vas — nam pošljite njegov naslov: tudi njemu bomo do konca 1967 brezplačno pošiljali naš tednik!

● STE MORDA TUDI VI še vedno brez domačega pokrajinskega lista?

Poslajte nam svoj naslov — in takoj vam ga bomo začeli pošiljati na dom, seveda tudi vam do konca decembra 1967 brezplačno!

DOLENJSKI MUZEJ

vabi na ogled razstav in zbirk:

v stavbi Muzejska ulica 7:

- Prazgodovinska in rimska arheološka zbirka
- Iz zgodovine Novega mesta
- Kulturno zgodovinska zbirka
- Občasna razstava: Oktobrska revolucija 1917 in njeni odmevi pri nas

Dolenjska galerija:

- razstava slikarja, grafika in kiparja Jožeta Gorjupa
- Razstava o življenju in delu skladatelja Marjana Kozine

v stavbi Ulica Mej vrti 2:

- Stalna razstava osvobodilnega boja in revolucije

Vstopnina:

odrasli 1,00 Ndin
dijaki in vojski 0,50 Ndin
skupinski šolski obiski 0,20 Ndin.

Odprto vsak dan razen ponedeljka od 9. do 13. ure,

ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. ure.

V popoldanskih urah je med tednom muzej odprt le za naprej najavljene skupinske obiske.

Dolenjski muzej
Muzejska 7
Telefon 21-169

Adolf Suštar novi predsednik

10. novembra se je v Novem mestu sestel k prvi seji novoizvoljeni občinski sindikalni svet in izvolili svoje organe. Predsednik občinskega sindikalnega sveta je postal dosedanjaj tajnik Adolf Suštar, podpredsednik inž. Konrad Mehle, tajnik pa Marjan Vrabec. Predsedstvo sestavljajo 12 članov ObSS; razen Suštara Mehleta in Vrabca so v njem še: Avgust Avbar, Vinko Bambiš, Milan Blatnik, Jožica Hraš, Rudi Hrvatina, Ludvik Kebe, Marjan Kraus, Ivan Metelko in inž. Stane Sedlar. Občnega zbora republiškega sveta zveze sindikatov se bodo udeležili Avgust Avbar, inž. Konrad Mehle, Anton Sotler in Adolf Suštar.

Bo dovolj denarja za otroško varstvo?

Predstavniki družbeno-političnih organizacij, občine, republiškega sindikalnega sveta in republiški poslanci so 30. oktobra v razpravi o otroškem varstvu in otroškem varstvu na posestvu v Novem mestu soglašali z okvirnimi načeli v osnutku novega zakona o otroškem varstvu in dodatku. Spraševali pa so se, ali bo na predlagani način zbrani denar zadostoval za potrebe, ki nikjer, tudi v novomeški občini ne, niso majhne. Menili so, da je predlagani otroški dodatek glode na življenjske razmere upravljenih občanov še vedno premajhen. Več pripomb pa so imeli na predvideni omejitvi — mejo za dobivanje dodatka. Udeleženci posveta so pozvali poslance, naj v razpravi v republiških organih in skupščini podpro njihove pripombe, predloge in želje.

Spomladi plesna šola

OBČINSKI KOMITEE ZMS v Novem mestu si zelo prizadeva, da bi spomladi v Novem mestu organizirali plesno šolo. Plesne vaje bi vodil strokovnjak iz Ljubljane.

PREDVIDOMA 25. NOVEMBRA bo delegacija kluba dolenjskih študentov v Novem mestu obiskala nekaj gospodarskih organizacij. Ob tej priložnosti bodo tudi športna tekmovanja in ples.

DECEMBRA BO V NOVEM MESTU seminar za mentorje mladinskih organizacij v osemletkah. Za predavatelje so naprosili OK ZMS.

Igrali bodo

»Hotel za norce«

Na nedavni seji kulturno-prosvetnega društva v Dolenjskih Toplicah so sklenili, da bodo poživili igralno dejavnost. V kratkem bodo začeli študirati burko »Hotel za norce«. Na tej seji so tudi sklenili, da bodo dali pomoč knjižničarki in poskrbeli za popravilo ali zamenjavo kino projektorja.

Martinovanje v Topliški dolini

V Dolenjske Toplice je že v soboto, 11. novembra, pripela skupina Avstrijcev, ki se je nastanila v zdraviliškem domu, zvečer pa se je udeležila zabave v restavraciji. Tudi v nedeljo se je v Dolenjskih Toplicah zbralo več izletnikov. Mnogi so martinovali v zidanicah, kamor so jih povabili domačini.

PRED OBČINSKO KONFERENCO ZMS

Mestu je potreben mladinski klub

Bodo mladinski aktivni na vasi še živetarili?

Na občinski konferenci ZMS bodo 19. novembra v Novem mestu razpravljali o reorganizaciji mladinske organizacije in iskali sodobnejša pota za delo z mladino. Več o tem je v pogovoru povedal predsednik občinskega komiteja ZMS Andrej Repinc.

Kako ste si zamislili reorganizacijo in kaj ste vnesli v delovni program?

— Pri občinskem komiteju bo več komisij in odborov,

ki bodo uresničevali naloge, sprejete na konferenci. Delo v komisijah je odina možna oblika pri komiteju, ki je letos brez profesionalcev. Člani komisij bodo med drugim odgovorni tudi za delo med vaškimi aktivisti.

Občinski komitej bo organiziral več razprav o samoupravnostih v delovnih organizacijah, štipendiranju dijakov in študentov, zaposlovanju mladine itd.

V Novem mestu je že dol-

go predviden mladinski klub. Bomo dočakali uresničenje te zamisli?

— Na tak klub čaka, mi moglede povedano, okoli 3 tisoč novomeških mladincev. Komitej je začel akcijo, da bi klub tudi odprli. Potrebno bo dobiti prostore. Pri komiteju je poseben odbor, ki bo reševal to vprašanje. Čeprav v Novem mestu še nimamo kluba, smo se vseeno pripravili na tekmovanje mladinskih klubov.

Govorili so z vsemi kontinenti

Novomeški radioklub bo priredil več tečajev za mladino

Lani so novomeški radiolamaterji opravili 1800 radijskih zvez. Tisočkrat so govorili s kolegi v zamejstvu — z

vseh kontinentov. Letos je bilo takih zvez še več, saj so nedavno v dnevnik vpisali že 1350. pogovor na pozivni znak YU3DJR.

Na občnem zboru 22. oktobra so ugotovili, da so se delovni pogoji v radioklubu zelo izboljšali, lepi čas pa se prišli zlasti potem, ko so (nedavno) dobili v starj pošti dve sobi.

Radioklub ima novomeško in bršlinsko sprejemno-oddajno sekcijo, v katerih je 39 stalnih članov. Lani in letos je 23 članov v novomeški sekciji napravilo izpite

za tretjerazredne operatorje, obe sekciji pa imata po dva operatorja drugega razreda.

V radioamatersko dejavnost namerava klub pritegniti predvsem mladino. Za novince bodo organizirani tečaji. Novi predsednik kluba Viktor Porenta je povedal, da možnosti ne dovoljujejo, da bi hkrati priredili tečaj za več kot 20 novincev.

Klub novomeških radiolamaterjev bi potreboval za normalno delo vsaj 700.000 S din. Radij bi kupili agregat za napajanje sprejemno-oddajne aparature.

Z OBČNEGA ZBORA ObSS NOVO MESTO

Sindikrat išče stališče pri odpustih delavcev

Pospoševati je treba družbenoekonomsko izobraževanje — Kako je z integracijo v novomeški občini?

V delovnih organizacijah znajo izračunati, koliko delavcev imajo preveč, in jih tudi odpustijo, ker so prepričani, da bodo s tem uredili vse proizvodne in zunanje težave. Težko pa jih bo pripraviti, da bi naredili ekonomsko analizo in s čim drugim prišli na zeleno vejo, ne pa z zmanjševanjem števila zaposlenih.

Približno tako je ugotovil Ivan Metelko v petek, novembra, na občnem zboru občinskega sindikalnega sveta v Novem mestu in zahteval, naj se na občnem zboru izoblikuje stališče sindikata do odpustitve delavcev.

Na tem občnem zboru, ki so se ga razen številnih delegatov iz sindikalnih podružnic in članov občinskega sindikalnega sveta udeležili tudi zastopniki družbeno-političnih organizacij, republiški poslanci, član predsedstva republiškega sveta Zveze sindikatov Marjan Jenko in zastopniki občinskih sindikalnih svetov nekaterih sosednjih občin, so posvetili veliko pozornost zaposlovanju

delovnih organizacijah ni niti dovolj razumevanja niti dovolj denarja.

Podpredsednik občinske skupščine Avgust Avbar, ki je vodil občni zbor, je govoril o večanju zaloga v podjetjih, o medsebojnem zadolževanju in gospodarnosti. Reknel je, da je treba v teh značilnih pojavi iskati razloge, ki pogosto pripeljejo to ali ono gospodarsko organizacijo na mejo likvidnosti. Kar pa gospodarska organizacija zasluži, da je ta meja blizu, ali ko mejo že doseže, se najraje odloči za najlažji in za slabega gospodarja znašilen ukrep — za odpust delavcev. Predsednik občnega zbora Avbar je tudi reknel, da bi lahko sindikat, če bi bil dovolj razumevanja niti dovolj stališče davno prej vplival na organe upravljanja in jih opozarjal na to, kaj lahko pride.

Marjan Vrabec je menil, da bi morale gospodarske organizacije posvečati večjo pozornost družbenoekonomskemu izobraževanju zaposlenih. To bi bilo dobrodošlo tudi za preproste delavce v delavskih svetih, saj bi potem lahko enakovredneje odločali, pasivnosti pa bi bilo, če dalje manj.

Franc Pavlin je reknel, da bi morala sindikalna podružnica zaščititi svojega člana, ki si supas opozoriti na napako ali povedati resnico. Menil je, da v praksi večkrat kaže tako, kot bi bile delavčeve pravice le na papirju.

Tine Tomšič je edini sprejeto govoril o integraciji. Menil je, da je združitev dveh podjetij pogosto odvisna od volje njenih direktorjev. Navedel je primer, ki jasno kaže da je uspešnost ali neuspešnost združevanja odvisna od volje posameznikov, redko od skupin, še manj pa od hotenja kolektivov.

Politični sekretar občinskega komiteja ZKS Novo mesto Slavko Vute je reknel, da je prepričan, da bi sindikalne

Moderne naprave pri PIONIRJU

V PIONIRJEVEM avtoservisu v Novem mestu so pred kratkim montirali več sodobnih naprav za kontrolo in popravila osebnih avtomobilov. Optično napravo za kontrolo celotnega podvožja osebnih avtomobilov, napravo za hitro preizkušanje stekanja koles (špura) in druge. Na sliki: naprava za uravnoteženje koles, ki sama ugotovi težo uteži in mesto, kamor jo morajo pritrditi. (Foto: M. Vesel)

NAJKASNEJE DO NOVEGA LETA

V Črmošnjicah še ena vlečnica

Nova vlečnica bo v eni uri prepeljala okoli 500 ljudi

Smučarsko društvo ROG gradi na spodnjem delu smučišča v Črmošnjicah novo krožno vlečnico, ki bo dolga 206 m in bo imela višinsko razliko 49,5 m. Vlečnica bo stala na 12 sidrih in bo prepeljala v eni uri okoli 500 ljudi. Obratovati naj bi začela do novega leta.

Nova krožna vlečnica bo skoraj štirikrat hitrejša od dosedanje enosmerne vlečnice, ki je dolga 550 m in ima višinsko razliko 280 m, more pa v eni uri prepeljati največ 140 ljudi.

Najtežje probleme pri nastajanju nove vlečnice so graditelji rešili. Nabavili so tudi vse potrebno za postavitve. Vsega materiala še niso plačali, upajo pa, da bodo tudi to oviro premagali, če jim bodo delovne organizacije še nadalje tako pomagale kot do zdaj. Če bo šlo vse po sreči, bo nova vlečnica obratovala že med prvim snegom za smučanje.

Gradbena dela vodi skupina petih članov, ki organizir-

ra tudi večja udarniška dela. Vlečnica bo sicer sgrajena predvsem s prostovoljnimi delom in s materialno pomočjo. Tri četrta dela bo narejenega zastoj. Večje prostovoljno delo so do zdaj opravili med drugimi: konstrukcijski biro iz črnomajškega podjetja BELT, ki je pripravil načrte, mladinci in pionirji, ki so meč pripravljali programe posekali grimovje na površini 1,5 ha in prekopali 15 m zemlje in drugi.

Vlečnica bo za zimsko športni center Črmošnjice in za turizem v tem delu Dolenjske velikega pomena, zlasti še ker sta v teh krajih pod Rogom tudi poletni in lovski turizem že precej razvita

NOVOMEŠKA KOMUNA

Pred pomembnim korakom v Šmarj. Toplicah

Od združitve zdravilišča v Šmarjeških Toplicah s šolskim centrom za gostinstvo v Novem mestu je slabe tri mesece, pa so tu že načrti, na podlagi katerih bodo Šmarješke Toplice postale eno najpomembnejših rekreacijskih središč na Dolenjskem. Prva faza izgradnje zdravilišča, za katero so sredstva zagotovljena, bo končana do prihodnje turistične sezone.

Zamisel o preureditvi in razvoju Šmarjeških Toplic je drzna, vendar uresničljiva. Zdravilišče bo z objekti, opremljenostjo in vrsto drugih novosti postalo veliko rekreacijsko središče, njegov razvoj pa je vključen v program ureditev v dolini Krke in v program turističnih ureditev na Dolenjskem.

V Šmarjeških Toplicah bo veliko novega. Preuredili bodo sedanjo zdraviliško stavbo, zgradili več bazenov, gostinsko-trgovinski in turistični objekt, uredili campinge in podobno.

Zdraviliško stavbo bodo tako preuredili, da bo imela vsaka soba termalno vodo in sanitarije, v pritličju bo večerni lokal, v hiši pa bo delalo tudi divgalo.

Kopalniško nastanitveni objekt bo sestavljalo več odprtih kopalniških bazenov, kabine in prostori za pedikuro, frizerski salon in drugi.

Ob cestnem križišču proti Šmarjeti bo gostinsko-trgovinski in turistični objekt. V njem bodo med drugim delikatesa in mešana trgovina, turistična pisarna, bife (snack bar) in slaščičarna. Ob avto-

mobilske cesti je predviden med drugim večji avtocamping.

V okviru te ureditve bo ostalo več igrišč za golf, minigolf itd., steza za kolesarjenje in podobno.

Skratka: to bo temeljita, obsežna in zahtevna ureditev. Tako ureditev rekreacijskega centra narekujejo različni razlogi, med katerimi je nedvomno najpomembnejši ta, da bodo v Šmarjeških Toplicah bivali predvsem gostje, ki bodo storitve sami plačevali.

Pogoj za uveljavitev rekreacijskega centra v Šmarjeških toplicah je nedvomno ugodna in najkrajša pot do avtomobilske ceste. Inozemski partnerji pripominjajo, da je nujno napraviti priključek na avtomobilsko cesto pri Kronovem.

Za začetek vsaj 3 milijone!

Osnovna šola v Stopižah ima v načrtu urediti okolico šole. Na vzhodni strani bi radi dobili nekaj zelenišča in na njih uredili šolska igrišča in manjši bazen. Za začetek del bi potrebovali okoli 3 milijone S din.

Novo mesto najdražje v Sloveniji?

Za jabolka na novomeški tržnici 300, na ljubljanski pa le 50 Sdin

10. novembra so v Ljubljani, Mariboru, Celju in Novem mestu prodajali v trgovinah in na tržnicah 26 vrst sadja in vrtnin. V Novem mestu ni bilo na prodaj le ohrovt, špinacije in svežih gob.

Najcenejši krompir so tega dne prodajali v Mariboru (70 S din), najdražjega pa v Celju in Novem mestu (100 S din). Najdražja paprika je bila na prodaj na mariborski tržnici (300 S din), drugo najvišjo ceno pa je imela na novomeški tržnici (250 S din).

Na novomeški tržnici je bila solata (endivija) celo za 230 S din dražja kot v Mariboru. Tudi bananam so do-

ločili najvišjo ceno v Novem mestu; v DOLENJKINI samopostrežnici so bile celo za 160 S din dražje kot v mariborski POVRTNINI.

Najdražje grozdje so spet prodajali v DOLENJKINI samopostrežnici (420 S din), medtem ko je bilo na mariborski tržnici samo po 200 S din.

V ceni jabolk je prednjačila novomeška tržnica s 300 S din, najcenejša jabolka

(po 50 S din) pa je imela ljubljanska tržnica.

Najdražje limone so kupovali Novomeščani, saj jih je imela DOLENJKINA samopostrežnica po 560 S din, medtem ko so bile v Celju za 100 S din cenejše. Tudi najdražje pomaranče so bile na prodaj v Novem mestu, in sicer v prodajalnah SADJE-ZELENAVA.

Druge cene v Novem mestu so bile približno take kot v drugih slovenskih mestih. Ze ta kratki pregled cen pa kaže, da je Novo mesto, če že ne najdražje, vsaj med najdražjimi v Sloveniji!

MLADINA NOVOMEŠKE OBČINE V NALOGAH

„Oktobrska revolucija in nje odmevi“

Najboljšo srednješolsko nalogo je napisala Jelka Avbelj, najboljšo osnovnošolsko pa Ciril Smerke — Bogdan Osolnik pohvalil prebrani nalogi

Na proslavi 50-letnice oktobrske revolucije 7. novembra v novomeškem Domu JLA so razdelili nagrade za najboljše naloge o oktobrski revoluciji in njenih odmevih, ki so jih napisali srednješolci in osnovnošolci. Najboljši nalogi sta bili prebrani. Član CK ZKJ Bogdan Osolnik, ki je predaval o odmevih oktobrske revolucije, je pohvalil prebrani nalogi dijakinje FSS Jelke Avbelj in osnovnošolca iz Mirne peči Cirila Smerketa. V kulturnem delu proslave so sodelovali dijaki z recitacijami in gimnazijski pevski zbor pod vodstvom Toneta Markija.

Na razpis pripravljalnega odbora za proslavljanje 50-letnice oktobrske revolucije

v novomeški občini so se javile: gimnazija, ekonomska srednja šola, gostinska šola, šola za zdravstvene delavce mod grodnjini šolami, med osnovnimi pa: Novo mesto, Brusnice, Zužemberk, Mirna peč, Stopiče, Vavta vas in Dolenjske Toplice. Odziv je bil torej dober, za končno oceno pa so izbrali 25 nalog. Strokovna komisija, ki so jo sestavljali: prof. Ema Muser, prof. Janko Jarc in prof. Karel Bačar, je med nalogami izbrala najboljše

Na proslavi v Domu JLA sta politični sekretar obč. komiteja ZKS Slavko Vute in predsednik občinske konference SZDL Slavko Dokl razdelila knjižne nagrade za deset najboljših nalog: pet srednješolskih in pet osnovnošolskih. Nagradjeni so bili: med srednješolskimi Jelka Avbelj iz ekonomske srednje šole, gimnazijki Danila Bartolj in Milojka Jereb, Silva Zlobec iz šole za zdravstvene delavce in gimnazijka Jelka Vertot; med osnovnošolski pa: Ciril Smerke iz Mirne peči, Elza

bilo za rekonstrukcijo.

Gošpodarjenje ob stanju, ki ga kažejo nekatere prej navedene številke, prav gotovo ni spodbudno. Tu pa, kot je videti, ne gre le za direktorjevo krivdo. Za tako stanje je prav tako odgovoren delavski svet in nič manj upravni odbor, pa tudi vsak zaposlen, čeprav tudi objektivni razlogi niso majhni. Očitno pa je, da tega stanja ne bo rešil niti delavski svet z odstopom niti kdo drug na enak način. Sestanek, na katerem so si povedali iz oči v oči, pa je prejkone lahko samo koristen.

Kakšno pot bodo v podjetju ubrali, se bo kmalu videlo. Kmalu bo tudi znano, ali je grožnja delavskega sveta upravičena ali ne. Med drugim so za nadaljnji obstoj podjetja predvidene tri poti: da se podjetje pripoji k IMV, da začne tesneje sodelovati z NOVOLESOM ali da ostane samostojno. Zadnja pot ima v podjetju, kot kaže, največ pristašev, čeprav je poznavalec dobro znano, da OPREMALES z drobno serijsko proizvodnjo lahko nadalje kvečjemu le životari, ne pa živi.

IVAN ZORAN

Danes o kadrovskih službah

Svet za zdravstvo, socialno varstvo in delo pri občinski skupščini in Novem mestu bo na današnji seji obravnaval problematiko zaposlovanja, organizacijo kadrovske-socialnih služb in analizo o prekinitvah nosečnosti v letih 1965 in 1966.

V torek bo kulturni večer

DPD Svoboda »Dušan Jereb« v Novem mestu bo priredilo v torek, 21. novembra, ob 19. uri v Domu kulture za društvene člane in vse občane kulturni večer. Nastopili bodo: moški pevski zbor, salonski orkester, Odr mladih z recitalom »Časopisni stih«, dramska skupina s odlokom iz igre »Deseti brate«, orkester ORION in vokalna solistka Tatjana Gros. Pred odmorom bodo izvolili nov društveni odbor. Vstopnina za to prireditve bo 2 in 3 Ddin.

Za novo šolo 47 milijonov

Sklad za zidanje nove osnovne šole v Novem mestu se je do ponedeljka, 13. novembra, povečal na 47.132.091 starih din.

Obvestiti je treba prizadete

Odbor za družbene službe pri občinskem sodikalnem svetu v Novem mestu je sličen 8. novembra posvetovanje o reorganizaciji zdravstvene službe. Predstavnikom občinskih sodikalnih svetov iz Krškega, Trebnjega, Metlike, Črnomlja in Novega mesta so o dosedanjih pripravah na tem področju poročali predstavniki novomeškega zavoda za zdravstveno varstvo. Sklenili so, da abodo take razprave organizirali z vsemi izvršnimi odbori sindikalnih podružnic v zdravstvenih ustanovah petih dolenjskih občin, ki jih zajame reorganizacija.

Gramofonske plošče po znižani ceni

V prodajalni ELEKTROTEHNE v Novem mestu imajo gramofonske plošče po znižani ceni od 150 do 250 S din. Prodajalna je dobro vzpostavljena z gramofoni za priključitev na radio, kakršnega lahko dobite že za 11.000 S din, gramofoni z vgrajenimi ojačevalci pa so najcenejši po 23.400 S din. Pri ELEKTROTEHNI lahko kupite tudi rezervne igle in ostali pribor za gramofon.

Nevarni plaz pri Dolenjskih Toplicah, na račun katerega smo se večkrat jezili, bo končno odstranjen. Pri Cestnem podjetju v Novem mestu, ki izvaja dela, smo izvedeli, da bo cesta v kratkem nared, če bo kolikor toliko ugodno vreme. (Foto: S. Dokl)

Ali delavski svet ali direktor?

So v OPREMALESU naposled začeli razmišljati, da v reformnih pogojih gospodarjenja ne gre vztrajati pri obrtniški miselnosti?

V novomeškem podjetju OPREMALES so imeli 2. novembra skupno sejo delavskega sveta in upravnega odbora, na kateri so razpravljali o nevezdranih razmerah v podjetju. Direktor Milos Jevšček je več mesecev pred tem opozarjal, naj naposled v podjetju uvedejo osebno odgovornost, bolje planirajo in sproti obračunavajo rezultate dela. Te zahteve so bile vnesene tudi v pravilnik, vendar jih tehnični kader ni upošteval. Upravni odbor je že maja zavrnil predlog, da bi se OPREMALES pripojil k IMV, zavrnitev pa je potrdil tudi delavski svet. Na omenjeni seji so dolžili direktorja, da je predvsem on kriv za rane izgube in težave, zato je predsednik delavskega sveta zahteval, naj odstopi, če pa tega ni pripravljen narediti direktor, bo to storil delavski svet.

Ker je predsednik DS Gabriel Sitar menil, da ne bo mogel več delati v samoupravnem organu, če bo še nadalje vodil podjetje staka direktor, je odstopil. Za novega predsednika DS so izvolili Zvonka Peterlina. Pa tudi delavski svet je napovedal ostavko in bo odstopil, če se v enem mesecu ne bodo pokazali taki sadovi direktorjevih zamisli, ki bi ne

bili po volji delavskemu svetu in kolektivu.

Ob takem ultimatu, pa tudi ob kritiki dobronamernih hotenj se je znašel direktor v zelo neugodnem položaju. Kasneje je sam povedal, da pa je bilo nekaj njegovih zamisli le uresničenih. Predvsem so začeli v kolektivu razmišljati, ali bi morda ne bilo bolj prav, ko bi delali z večjo osebno odgovornostjo, čeprav še ved-

no niso pripravljani nič slišati o kakšnem združevanju in podobnem.

Da se je v misljenju OPREMALESOVEGA kolektiva nekaj premaknilo, je vzrok tudi dejstvo, da so tri mesece prejeli 75-odstotne osebne prejemke. Dobičkovna stopnja, ki je znašala pred reformo 15 odst., se je letos zmanjšala na 3 do 4 odstotke. Podjetje ima letos za okoli 100 milijonov S din dolg, za 66 odst. večjo proizvodnjo kot lani (brutoprodukt 550 milijonov S din) in za 4 milijone manjša obratna sredstva (obratna sredstva znašajo 28 milijonov S din) kot lani. Problem obratnih sredstev se vleče od rekonstrukcije podjetja, ko je podjetje dobilo namesto 65 milijonov S din obratnega kredita le 15 milijonov S din. Veliko breme je tudi odplačevanje družbenih sredstev, ki jih je podjetje do-

naseljem Majde Silc proti Zablji vasi, v sarni Z(4)ji vasi proti Okra- vi, na Mestnih njivah, v Bršlino lu Bučni vasi, Zauzmanje za zasebno stanovanjsko hišo se iz leta v leto porušuje.

DELA NA 35 STANOVANI- SKEM bloku, ki ga gradi SGP Pionir v naselju Nad mlino, dobro napredujejo. Računajo, da bodo blok še letos prekrili.

KAR IMA MESTO CUVAJA, sta se čistoča in red precej izboljšala. Tako je avtobusna postaja precej manj nazirala. Glavni trg manj pozni s papirji in odpadki, na drugih cestah in ulicah manj smeti. Kaže, da so zalegle tudi mandatne kazni, ki jih pobirajo od kršiteljev veljavnih odlokov.

NA ŽIVILSKEM TRGU v ponedeljek ni bilo posebnega profita, verjetno zaradi mraza. Dobiti je bilo solato po 300 in 400 Sdin, fižol po 330 Sdin, vsakovrstno sadje, prevladovala pa so jabolka po 80 do 250 Sdin, krompir po 110 Sdin, ribe po 800 Sdin in jaja po 90 Sdin.

GIBANJE PREBIVALSTVA — rodila je Rozalija Lindič iz Stribeške ceste — Rudija.

Stanovanjsko podjetje gradi

Pri Stanovanjskem podjetju v Brežicah se zbirajo značne vsote za gradnjo novih stanovanj. Letno se nateče okoli 40 milijonov starih dinarjev. Letos je stanovanjsko podjetje udeleženo pri izgradnji stanovanjskega bloka v Ulici 21. maja s 30 milijoni S din. Naslednje leto bo prispevalo prav tako 30 milijonov S din, v prihodnjih letih pa bodo vsote za stanovanjsko izgradnjo pri podjetju še narasle.

Enotni kot še nikoli

Izgradnja vodovoda v Bušči vasi je ljudi združila v eno samo družino. Veliko prostovoljnih ur so žrtvovali za izkops in drugo delo. Vodovod je dobila tudi osnovna šola, kjer so vodo zares nujno potrebovali. Pri otvoritvi vodovoda za minuli občinski praznik se je zbrala skupaj malone vsa vas s šolsko mladino vred. Ponosni so bili na veliko delovno zmago, ki so jo vključili v praznovanje v občini.

Razumevanje do mladih na vasi

V krajih, kjer so odnosi med družbenimi organizacijami in ZMS polni razumevanja, mladina nima nobenih težav s prostori in delo ji je precej olajšano. Mladi na vasi radi sodelujejo v krajevni skupnosti in sodelujejo pri vsakih problemih, če jih starejši povabijo medse in če jim pri delu nudijo pomoč. Taki kraji, kjer poteka delo v lepem soglasju, so Dobova, Arčiče, Bizeljko, Orešnjice, Velika Dolina, Globoko, Skopice in Pišce.

Seminarji za reševalce

Delavska univerza je dobro začela izobraževalno sezono 1967-68. Za nekaj tednov tečejo razni seminarji in tečaji. Trenutno pripravljajo seminar za reševalce. Obiskoval ga bodo člani tehničnih, reševalnih ekip iz tistih delovnih organizacij, ki jih je občinska skupščina določila, da jih morajo ustanoviti. Seminar se bo pričel v drugi polovici decembra. Obiskovalce ga bodo tudi ekipe iz krške občine.

Sindikati o razvoju občine

Občinski sindikalni svet je sklical posvetovanje s predsedniki sindikalnih podružnic. Prišli so predvsem tisti, ki jih ni bilo na posvetovanju konec oktobra. Razgovor je obravnaval priprave na občni zbor ObSS, ki je napovedan za 2. december.

Sindikalne podružnice bodo medtem imele delovne konference in na njih izvolile delegate za decembrski zbor ObSS. Na delovnih konferencah bodo tolmáčili kolektivni osnutek srednjeročnega plana razvoja brežiške občine do leta 1970.

Samoprispevek v Dobovi

V Dobovi še nekaj let poudarjajo potrebo po organiziranem otroškem varstvu. Volivci bodo razpravljali o samoprispevku. Prosvetni delavci so povedali, da manjka denar za opremo, prostor pa bo urejen z drugimi učilnicami vred. Vsak zaposleni Dobovčan naj bi dal za vrtec enkratni prispevek v višini 1 odstotek mesečnih dohodkov. Kmetje naj bi prav tako prispevali enkratni znesek od 1000 Sdin naprej.

Več pobud, doslednosti in odgovornosti

Komunisti morajo ustvarjalno razreševati idejna in politična vprašanja pri uresničevanju družbene in gospodarske reforme - S pomladitvijo organizacije ne smejo več odlagati - Za sekretarja občinskega komiteja je bil ponovno izvoljen Franc Bukovinsky

V soboto, 11. novembra, je bila v Brežicah prva seja občinske konference Zveze komunistov, na kateri je bil navzoč tudi zvezni poslanec Viktor Avbelj. Dosedanji sekretar Franc Bukovinsky je na začetku izčrpno obrazložil sklep o organizacijskih spremembah v ZK.

V novih okvirih naj bi se Zveza komunistov razvila v sodobneje organizirano silo, ki bo reševala vsa idejna vprašanja prožneje, bolj po-

vezano z drugimi družbenimi organizacijami, in ki bo svoje vrste temeljito obnovila. Z novo delovno vsebino se bo morala nepopustljivo boriti za družbeni napredek in uveljavljanje demokratičnih pravic delovnih ljudi. Člani konference so te cilje enoglasno podprli.

Konferenca se je zavzela tudi za javnost dela v Zvezi komunistov. Organizacije morajo dokončno prenehati z dosedanjimi ozkostjo in javno obravnavati vsa vprašanja, ki so jih bile doslej vajene reševati za zaprtimi vrati. Občani in družbeno-politične organizacije naj pravočasno zvedo za stališča komunistov v tisku in radiu. Teh možnosti organizacije do sedaj niso znale dovolj izkoristiti. Javnost dela pa seveda zahteva večjo razgledanost članstva, večjo odgovornost, predvsem pa več pobud za družbeni in gospodarski napredek.

Neodložljiva naloga krajevnih organizacij je skrb za izboljšanje socialnega in starostnega sestava Zveze komunistov. Prvi korak v tem smislu je komite napravil z odprtim pismom družbenim organizacijam, v katerem jih je pozval, naj usmerijo v ZK predvsem mladino, neposredne proizvajalce in napredne izobražence.

Komunisti so dolžni v svojih delovnih organizacijah in v kraju bivanja sodelovati pri oblikovanju zamisli za razvoj delovne organizacije, kraja, občine in širših družbenih skupnosti in tako postati glavni nosilci boja za uresničevanje načrtov, ki jih sprejemajo občani.

Predsednik občinske skupščine Vinko Jurkas je v svo-

jem referatu seznanil prisotne z idejno-političnimi problemi pri uresničevanju gospodarske reforme v brežiški občini. Bralcem jih bomo

podrobneje posredovali v eni naslednjih številkih našega lista. V razpravi referat ni imel zadostnega odziva, čeravno je vseboval precej podatkov iz delovnih organizacij. Zato pa je konferenca pooblastila krajevno organizacijo in aktivno, da temeljito preučijo te ugotovitve in se čimprej vključijo v boj za reformne cilje.

J.T.

Pišeški šolarji ne bodo lačni

Šramba šolske kuhinje v Pišecah je do vrat napolnjena z živili. Kuhinjo za šolarje imajo 16 let, vendar ves ta čas še ni imela takih zalog kot letošnjo jesen. Jabolka imajo nekaj tisoč kilogramov. Vložili so ogromno kompotov in sokov. Šramba je založena tudi z gobami, suhimi in vložnimi v kozarcih. Otroci zdaj zbirajo krompir, zelje in fižol. Nekaj zelenjave je zrastle tudi na šolskem vrtu. Vse, kar so otroci pridelali, so dali v šolsko šrambo.

V Pišecah so zelo delavni

Krajevna skupnost v Pišecah je izredno delavna. Predseduje ji Ivan Cizelj in njegova zasluga je, da stalno nekaj urejajo. Za krajevno skupnost žrtvuje tovariš Cizelj veliko prostega časa, zato so vse akcije dobro spleljane. Letos so lepo uredili pokopališče. Tja so napeljali tudi vodovod in zbetonirali stopnišče. Glavno delo je bilo opravičeno do dneva mrtvih. Po vasi so zamenjali spet nekaj vodovodnih cevi. Vsako leto jih obravljajo oziroma zamenjujejo, ker so stare cevi železne.

Pišeški lovci so imeli pred kratkim na obisku italijanske goste. Upletili so veliko zajcev, srnjadi, lisic in fazanov. Lovska družina je dobila precej denarja, ki ga namerava spet vložiti v lovišča.

Na ovinku sta trčila

21. oktobra dopoldne sta se v vasi Zakot pri Brežicah srečala voznika osebnih avtomobilov Vladimir Gregl z Bazeljskega in Franc Putrin,časno stanujoč na Dunaju. Ker sta vozila po sredini ceste, sta trčila. Na vozilih je za okrog 1600 ND škoda.

S KONFERENCE ZVEZE MLADINE V BREŽICAH

Beseda praksa zapira vrata mladim

Mladina je pripravljena delati povsod - Marsikje je ne pustijo do besede, zato se težko uveljavlja - Za pomoč se obrača na družbene organizacije - Konferenca je bila vsebinsko zelo bogata

Mladina iz brežiške občine se je v nedeljo, 12. novembra, zbrala na letni konferenci v Narodnem domu. Z vabilo so mladinci in gostje prejeli tudi poročilo o delu Zveze mladine in delu občinskega komiteja v obdobju med dvema konferencama. To gradivo

so v razpravi še dopolnili in navedli najrazličnejše vzroke oziroma ovire pri uveljavljanju mladih v družbenem življenju na vasi, v mestu in v samoupravnih organih.

Referat o delu mladih v gospodarski in družbeni reformi je spodbudil k besedi

številne udeležence. Med drugim je bilo zaslediti misel: Mladi si bomo morali izbojevati mesto v samoupravljanju. To bomo lahko dosegli s pravinimi stališči, s spremljanjem družbenega napredka, s stalnim izpopolnjevanjem, z uveljavitvijo mladinske organizacije in predvsem z delavnostjo na vseh področjih.

Trenutno je mladina najbolj zaskrbljena zaradi zaposlovanja, ker ni na voljo dovolj prostih delovnih mest. Brez dela ostajajo predvsem mladinci, ki niso dokončali osnovne šole, in pa taki, ki imajo samo osnovno šolo in so brez poklica. Mladi so ob sodili način razpisovanja delovnih mest za strokovnjake, ker povsod zahtevajo prakso. Mlad človek pa prakse ne more imeti, čeravno je strokovnjak.

Nasploh mladina ni zadovoljna z odnosom do mladih delavcev v podjetjih. Bilj so primeri, ko so bili odpuščeni prvi zaradi tega, ker so si prizadevali marsikaj izboljšati. Spričo tega se želijo mladim nasloniti na družbene organizacije, da jim bodo pomagale v boju z zastalimi pojmovanji.

NOVO V BREŽICAH

CEPRAV JE PRED DURMI ZIMA, so mesečni priča živahni komunalni dejavnosti. V tem tednu je bila urejena vaza pločnikov po mestnih ulicah; pri gradnji občinske skupščine, pri prodajalni PEKO in ob novi trdnini Stanovanjske in komunalno podjetje že več dni kopile vodovodne jarko po Ulici stare pravde.

V SOBOTO BO NA TRZNICI PRVIC ODPRTA NOVA RIBARNA. Z ribami bo založena strizkrat na teden: ob torekih, sredah, petkih in sobotah od 7. do 10. ure.

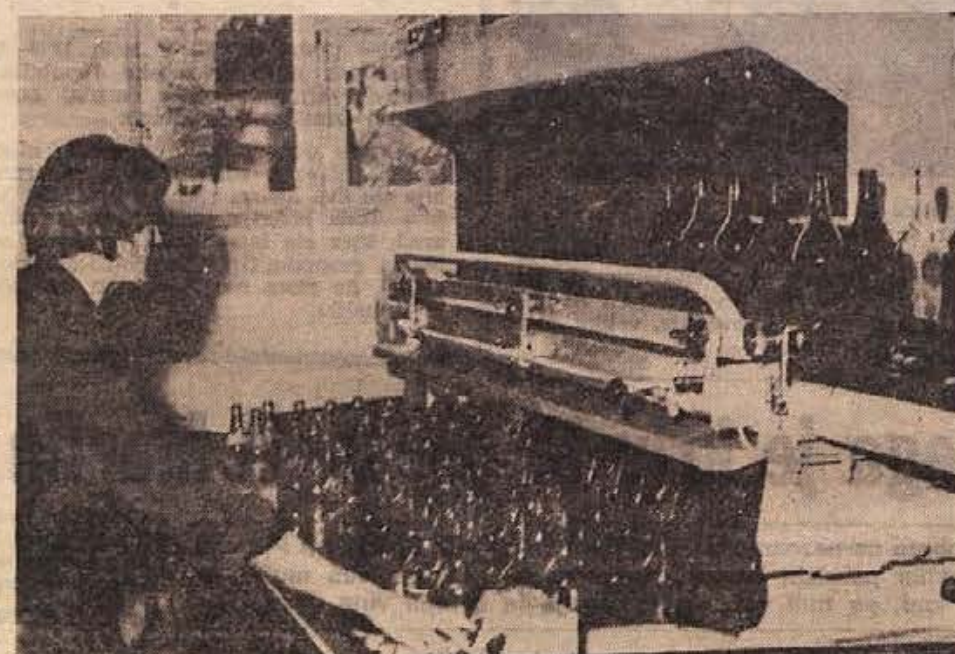
ISTOČASNO Z RIBARNICO bo trgovsko in kmetijsko podjetje AGRARIA odprlo poslovalnico za prodajo svežega mesa in mesnih izdelkov. V njej bodo prodajali tudi mleko in mlečne proizvode.

V tej trgovini bo obratovalni čas od sedmih zjutraj do sedmih večer.

UDELEZENCI KINOMATER-SKEGA TEČAJA pripravljajo na zaključek festivala oaktročnega filma. Tečaj bo končan še ta mesec. Obiskuje ga do 15 slušateljev. Potem, ko so spoznali teoretične osnove snemanja s filmsko kamero, so prekusili svoje znanje v praksi in nekaj tega že tudi prodvajali.

GINNAZIJCI SO MINULI TEDI počastili spomin na 50-letnico Oktobra s proslavo, ki so jo sami pripravili. Nagovoru dijaka Miroslava Glasa je sodeloval kulturni spored s recitacijami in odlomki iz proze Maksima Gorkoga. Jubileja oktobrske revolucije so se spomnili tudi v osnovni šoli.

PRI OBČINSKI KONFERENCI SZDL so se 14. novembra zbrali člani koordinacijskega odbora za organizacijo proslav, kulturnih in športnih prireditev. Določili so okvirni program do junija prihodnjega leta in se dogovorili za program praznovanja dneva republike.

Do 4600 steklenic na uro opere najnovejši pralni stroj v brežiškem obratu podjetja SLOVENIJA VINO! Težak je 10 ton, sam pa tudi spre s steklenic stare etikete in popolnoma razkužene ter očiscene steklenice vrača na tekoči trak, ki jih odpravlja v polnilnico. (Foto: Mirko Vesel)

TEKOČI TRAK V BREŽISKEM OBRATU »SLOVENIJA VINA«

Najsodobnejša polnilnica v državi

Vse vino pripravijo za vstekleničenje že v glavni kleti - Po ceveh doteka nato skozi filter v polnilec - Kleti so postale premajhne - Do leta 1970 nameravajo zgraditi prostorno klet za vso letno zalogo

V brežiškem obratu podjetja SLOVENIJA VINO so

za občinski praznik odprli novo vinsko polnilnico. Za stroje so plačali okoli 90 milijonov S din, za preureditev prostorov pa okoli 40 milijonov. Zdal je vse delo mehhanizirano.

V predprostoru za sprejem embalaže steklenice najprej sortirajo, naložijo v zaboje in tekoči trak jih odpelje do pralnega stroja. Ta stroj tehta 10.000 kilogramov in opere do 4600 steklenic na uro. Oprane steklenice potujejo nato po traku mimo fluorescenčne svetilke, kjer delavka odstrani vsako steklenico, ki ni popolnoma čista.

Trak nato pripelje steklenice do polnilca z zmogljivostjo 2800 litrskih steklenic na uro. Dvilitrskih steklenic napolni stroj polovico manj, to je 1400 na uro. Isti polnilec lahko polni tudi buteljke in četritrške steklenice.

Potem se steklenice ustavi za trenutek pri zamašilu z enako zmogljivostjo, kot jo ima polnilni stroj. Stekle-

nice zapira zamašilec s pluto ali s kronskimi zamaški. Od tam potujejo steklenice do aparata za stavljanje kapice, nato pa skozi sušilni kanal, kjer se osušijo. Zadržna postaja je pri etiketirnem stroju. Tam dobijo steklenice nalepke, nakar jih zložijo v zaboje in odpošljejo po traku v drug prostor.

Vino doteka v polnilni stroj po ceveh iz gume naravnost iz kleti. Viečjeje ga črpalko. Vse vrste vina pripravijo za vstekleničenje že v glavni kleti. Zdal ugotavljajo, da bodo morali povečati kletne zmogljivosti. Do 1970. leta bi radi zgradili klet za 300 do 400 vagonov vina. Potem bo polnilnica lahko delala v več izmenah. Pa še veliko drugih načrtov imajo. Generalni direktor podjetja, ki je prisostvoval otvoritvi, jih je nekaj naštel in poudaril predvsem pomen povezovalja trgovine s proizvodnjo.

J. TEPPEY

Obračuni krajevnih skupnosti

Te dni potekajo v občini zbori volivcev, na katerih seznanjajo odborniki abrane občane z osnutkom srednjeročnega plana razvoja občine Brežice. V večini krajevnih središč je bila udeležba zadovoljiva, le v Pišecah so morali volivce sklicati dvakrat.

Prebivalci Brežic so po ob razložitvi osnutka opozorili na nujno potrebo po dodatnih šolskih prostorih in prostorih za predšolsko varstvo. Poročilo o delu krajevnih skupnosti v minulih treh letih je podal Anton Rebšelj. Na zboru so izvolili polovico

novih članov sveta KS ter nov poravnalni svet. V razpravi so občani menili, da bi morala dobiti krajevna skupnost vsaj nekaj denarja, da bo pokazala, kaj zmore. To bi lahko zagotovili prispevek, ki ga občani plačujejo za uporabo mestnega zemljišča.

Avtomobilist vozil po levi

22. oktobra dopoldne se je po strani peljal Rafael Lindič z osebnim avtom. Nasproti se je z osebnim avtom pripeljal Janez Nemanjšič. Vozila sta trčila. Škoda so ocenili na 650 Ndin.

Trgovina išče tržišče zunaj občine

Na območju Kostanjevice in Podbočja še nimajo urejenih trgovskih lokalov — Na vrsto bodo prišli prihodnje leto — Kolektiv PRESKRBE je letos namenil za razprodaje 15 milijonov Sdin — Bile so uspešne

Delovni kolektiv trgovskega podjetja PRESKRBA v Krškem šteje 153 ljudi. Podjetje ima 38 poslovalnic in se po številu trgovin na Dolenjskem uvršča takoj za DOLENJKO. Vse trgovine so v krški občini. V sodelovanju z drugimi podjetji pa si PRESKRBA že išče tržišče zunaj občinskih meja. V načrtu ima odpiranje trgovin v drugih krajih.

V zadnjih dveh letih je kolektiv vložil nad 210 milijonov S din za obnovo in izgradnjo novih trgovskih lokalov. Od tega je najel samo 10 milijonov posojila, vse drugo je financiral z lastnim denarjem.

Za samopostrežno trgovino na Vidmu je dal kolektiv 86 milijonov S din, za novi lokal v Kališevcu 11 milijonov, za preureditev poslovalnice v Leskovcu 7 milijonov, za ureditev stalnega razstavnega prostora za pohištvo v Krškem 3 milijone, za adaptacijo skladišča za pohištvo 6 milijonov in za nakup tovornega avtomobila 3,3 milijona S din. Letos bo verjetno dokončana tudi težko pričakovana bencinska črpalka v Brestanici.

Prihodnje leto namerava podjetje urediti sodobne trgovine na območju Kostanjevice in Podbočja. Na levem bregu Krškega bo PRESKR-

BA odprla še en lokal, da bo zadovoljila tiste želje prebivalstva, ki jim za zdaj še ne more ustreči.

Osebnih dohodkov zaposlenih so znašali v 1. polletju letos povprečno 77.000 S din na posameznika. Povprečje za lansko leto je bilo 86.000 S din. Promet se bo jeseni še povečal in pričakujejo, da bodo dosegli lansko raven. Letos so člani kolektiva samo za razprodaje namenili 15 milijonov S din. Dohodek podjetja je večji kot lani, stroški, na katere lahko vpliva kolektiv, pa se manjšajo.

Obiskali so udeležence Oktobra

V okviru praznovanja oktobrske revolucije so domači predstavniki obiskali oba udeležence oktobrske revolucije, Franja Jakopca na Senovem in Tomaža Sladiča na Raki. Predsednik Obs Krško Stane Nuncič, predsednik Obk SZDL Peter Markovič in predsednik ObZB NOV Franc Dragan so udeležence ma izročili spominska darila, jima čestitali in se z njima pogovarjali o njuni težkih dneh v času oktobrske revolucije. Tovariši Sladič je bil zelo vesel radijskega sprejemnika, ki mu ga je podarila občinska skupščina Krško. Borcem oktobrske revolucije je želimo še mnogo srečnih let na večer njihovega življenja!

Drobne S SENOVEGA

V RUDNIKU TA MESEC ZELO VARNUJEJO z električno energijo. Vse glavne stroje spuščajo v pogon samo obliki, kolikor je najbolj nujno, sicer pa stroji mirujejo.

ANALIZA NESREČ PRI DELU v rudniku je pokazala, da je bilo letos od januarja do oktobra 33 nesreč več kot v istem obdobju lanskega leta. Povečalo se je ševeda tudi število izgubljenih delovnih dni. Varnostna služba je vpletla strojno delovno disciplino in poučevanje zaposlenih o uporabi zaščitnih sredstev in vzdrževanju varnostnih naprav.

ZARADI VEKREKATNEGA ZASTOJA na rudniški separaciji na začetku meseca rudarji niso mogli nakopati običajnih količin premoga. V jami je namreč primanjlovalo praznih vozičkov.

KOMISIJA ZA SPREJEMANJE DELAVCEV in odgovor delovnega razmerja je pregledala potrebe po novi delovni sili in sprejela na delo 28 ljudi. Opravljali bodo jamška in zunanja dela. Zdjaj so izpraznjena delovna mesta spet zasedena.

REZERVNI OFICIRJI IN PODOFICIRJI se pripravljajo na zimsko študijsko sezono. V naslednjem mesecu bodo imeli občni zbor. Sprejeli bodo širši in vsebinsko bogatejši program za izpopolnjevanje, kot so ga imeli letos.

KRAJEVNA organizacija SZDL se pripravila na praznovanje dneva republike. Priredila bo proslavo s peštrim kulturnim programom. Datuma proslave se niso doleteli.

Oglašujte v DL!

REZI PIRC

ZAHVALA KRVODAJALCEM IN AKTIVISTOM ZA POMOČ

Danes dajemo - jutri bomo sami prejeli

V krški občini so pomagale speljati krvodajalsko akcijo vse družbene organizacije — V petih dneh se je prijavilo 958 darovalcev — Vpišite se med krvodajalce vsi, ki ste zdravi!

Človek je bil in bo ostal edini vir pridobivanja krvi za človeka. V sodobni družbi lahko pride vsakdo v položaj, ko potrebuje kri. Zato mora vsak zdrav obočan postati prostovoljni krvodajalec. To je priporočilo sekcije zvezne konference SZDL za družbenoekonomske odnose v zdravstvu in socialni politiki.

V občini Krško smo imeli letos namen pridobiti 1200 krvodajalcev. Ker smo se težko in odgovorne naloge dobro zavedali, so občinski odbor Rdečega križa, občinski sindikalni svet in izvršni odbor občinske konference SZDL začeli široko agitacijo za zbiranje krvodajalcev. Resnično, uspeh ni izostal. V petih dneh je bilo v knjigo krvodajalcev vpisanih 958 prijavljenih. 958 ljudi se je odločilo, za humano dejanje zavedajoč se, da s tem rešuje življenje in da bodo morda že jutri sami potrebovali tako pomoč.

Občinski odbor RK se zahvaljuje za pomoč obč. konferenci SZDL, občinskemu sindikalnemu svetu, predvsem pa sindikalnim podružnicam, organizacijam RK na terenu, krajevnim organizacijam SZDL kakor tudi učiteljskemu kolektivu in pionirjem podmladkarjem s Senovega za nesebično pomoč pri krvodajalski akciji.

Odvzem krvi je bil 17. avgusta v Krškem, 25. oktobra na Senovem, 26. oktobra v Brestanici in 31. oktobra v Kostanjevici. Sindikalna podružnica v tovarni celuloze je zbrala kar 211 krvodajalcev, tehniška srednja šola 76, za kar zaslužita priznava obe

sindikalni vodstvi. Iz KOVINARSKKE je bilo na odzvenu 31 ljudi, iz LABODA 12, iz IMPERIALA 6, iz dijaškega doma 6, medtem ko so PRESKRBA, AGROKOMBINAT, KB in nekateri manjši kolektivi zbrali 42 krvodajalcev. Pohvaliti moramo zaposlene na sedežih družbenih organizacij, saj je bilo med njimi 11 krvodajalcev. Iz kolektiva občinske skupščine se jih je tokrat odzvalo samo 9.

Posebno pohvalo zaslužijo na Zdolah, od koder je tov. Staša Šobova pripeljala na odzvem 33 Zdolanov. Na Senovem jih je organizacija RK zbrala 157, sindikat Rudnika in LISCE pa 45. V Brestanici je darovalo kri 108 ljudi. Kot posnemanja vreden pri-

mer nam lahko služi direktor Elektrarne tov. Likar, ki je kot dolgoletni krvodajalec priporočil odvzem krvi vsem članom kolektiva.

V Kostanjevici so zabeležili nad 140 odvzemov. Zasluga gre predvsem RK in SZDL ter sindikalni podružnici v LABODU. Dobro so se izkazale še organizacije RK na Raki, v Velikem Podlogu, na desnem bregu Krškega in v Leskovcu. Posebno zahvalo izrekamo aktivistom RK kot so Stane Kodelja in Meta Habicht s Senovega, Milka Kranjc z Rake, Verica Svab z Velikega Podloga, Rezi-ka Turk iz Krškega, Cvetka Kinčič iz Brestanice, Staša Šoba z Zdol, Lojze Božič iz Krškega in še vrsta

pošrtvovalnih organizatorjev.

Na tem mestu se zahvaljujemo prosvetnim delavcem, krvodajalcem, ki jih je bilo letos lepo število. Za pomoč pri organizaciji velja zahvala tudi tov. Edu Komočarju in inž. Skrabi, Petru Markoviču in Slavku Šribarju.

Zahvaljujemo se vsem tistim, ki so darovali svojo kri, zdrave občane, stare nad 18 let, pa pozivamo, naj se vpišejo med prostovoljne krvodajalce in tako postanejo reševalci človeških življenj. Zavedajmo se, da danes dajemo, jutri bomo sami prejeli. Zato ne odrecite, ko vas bodo obiskali aktivisti RK in se vpišite med redne prostovoljne krvodajalce!

REZI PIRC

Podbočje: „Ne jemljite nam pošte!“

Delovni čas pošte v Podbočju skrajšujejo že nekaj let in prebivalci se zdaj že bojijo, da jim bodo iznenada ukiniteli pošto — Najbolj so prizadeti prebivalci oddaljenih vasi

PTT podjetje Novo mesto je skrajšalo delovni čas na pošti v Podbočju od petih na štiri ure na dan. Poštni urad je zdaj odprt od 8. do 12. ure, pred leti je bil odprt od 8 do 15 ure, nato pa od 8 do 13. ure. Delovni čas od 8 do 13 ure, torej 5-urni delavnik, je veljal do 1. novembra letos. Zdjaj je zmanjšana na 4-urnega, ker mora upravna pošta po 12. uri raznašati pošto po Podbočju.

Podbočje je krajevno sredi-

šče, pa kljub temu dobiva zdaj pošto šele popoldne, seveda kolikor je ne gredo ljudje sami iskat popoldne. Ljudje se jezijo in kritizirajo novi delovni čas. Radi ga primerjajo z onim v bivši Jugoslaviji, ko je bila pošta odprta osem ur na dan (od 8 do 12. in od 14. do 18 ure). Vprašujejo se, kako da je zmanjšana na 4-urnega delavnik, in ugibajo, če ni to prvi ukrep pred popolno ukinitvijo pošte.

Pripomniti velja, da je pošta okoliš pošte Podbočje danes večji, kot je bil v stari Jugoslaviji. PTT podjetje iz Novoga m. utemeljuje skrajšani delavnik s premajhnim prometom. To je morda res, toda zmanjšanje prometa ima svoje vzroke. Svoj čas je večina kmetov plačevala davke po pošti, danes pa je večina z njimi v zamudi in od zamudnikov izterjajo denar. Večinoma občinski izterjevalci. Ti odneso denar v Krško, pošta pa se obrise pod nosom za pristojbino, ki bi jo sicer dobila. Včasih je bila v Podbočju občina, tu je bilo več trgovin in kar šest gostiln in promet je bil lahko večji, kot je danes.

S skrajšanim delavnikom so najbolj prizadeti prebivalci oddaljenih hribovskih vasi, kot so Nova sela, Osunje,

Cerovica, in še nekatere. V zimskem času ti prebivalci zelo težko pridejo do 11. ure popoldne, ko neha delati blagajna na pošti, v Podbočje. Marsikdo od njih to opravi dolgo pot zastoj, morda pa bi se le dalo narediti tako, da bi bila pošta odprta vsaj eno uro tudi popoldne npr. od 14. do 16. ure). Zdi se nam, da bi morali pri zadevah, ki se tičejo splošne koristi, upoštevati pač tudi želje in potrebe prebivalstva.

J. S.

KRŠKE NOVICE

NEZANIMANJE ALI KAJ? Medtem ko je krajevna skupnost Krško — desni breg — morala sklicati zbor volivcev zaradi majhne udeležbe dvakrat, so se občani na levem bregu pogovarjali o vlogi občinske skupščine pri gospodarskem razvoju občine ter o komunalnem sistemu. Prisotni so slišali poročilo o delu krajevne skupnosti in izvolili nove člane v svet krajevne skupnosti.

Občane, bilo jih je 40, so zanimalo predvsem možnosti za gradnjo nove osnovne šole. Menili so, da bi morali vpeljati samopripravek, sicer bo težko zbrati pol milijarde starih dinarjev, kolikor bi za tako šolo potrebovali.

TEZAVE Z VODO. Da ostanejo Krščani večkrat neobveščeni brez vode, ni redko pojav in so se nanj že privadili. Veliko več pregledav jim dela prehud-prištiki vode. Ta

provera redne okvare na vodovodni inštalaciji, ki po kakovosti še nova ni najboljša. Nedavno tega so v sptujskem bloku namerili devet atmosfer pritiska. Pravijo, da glavni vod ni najbolj ustrezen, čeprav je star le nekaj let.

OBČINSKO PRVENSTVO POSAMEZNIKOV. Keglaški klub bo prihodnji teden organiziral občinsko prvenstvo v kegljanju za posameznike. Tekmovali bodo v disciplini 4-krat 30 metrov. To bo po nekajmesečnem mirovanju prvo tekmovanje te vrste.

VESTI IZ KRŠKE OBČINE

V Koprivnici v spomin padlim

Konec oktobra je krajevna organizacija ZZZB iz NOV Senovo odkrila na pokopališču v Koprivnici spominsko obeležje štirim neznanim padlim borcem in spominsko ploščo padlim na pročelju šole. V akciji za odkritje obeležja in plošče so lepo sodelovali Koprivničani. Prebivalci so bili zelo veseli, ker se je svečane odkritja obeh obeležij udeležil predsednik Obs Krško tov. Stane Nuncič, ki je imel ob tej priložnosti govor. Po svečanosti je bila družabna prireditev, organizatorji pa so pogostili matere in vdove padlih.

F. B.

Zaposlovanje na rešet

Občinska konferenca Socialistične zveze v Krškem pripravlja razširjeno sejo o gibanju zaposlovanja v krški občini in s tem v zvezi o možnostih za odpiranje večjega števila delovnih mest. Na sejo bodo vabljene zastopniki delovnih organizacij, zastopniki službe za zaposlovanje, predstavniki občinskega sindikalnega sveta, občinske skupščine in zavoda za prosvetno pedagoško službo.

Za enotnost pri financiranju

10. novembra se je v Krškem sestel izvršni odbor temeljne izobraževalne skupnosti, Obravnava je teze za enotno osnovo meril pri financiranju dejavnosti vzgojno-izobraževalnih zavodov. Zatem je bila na dnevnem redu razprava o zakonu o otroškem varstvu in načinu financiranja tega varstva. Ravnatelj šol so ta vprašanja obravnavali z učnimi kolektivi in na seji posredovali njihova mnenja in pripombe.

Izbira gramofonov

V prodajalni ELEKTROTEHNE v Krškem lahko dobite naslednje magnetofone: START, CALIPSO, SONET B-4, EI Standard II in EI Standard 4.

Te dni pa so dobili tudi magnetofone japonske izdelave, ki jih prodajajo po zmernih cenah. Prodajalna je dobro založena s tranzistor-skimi sprejemniki, gramofoni in drugimi muzikalijami. Prav tako imajo v prodajalni izbiro gramofonskih plošč.

Sproti obveščeni poslanci

Občinski odbor SZDL v Krškem je 7. novembra sklical posvet z vsemi poslanci, na katerem so se dogovorili za nadaljnje oblike sodelovanja. Predsednik občinske skupščine Stane Nuncič jih je seznanil z gospodarsko problematiko občine, s težavnimi delovnih organizacij in nujno preusmeritvijo Senovega in Brestanice. V prihodnje taki sestanki ne bodo več tako načelni, ampak bodo na njih obravnavali ožja področja. Tako bodo vsi republiški in zvezni poslanci na tekočem o vseh dogajanjih v občini.

3 ha obdelovalne zemlje na kmeta

V krški občini je 94.718 hektarov parcel, od tega 6.968 v družbeni lastni. Na eno gospodarstvo odpade 6,45 hektara skupne površine in 3,13 hektara obdelovalne zemlje. Vseh kmečkih gospodarstev je v občini 4549; čisto kmečkih gospodarstev je 2614, mešanih 1732 in 193 nekmečkih.

Marija Urbančič

Težko smo se spriznali z mislijo, da vsorne pedagoginje in družbene delavke Marije Urbančične s Senovega ni več med nami. Zahrbina bolezen ji je 13. novembra za vedno pretrgala nit življenja, jo ločila od njenih najdražjih, od stanovskih tovarišev in vseh, ki smo cenili njeno delo in jo spoštovali.

Ko smo ji člani občinske zveze prijateljev mladine v nedeljo, 12. novembra, poslali iz Kostanjevice prisrčne pozdrave s srečanja zveze prijateljev mladine Kranj in Krško, niti pomislili nismo, da je bilo to zadnjičkrat. Izgubili smo dobro tovari-

šico, požrtvovalno delavko, odlično ravnateljico senovske šole in zglede vagojiteljico, ki je znala tako čudovito povezati delo šole s starši in domom. Težko jo bomo pogrešali kot poslanko prosvetno kulturnega zbora skupščine SRS, kot podpredsednico Občinske zveze prijateljev mladine in kot predsednico komisije za varstvo družine, saj je še med boleznijo ves čas spremljala naše delo. Ostala nam bo v svetlem spominu.

DRUŽBENO POLITIČNE ORGANIZACIJE OBČINE KRŠKE

Iz različnih krajev

SENTJANZ: GRADNJO GASILSKEGA DOMA NADALJUJEJO. Pred nekaj leti so v Stenjanžu začeli graditi gasilski dom, vendar so naredili le kleti, ker je kasneje zmanjkalo denarja. Prejšnji teden so z delom spet začeli in nameravajo še letos stavbo spraviti pod streho. Nekaj denarja imajo, vendar ga bo komaj za gradivo, zato nameravajo organizirati prostovoljne akcije.

LOKA: OBNOVA PROSTOROV V DOMU. Zgradba, v kateri stanujejo varovanci doma počitka, je že stara; v njej pa so velike sobe, ki jih dom želi preurediti v manjše, da bodo varovanci imeli boljše razmere. V ta namen je bilo odobreno posojilo 5 milijonov Sdin, občinska skupščina pa je hkrati domu predlagala, naj skuša dobiti ta denar kot dotacijo.

RACICA: V GRADNJI JE ZE NOVA DELAVNICA. V vasi je vaščanom na voljo zasebna avtokleparska delavnica Milana Čoha. Prizadevni mojster opravlja vsa dela po solidni ceni. Trenutno dela še v neprimernih prostorih v Kumarjevi hiši, v gradnji pa je tudi že nova delavnica.

VRHOVO: SAVA JE NAGLO NARASLA. V ponedeljek, 6. novembra, je okrog 13. ure Sava med Vrhom in Bregom tako narasla, da potnikov niso mogli več prevažati z vlečnico čez vodo. Doslej se še ni zgodilo, da bi Sava toliko narasla v tako kratkem času, tako rekoč čez noč.

JELOVEC: PREHITRA SODBA. Ni še dolgo, kar smo pisali o mrtvili v krajevni organizaciji SZDL v Jelovcu, vendar je treba to že popraviti. Odbor je pred kratkim sprejel program delavnja, povečal število članov organizacije in že pokazal voljo, da bo načrt tudi uresničil.

GABRIJELE: VELIKO SOCIALNIH PROBLEMOV. Kot je pokazal zadnji shod odbora krajevne organizacije SZDL, ki je obravnaval vrsto ljudi, potrebnih socialnih pomoči, je na tem področju še veliko dela v socialnem varstvu.

Predlagan nov odbor

Sevniške občinske Zveze prosvetnih društev že dalj časa ni takorekč nikjer čutili, zato tudi dejavnost društva ni zaživela tako, kot bi lahko. Socialistična zveza je zato predlagala izvolitev novega odbora in predsednika, saj se hitro bliža zimski čas, ko bo več možnosti za tovrstno delovanje, ki ga mora odbor prizadevno spodbujati in usmerjati.

Prijavite se v šolo za kmetovalce!

V sevniški občini pripravljajo v sodelovanju z eno izmed rednih kmetijskih šol zimsko šolo za kmetovalce, lahko naučili marsikaj koristnega za delo na kmetiji. Taka šola, ki bo trajala skozi dve zimi, bo vključevala tudi traktorski tečaj. Te dni ugotavljajo, koliko ljudi bo pripravljenih obiskovati šolo, da bodo lahko ugotovili tudi stroške. Čimveč bo prijavitelcev, tem manjši bodo stroški na enega, zato ne zamudite te priložnosti za izobraževanje.

V nedeljo, 12. novembra, je bil za prebivalce Primoža in okoliških vasi svečan dan. V prisotnosti predstavnikov družbenega življenja sevniške občine je predsednik občinske skupščine Franc Molan izročil ključ nove šole upravitelju Marjanu Horvatiču. Šola je sad prizadevanja vaščanov, ki so zanj veliko prispevali s prostovoljnimi delom. Ob otvoritvi so planirji osnovne šole Telče pripravili lep kulturni program. Na sliki: Marjan Horvatič se zahvaljuje predsedniku Francu Molanu za pomoč občinske skupščine. (Foto: M. Vesel)

Velik praznik na Primožu

V nedeljo so izročili namenu novo šolo, za katero imajo prebivalci Primoža in okoliških vasi veliko zaslug

V nedeljo, 12. novembra, je bila na Primožu, majhni gorski vasi v naši občini, lepa in zelo prisrčna slovesnost. V prisotnosti predstavnikov družbeno-političnega življenja iz Sevnice, krajevnih predstavnikov, gradbenega odbora, prizadevnih domačinov in okoličanov ter seveda šolskih otrok iz podružnične šole Pimož in matične šole Telče so izročili namenu novo šolsko poslopje.

Predsednik ObS Sevnica Franc Molan je prerezal trak in izročil ključ nove šolske stavbe zaslužnemu organizatorju gradnje nove šole, učitelju Marjanu Horvatiču. Predsednik režijskega odbora Ivan Pintarič je pozdravil navzoče in se občinski skupščini in domačinom zahvalil za sodelovanje. Šola je stala 18 milijonov Sdin, kar 4 milijone od tega pa so prispevali s prostovoljnimi delom, lešom in vošnjami prebivalci. Učitelj Marjan Horvatič je v svojem govoru pohvalil izredno prizadevnost režijskega odbora in vseh, ki so pri gradnji šole sodelovali. Pou-

daril je, da so ljudje nemalokrat pustili svoje delo in izpregli živino ter šli z njo vozit in delat za novo šolo.

Prebivalci so razen šole uredili še cesto do Primoža in hkrati začeli graditi tudi vodovod. Z dosedanjimi akcijami so dokazali, da se da z malo denarja pa s prizadevanjem in s pridnimi delovnimi rokami veliko narediti. V lepem programu, ki so ga za

slovesno otvoritev nove šole pripravili solarji s Telče, so se zvrstile pevske točke in recitacije.

Nova šola na Primožu, v kateri je sodobno opremljena učilnica, klubski prostor in stanovanje za učitelja, je spomenik prizadevnosti prebivalcev, ki je vreden toliko več, ker bo služil še mnogim rodovom.

Dom počitka in miru na Impoljci

V kakšnih razmerah preživljajo večer življenja starčki in duševno prizadeti

Dom počitka na Impoljci pri Sevnici je nastal v nekdanji graščini učiteljev Kleinmayr-Bamberg, ki sta imela pred vojno tudi založbo knjig. Stavbo so začeli preurejati pred tremi leti, ko je bil imenovan za upravnika Frenk Valant iz Sevnice. Arhitekt Lešnik je naredil načrt za preureditev, ki je zahtevala precej denarja.

SEVNIŠKI PABERKI

DAJI MLEKO V LITRSKIH STEKLENAH po 1,43 Ndin, v politrskih po 0,75 Ndin, v oestrilskih tetra-pak embalah po 0,50 Ndin, liter polnomastnega mleka s 3,7 odst. maščobe v steklenicah pa bo stal 1,60 Ndinarjev.

VODE SE VEDNO NI. — V zdravstvenem domu, kjer bi vodo ves dan najno potrebovali, se vedno večkrat manjka vode, podobno pa je tudi v zgradbah Ceste na Dobravo. V te stavbe pride voda povečini le ponoči, zato ljudje sprašujejo, kdaj bo končana priključitev vodovoda na železniško zajetje, kar vedo, da bi vse to že moralo biti narejeno.

PRISPEVEK BO POTREBEN PREJ ALI SLEJ. Narasajoča potreba po različnih komunalnih delih v mestu bodo neizprosno zahtevale tvedbo prispevka z mestnih zemljišč. V krajih, kjer so to že uvedli, lahko z abranim denarjem uredijo marsikaj, saj so spoznali, da se ni mogoče več zanašati na občinski proračun, ki izloča vse podobne izdatke.

LETOS LE VAGON ALI DVA NA POSTAJI. V nasprotju z lanskim letom, ko je bilo na sevniško postajo pripeljane veliko gradnja iz drugih krajev, predvsem z juga, je letos tega mnogo manj. Razni akcije inšpekcije je pripomoglo veliko sadjeva k temu, da se je občutno zmanjšalo povpraševanje po cenejših vinih v črnih vinotokih.

POPRAVILO POTI K SV. ROKU. Pred kratkim so začeli popravljati pot proti Sv. Roku. Ljudje so že pokazali razumevanje, zato jim bo pomagala tudi krajevna skupnost Sevnice.

Za kaj višjega ni bilo cvenka

K pomislekom o zunanji podobi nove trgovske hiše

Zdaj, ko nova sevniška trgovska hiša že dobiava zunanjo podobo, so se začele pojavljati pripombe na račun paviljonskega tipa zgradbe. Glede na občutek, da je škoda prostora za tako nizko stavbo, je treba pripomniti, da bodo za njo lahko zgradili višjo stavbo, cesta od trgovski hiši pa tako in tako ne bo več dolgo glavna cesta, ker bo le-ta speljana mimo železniške postaje. Na občini tudi menijo, da je blagovnica, kjer bo dobila prostor tudi knjižnica, velika pridobitev kraja, saj je boljše trgovina že davna želja prebivalcev.

Na občini smo povprašali, kakšna je druga stran medalje.

Skoraj dve leti je občinska skupščina iskala delovne organizacije, ki bi bile v novi stavbi pripravljene odpreti poslovne prostore in posoditi denar, da bi z gradnjo lahko čimprej začeli. Ker pa več

interesentov ni bilo mogoče dobiti, so se na koncu odločili za paviljonski tip trgovske hiše.

Glede na občutek, da je škoda prostora za tako nizko stavbo, je treba pripomniti, da bodo za njo lahko zgradili višjo stavbo, cesta od trgovski hiši pa tako in tako ne bo več dolgo glavna cesta, ker bo le-ta speljana mimo železniške postaje. Na občini tudi menijo, da je blagovnica, kjer bo dobila prostor tudi knjižnica, velika pridobitev kraja, saj je boljše trgovina že davna želja prebivalcev.

Gostinsko podjetje oproščeno obresti

Po občinskem odloku mora vsako podjetje plačevati dva odstotka obresti od poslovnega sklada. Ker pa je Gostinsko podjetje letos začelo preurejati kolodvorsko restavracijo in v ta namen le s težavo nabralo potreben denar, vendar ga za opremo še vedno nima, je zaprosilo za oprostitev plačevanja obresti. Svet za gospodarstvo in finance je sklenil ugoditi prošnji za dobo enega leta, s tem, da tega denarja podjetje ne obračuna kot dohodek, marveč ga vnaša v poslovni sklad.

Studenc: manjka še 150 m

Trenutno manjka na cesti Zavratec - Rovšče le še 150 m estsišča, da bi povezovali cesti Sevnica - Rada in Sevnica - Bučka, kar bi bilo pomembno za veliko prebivalcev tega področja sevniške občine. Doslej so ljudje delno sami, delno pa s pomočjo občinskega proračuna zgradili že velik del ceste, vendar je za nadaljevanje gradnje zmanjkalo denarja. Ker so zemeljska dela povečini že dokončana, so zaprosili sevniški gozdni obrat, da bi jim dal denarno pomoč.

Bo radioklub oživel?

V Sevnici so se znova začeli ogrevati za poživitev radiokluba, ki je nekdanji že kar uspešno deloval. Vodstvo bo prevzel Miro Gačnik, na voljo so sodobne naprave, treba ho le še poiskati primeren prostor.

Ko so sevniški radioamaterji v želji, da bi imeli tudi lokalno radijsko postajo, zaprosili RTV Ljubljano za podatke in predračun, jim ta zavod ni niti odgovoril. S takim odnosom so vse prej kot zadovoljni.

Znova iz domačih grl

Prejšnji teden se je na pogrebni slovesnosti prvič oglašala pesem iz grl članov novega sevniškega pevskega zbora, ki šteje 30 pevcev. Po nekaj tednih vadbe znajo ljubitelji petja, ki se ob petkih redno zbirajo v dvorani gasilskega doma, že tako saponi, da poslušalci presenečeni prisluhnejo. Zdaj se pripravljajo za nastop ob dnevu republike.

Motorist v občestnem jarku

Motorist Anton Miller se je 10. novembra popoldne peljal s sopotnikom Jožetom Račičem iz Sevnice proti Krškemu. V Srednjem Pijavškem sta pri srečanju z neznanim tovornjakom zapeljala na desno stran v jarek in se prevrnili. Pri tem se je sopotnik težje poškodoval. Odpejali so ga v novomeško bolnišnico.

Število mlajših članov je padlo

Povečalo se je število članov Zveze komunistov na vasi, naraslo pa je tudi število žena

V zadnjih dveh letih se je število članov Zveze komunistov v sevniški občini povečalo za 34 in je doseglo število 370. Značilno za to obdobje je, da se je zmanjšalo število članov organizacije, v podjetjih na vasi pa je naraslo kar za 32.

V nasprotju z ugotovitvami, da je vse manj žena udeleženih v družbenem življe-

nju zaradi velikih obveznosti do družine in vzgoje otrok, se je število članic ZK v občini v tem času vidno povečalo. Pred dvema letoma je znašal njih odstotek 23, zdaj pa je dosegel že 26; v krajevni organizaciji v Boštanju in v Sevnici pa dosega skoraj tretjino vseh pripadnikov organizacije.

Gibanje članstva po staro-

sti kaže, da se tudi v tej občini ZK stara, saj se je odstotek članov, ki so mlajši od 40 let, zmanjšal za 5, odstotek starejših od 56 let pa povečal za 3,5. Po poklicni sestavi je v organizaciji 22,5 odst. delavcev, 23,5 odst. uslužbencev, 0,3 odst. tehnikov in inženirjev, 11,9 odst. prosvetnih delavcev, 10,5 odst. upoko-jencev, 3,5 odst. kmetov itd.

Janezu Smoliču v spomin

okupatorji preganjali, je moral od tam bežati z družino v svojo rojstno vas, kjer se je že leta 1943 pridružil Cankarjevcem. Kasneje je deloval do osvoboditve kot aktivist na trebanjskem rajonu.

Po vojni je delal na okraju v Trebnjem, bil tajnik nekdanje občine Veliki Gaber, nazadnje pa do aprila 1965, ko je bil upokojen, še gradbeni referent občinske uprave v Trebnjem.

Janez je bil predan delu, spoštoval je natančnost in bil zato znan kot zelo vesten uslužbenec. Takoj po vojni je bil med prvimi, ki so gradili in utirali pot oblasti delovnega ljudstva. Bil je prizadeven družbeno-politični delavec, član ZK, ZZB in SZDL. Kot upokojenec je delal v krajevni skupnosti Velika Loka in bil hkrati tudi član občinske konference SZDL in član dveh komisij pri občinski skupščini. Razen tega je bil tudi napuščen lovec.

Janeza je poznala vsaka naša vas. Pri ljudeh je bil zelo priljubljen, rad je pomagal in svetloval, za vsakogar je imel lepo besedo. Predan Zvezi komunistov in ljudstvu se je vedno vtrajno boril za napredne ideje. Kuku smo ga vsi cenili, je pokazala tudi velika udeležba na njegovi zadnji poti v ponedeljek popoldne, 13. novembra, na pokopališču v Trebnjem.

Huda bolezen je iz naše srede iztrgala dolgoletnega prizadevnega družbeno-političnega delavca, nekdanjega uslužbenca občinske uprave v Trebnjem, Janeza Smoliča.

Rodil se je v Škovcu pri Veliki Loki 31. jan. 1903. leta. Kot sin velike kmečke družine je v zgodnji mladosti odšel v podoficirsko šolo v Maribor. Kasneje je služboval v različnih krajih Slovenije, druga svetovna vojna pa ga je satekla v Beogradu. Ker so ga

MALI OGLAS,

Ki ga objavite v Dolenjskem listu - zanesljiv uspeh! Prejete ga 130 usob gospodinj, rdečev kmetovalcev, dijakov, uslužbenk in vojakov doma in po svetu! - Poskusite!

Smo za lepša občinska središča?

Različna mnenja na razpravi o dopolnitvah odloka o zunanji podobi naselij in njihovi komunalni ureditvi — Spet je ugotovljeno, da kmetovalci slabo plačujejo davčne obveznosti — Odlok o prepovedi gojitve ribeza je bil odložen

Tako kot za lansko je tudi za letošnje tričetrtletje značilno, da predpisani davki in prispevki kmetovalcev ne pritekajo redno, saj je bilo do konca septembra poravnanih le dobro polovico letnih obveznosti. Po mnenju oddelka za gospodarstvo in finance predvidene dajatve niso pretirane, ker so obračunane le od četrte resničnega narodnega dohodka v kmetijstvu, uveljavljene pa so tudi različne olajšave, ki jih je predvideval občinski odlok. Po njihovem mnenju so možnosti prodaje kmetijskih pridelkov za spoznanje boljše kot lani.

Zanimiva je bila burna obravnava dopolnitve odloka o zunanji podobi naselij, ki je bil sprejet že spomladi. Med drugim je predvideval, da pre-

bivalci Trebnjega, Mirne in Mokronoga, ki jim kmetijstvo ni glavni vir preživljanja, ne smejo rediti domačih živali. Ko pa so v četrtek obravnava dopolnitev tega odloka, s tem da v omenjenih naseljih določijo samo ožja središča, kjer se ne smejo rediti domače živali, pa se je pokazalo, da so nekateri odborniki proti določitvam odloka, ki imajo namen v prihodnosti doprinesiti do lepših občinskih središč. Treba se je pač odločiti: ali smo za sodobnejše urejena naselja ali za vasi s hlevi in gnojišči. Če se nekdo najprej zavzema za lepšo podobo naselij, se kasneje ne more zavzemati tudi za rejce domačih živali v središčih teh naselij, češ da jim je živinoreja nujen dopolnilni dohodek.

Ko je bil na dnevnem redu predlog odloka o prepovedi gojitve ribeza na področju trebanjske občine, je bilo na predlog sveta za kmetijstvo sklenjeno, da je treba z odlokom še počakati in stvari preučiti. Svet je menil, naj bi na področju Lukovka zadržali pravico gojitve ribeza, zastopnik DANE z Mirne pa je pripomnil, da ima destilacija v načrtu obnovo ribezovih nasadov v sodelovanju s kmeti. Na področju občine sedaj ribez ne predstavlja večje gospodarske vrednosti v primerjavi z zelenim borom, ki ga je 37 ha. Ti dve rastlini ne moreta živeti druga ob drugi zaradi znane ribezove rje ali mehurjevke, ki za razvoj potrebuje obe rastlini.

M. LEGAN

Obrt je pomembna veja gospodarstva

Kot smo že poročali, je bil 5. novembra v Trebnjem sestanek predstavnikov obrtnih podjetij in zasebnih obrtnikov, ki ga je priredila strokovni odbor za obrt iz Novega mesta. Po poročilu predsednika odbora Petra Ivanetiča se je razvil razgovor o problemih obrtništva.

Jože Kastelic, načelnik oddelka za gospodarstvo in finance, je v uvodnih besedah

poudaril, da lahko odpre obrtno delavnico vsak, kdor izpolnjuje zahteve za izdajo dovoljenj. Pametno bi bilo zmanjšati dajatve tistim obrtnikom, ki zapoljujejo večje število vajencev. Ko je Ignac Skoda zatem govoril o uvozu reprodukcijskega materiala in plačevanju prometnega davka, kar ni v prid obrtništva, je Peter Ivanetič pojasnil, da gospodarska zbornica prav zdaj te stvari preučuje.

Bogo Zgajnar je menil, da je razvoj sušmarstva pripeljal do tega, da za redne obrtnike pogosto ostanejo le po pravila, sušmarji pa delajo mnogo novih stvari. Ivan Razer je navedel zanimive podat-

ke o sušmarjih in pripomnil, da jih bodo v prihodnje ostreje kaznovali.

Tesar Gregorič je govoril o popoldanski obrti. Taki obrtniki plačujejo mnogo manjše obveznosti, razen tega pa jim pogosto podjetja, kjer so zaposleni, celo posojajo stroje. Janez Mihevc je v razpravi zatrdil, da so najslabši delavci v podjetjih prav sušmarji, zato je menil, da bo moralo čimprej priti do tega, da bo delavec delal doma ali pa v podjetju.

Beseda je tekla tudi o pripekkih za zdravstveno zavarovanje delavcev, ki so zaposleni pri zasebnih obrtnikih. Končno je bilo sklenjeno, naj se stališče obrtnikov prek odbora posreduje pristojnim organom, ki naj izpopolnijo predpise. Tov. Sitar iz Novega mesta je zbranim pojasnil novi zakon o delovnem razmerju pri zasebnih obrtnikih, ki ga bo inšpekcija dosledno izvajala.

Načrtovali bodo Novomeščani

Po novem zakonu mora občina vnaprej pooblastiti neko delovno organizacijo, ki bo opravljala strokovna dela s področja urbanističnega planiranja. Doslej je za trebanj-

ska občino izdeloval načrte ljubljanski Projektivni atelje. Delo je dobro opravljalo, vendar je po mnenju oddelka za gospodarstvo in skupščine preveč oddaljen od Trebnjega, njegovi projektanti pa preveč pod vplivom urbanističnega urejevanja večjih mest, kjer povečini delajo. Sklenjeno je bilo, da je v prihodnje primerneje zaupati načrtovanje novomeškemu Podjetju za stanovanjsko gospodarstvo in urejanje naselij, s katerim občina že sedaj sodeluje. Svet za urbanizem za komunalne zadeve je k temu še pripomnil, da bo v primeru, če bo ugotovljena nestrokovnost opravljanih del, treba poiskati novega izvajalca.

Prej tri, zdaj 26

Odkar se je v trebanjski občini zmanjšal prometni davek od uvoženih motornih vozil od štiri na dva odstotka, se je uvoz kaj hitro povečal. Dokler je veljala višja stopnja, je bilo uvoženih le troje vozil, ko pa se je stopnja zmanjšala, pa v kratkem času kar 26.

ANTON KOMAR

Danes sindikat o izobraževanju

Danes se bodo v Trebnjem zbrali člani predsedstva občinskega sindikalnega sveta in predsedniki sindikalnih podružnic. Obravnavali bodo priprave na bližnje občne zbere in program izobraževanja delavcev.

5. decembra bo krvodajalska akcija

5. decembra bo v trebanjski občini krvodajalska akcija, ki ima namen za potrebe novomeške bolnišnice zbrati 50 krvodajalcev. To število je zunaj predvidenega letnega števila darovalcev krvi. Odvzem krvi bo med 7. in 11. uro v Novem mestu. Po trebanjski občini bo zbral ljudi poseben avtobus.

Društvo zahteva kontrolno posojil

Se vedno je sem ter tja silati o nenamenski porabi turističnih posojil, ki so jih dobili zasebniki za ureditev turističnih sob. Ker se je v letošnji glavni sezoni v Trebnjem večkrat zgodilo, da ni bilo na voljo primerno opremljenih prenočišč, menil trebanjsko turistično društvo, da je treba zasebne sobe boljše izkoristiti. Od službe družbenega knjigovodstva zahteva, naj pregleda, kako so bila posojila porabljena, v prihodnje pa je treba gospodariti tako, da se ne bodo več ponavljali letošnji primeri.

Društvo je že sprejelo delovni program za prihodnjo sezono, občinsko skupščino pa bo zaprosilo za dobrega pol milijona Sdim dotacije, ki jo bo porabilo predvsem za turistično propagando in tekmovanja. Prizadevalo si bo tudi povečati število članov

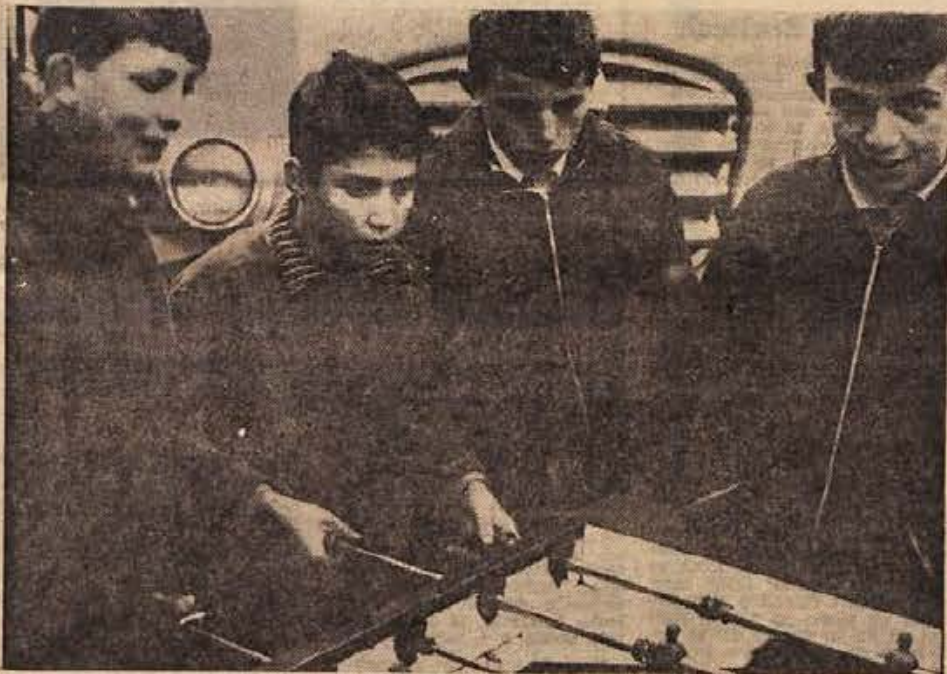
Vložen predlog za spremembo mej

Trebanjska občina je pred kratkim vložila uraden predlog izvršnemu svetu Slovenije o spremembi mej gospodarskih območij na področju občine. Na gospodarskem zboru republiške skupščine je bilo že vloženo poslansko vprašanje z namenom, da zbor preuči, kateremu gozdnemu gospodarstvu je treba sporne gozdove dati v vpravljanje. Med tem časom je bila že izvršena predaja teh gozdov Gozdnemu gospodarstvu Brežice, urejena niso le še nekatera finančna vprašanja.

Pred ostrejšimi inšpekcijskimi ukrepi

Oddelček za gospodarstvo trebanjske občinske uprave priporoča občinskim in medobčinskim inšpekcijskim službam, ki se sicer morajo ravnati po zakonitih predpisih, večjo strogost pri obravnavanju različnih prestopkov. Posebno strogo naj preganjajo tiste kršilce, ki iz malomarnosti ali namenoma ne izpolnjujejo zahtev inšpekcije. Gradbeni inšpekciji je naročeno, naj sestavi obsirneje poročilo o že ugotovljeni slabi kakovosti nekaterih del mirnenskega gradbeno-opekarskega podjetja, ne dovolj usposobljenim gradbenim obrtnikom pa prepreči delo pri zahtevnejših gradnjah, ker je bilo ugotovljenih že več napak, ki so jih morali graditelji drago plačati. Kmetijska inšpekcija naj v prihodnje kontrolira tudi neobdelana družbena zemljišča.

TREBANJSKE NOVICE

»Samo da ne bo pozvonil šolski zvonec, še preden bo končana ta tekma!« Tako se te dni vsako jutro zbirajo šolarji ob Zupancičevi hiši v Trebnjem, kjer se je ustavilo potujoče zabavišče. (Foto: M. Legan)

O ŽIVLJENJU ENEGA IZMED MLADINSKIH AKTIVOV

„Naj tudi starši pogledajo, kaj delamo!“

Poljska dela so po večini končana. Jesenske večere je sprva še krajšalo ličkanje koruze, trganje korenja in stiskanje jabolčnika, zdaj pa je tudi tega vse manj in prihaja obdobje, ko bo po vaseh več časa za mladinsko dejavnost

Mladinski aktiv v Sentrupertu je po enoletnem premoru letošnjo pomlad spet začel z delom, in rednimi sobotnimi sestanki. Posebno delaven je bil med počitnicami, ko je mladina prišla iz šol. V tem času je bil preurejen bazen pri prosvetnem domu, narejeno odbojarsko igrišče, pri vsem tem pa so veliko pomagali mladi s prostovoljnimi delom. Posebno so se izkazali pri gradnji vodovoda Mokronog—Puščava—Bistrica—Prelesje.

Ob sobotnih sestankih

so mladi, ki so tudi željni zabave, redno prirejali ples, kjer so se začeli poskušati s prvimi koraki na plesišču. V juliju in avgustu je aktiv organiziral šolo za življenje, kjer je mladina lahko slišala veliko koristnih stvari s področja medsebojnih odnosov in spolne vzgoje. Razprave po končanih predavanjih so pokazale, da se mladina zelo zanima za ta vprašanja.

Seveda tudi pomanjkljivosti v delu in neuresničeni zamisli ni manjkalo. Mladi so želeli imeti

lasten trio, vendar te zamisli ni bilo mogoče uresničiti, ker so morali nekateri fantje k vojakom. Ker mladi za svoje delo niso dobili denarne pomoči, je primanjkovalo denarja tudi za predvidene izlete v hrbe. V avgustu pa je manjša skupina, v kateri so bili Roza in Janez Vidmar ter Anton Komar, le šla v Julijce in se vzepela tudi na Triglav.

Aktiv mladih, ki ga vodi predsednik Vlado Gregorič, Darko Štamčar in blagajničarka Katja Franga, bo začel z novim

delovnim programom, sprejetim na letni konferenci v začetku novembra. Mladinski aktiv naproša starše, naj pustijo hčere in sinove na sestanke, lahko pa tudi sami pridejo pogledat, kaj delajo mladi. Tako bodo lahko videli, da mladinska dejavnost še zdaleč ne kviri mladine. Sentruperski mladinci imajo zdaj prostor, kjer se zbirajo. Ta mesec bodo znova začeli s plesnimi vajami, ki bodo ob sobotah ob 19 uri. Vabljeni so vsi, ki so končali osnovno šolo, pa tudi mladinci zadnjih letnikov. Zbiralci plošč so še posebno mneni.

Druga seja konference SZDL

V sredo, 23. novembra, bo ob 9. uri v sejal dvorani občinskega komiteja ZK druga redna seja občinske konference SZDL Kočevje. Na dnevnem redu bo med ostalim referat predsednika Nata Karničnika o reformi na področju družbenih služb in o vlogi ter uveljavljanju samoupravljanja. Izvoljena bosta tudi predsednik in sekretar občinske konference.

Iz »Tekstilca«

Te dni je izšla četrta letošnja številka »Kočevskega tekstilca«, glasila delovne skupnosti »Tekstilca« iz Kočevja. V njej so prikazani rezultati tričetrtletnega poslovanja podjetja in posameznih oddelkov, razni pravni nasveti, zahvala krvodajalcem, poročila z volilnega sestanka osnovne organizacije ZK Tekstilca-Trikon, nekaj misli o vzdrževanju strojev, gibanje izplačanih osebnih dohodkov v posameznih obratih v prvih devetih mesecih letos in kronika kolektiva (poroke, rojstva, poškodbe pri delu, fluktuacija).

Najmanjše plače

Gospodinjstvi pomočnici mora zasebni delodajalec plačati na mesec najmanj 400 Ndin, gospodarskemu pomočniku pa najmanj 500 Ndin, tako določa posebni odlok, ki ga je občinska skupščina Kočevje sprejela na zadnji seji. Če delodajalec plačuje dogovorjeni osebni dohodek delno v denarju, delno pa v naravi, potem mora gospodinjstva pomočnica dobiti v denarju najmanj 150 Ndin, gospodarski pomočnik pa 250 Ndin. Za plačilo v naravi se šteje zagotovitev stanovanja in prehrane.

Nočnine oktobra

Oktober letos je hotel »Pugled« v Kočevju zabeležil 840 nočnin (772 domačih in 68 tujih), istega meseca lani pa 678 nočnin (581 domačih in 97 tujih). Število domačih nočnin je oktobra letos torej občutno poraslo, tujih pa občutno padlo.

Skupaj pa je v prvih desetih mesecih letos zabeležil hotel Pugled 7.807 nočnin (6.239 domačih in 1.568 tujih) v istem obdobju lani pa 6.932 nočnin (5.499 domačih in 1.433 tujih). V prvih desetih mesecih je letos hotel naštel torej kar 875 nočnin (740 domačih in 135 tujih) več kot v istem obdobju lani.

Lepo vreme v oktobru je največ pripomoglo, da je bilo ta mesec toliko domačih nočnin. Med tujci pa so najpogosteje pronočevali v hotelu zahodni Nemci, Italijani in Avstrijci, ki so prišli na Kočevsko na lov.

DROBNE IZ KOČEVJA

FILATELISTI SO V TEM LETU svoje delo precej povišali in popeljali. Za občinski praznik so organizirali lepo razstavo v domu telesne kulture. V 20 vitrinah je razstavljal del svoje zbirke tajnik društva Andrej Arko, in sicer znanke na tematično šivalstva in cvetice. Razstava je bila dobro obiskana, v društvu pa se je vpisalo tudi nekaj novih članov.

ZA PRAZNIKI REPUBLIKE 29. NOVEMBER pripravljajo filatelisti še drugo razstavo. Razstavljalca bosta: Tone Mihelič del svoje zbirke na skomacih, Arko pa zbirko »Zvez na Kočevskem«. Arkova zbirka je bila že razstavljena v Slaku, in mednarodni razstavi v Zagrebu in na mednarodni razstavi lona in rifolova v Novem Sadu. Ta zbirka je bila še trikrat nagajana.

AVTO-MOTO DRUŠTVO KOČEVJE je razpisalo svojim članom novi »Pravilnik o vozniških dovoljenjih«, ki je začel veljati 29. junija 1967. V njem je prečiščeno besedilo in nekaj novosti. Z uveljavitvijo tega pravilnika odpadajo vsa prejšnja določila, ki so bila objavljena v uradnem listu PRLJ št. 32/59 in 46/61.

ZA DRSNALNO REVILJO, ki bo v dvorani Tivoli v Ljubljani v začetku decembra, je v Kočevju ve-

Septembra so začeli v Kočevju graditi novo tovarno ivernih plošč, ki bo decembra letos že pod streho, s proizvodnjo pa bo predvidoma začela konec prihodnjega leta. Gradnjo investirajo kočevske delovne organizacije: Lesna industrija, kemična tovarna »Melamin« in Kmetijsko gozdarsko posestvo. Investicija bo skupaj z obratnimi sredstvi veljala okoli milijardo Sdin. Ko bo tovarna dograjena, bo v treh oziroma štirih izmenah zaposlovala 60 do 80 ljudi (Foto: Cveto Križ)

S SEJE OBČINSKE SKUPŠČINE V KOČEVJU

Družbeni plan občine do leta 1970 sprejet

Gospodarstvo je v njem temeljito obdelano, družbene službe in terciarne dejavnosti pa slabše — Največji razvoj bodo dosegla podjetja ITAS, Melamin in LIK — Glavni negospodarski investiciji: ljubljanska bolnišnica in plavalni bazen — Tudi cesto do Broda na Kolpi bo treba modernizirati

Družbeni plan razvoja občine Kočevje od leta 1966 do 1970 je bil na zadnji seji z nekaterimi pripombami sprejet. Plan predvideva, da bosta družbeni proizvod in narodni dohodek naraščala letno za okoli 11,5 odstotka, življenjski standard letno za 12 odstotkov, zaposlenost v gospodarstvu letno za okoli 2,5 odstotka, izven gospodarstva pa po 0,6 odstotka. Največji razvoj bodo v tem obdobju dosegle gospodarske organizacije ITAS, Kemična tovarna in lesna industrija. Pri negospodarskih investicijah pa sta najpomembnejši: sofinanciranje gradnje ljubljanske bolnišnice in gradnja plavalnega bazena v Kočevju. V razpravi je bilo posebno poudarjeno, da se mora občinska skupščina skupaj z delovnimi organizacijami zavzemati, da bo v tem obdobju modernizirana tudi cesta od Livolda pri Kočevju do Broda na Kolpi.

V razpravi je bilo soglasno poudarjeno, da je gospodarstvo v planu precej poglobljeno obdelano, celo preveč, pre malo pa družbene službe, posebno zdravstvo ter otroško in socialno varstvo. Nekateri so menili tudi, da sta porast družbenega proizvoda in narodnega dohodka zelo visoko planirana. Republika in Zveza namreč predvidevata, da bo ta porast približno za polovico manjši. Drugi pa so utemeljevali, da je predvideni porast realen in da bo k njemu, kot je navedeno v planu, prispevala večja produktivnost dela, boljše izkoriščanje obstoječih pro-

izvodnih zmogljivosti, boljše izkoriščanje naravnih pogojev (turizma, surovine), širše vključevanje v mednarodno delitev dela, večja uporaba znanstvenih in tehničnih dosežkov itd.

V planu in razpravi je bilo posebno poudarjeno, da se da proizvodnja občutno povečati brez dodatnih investicij ali pa le z malenkostnimi. To je mogoče doseči predvsem z uvajanjem več izmen, za kar so dani vsi pogoji. V letu 1965 so namreč proizvodne gospodarske organizacije zaposlovale v prvi izmeni 72,1 odstotka delavcev, v drugi izmeni 31,7, v tretji 5,9 in v četrti 0,3 odstotka delavcev. Z boljše organizacijo dela bi lahko uvedli še v marsikaterem podjetju delo v več izmenah. Vendar bi morala imeti podjetja za to več obratnih sredstev in sposobno prodajno službo, ki bi znala priskrbeti potrebam trga in blago prodati.

Odborniki so tudi opozorili, da so ceste na Kočevskem slabe, nekatere celo skrajno zanemarjene, in zahtevali, naj se v plan vnese tudi modernizacija ceste od Livolda do Broda na Kolpi. Ta cesta bo zelo pomembna za gospodarstvo in razvoj turizma v vseh občinah ob njej od Ljubljane do Reke. Razen tega bo razbremenila cesto Ljubljana-Postojna-Reka. Seveda pa bi bilo treba modernizirati še nekatere druge ceste, npr.

Volitve in imenovanja

Na zadnji seji občinske skupščine Kočevje je bil imenovan v svet za narodno obrambo Milorad Draškovič.

Občinska skupščina je dala tudi soglasje k imenovanju Alojza Petka za javnega tožilca.

Kočevje-Novo mesto in Kočevje-Stari trg.

Odborniki so menili še, da so v planu premalo obdelane terciarne dejavnosti, pred-

V občini okoli 1000 mopedov

Zamudniki morajo registrirati mopede do konca leta

Z registracijo mopedov je konec tudi brezskrbnih in često nepremišljenih voženj mopedistov. Nič več ne bo mogoče z molkom in tajnstvenim smehom prekriti prekršek na cesti čez, saj me itak ne poznaš. Takega grešnika bo sedaj izdala registracijska tablica. In prav je tako. Zdalj bodo mopedisti bolj disciplinirani.

V kočevski občini je do sedaj registriranih 584 mopedov. Pri registraciji je bilo precej mopedov odklonjenih zaradi tehničnih napak in drugih pomanjkljivosti, najpogosteje pri zavorah in lučeh. Po oceni je v občini še nekako 400 neregistriranih mopedov.

Zvedeli smo tudi, da morajo vsi zamudniki zamenjati sedanja stara vozniška dovoljenja do konca leta, v nasprotnem pa bodo morali v prihodnjem letu za zamenja-

vo vozniških dovoljenj opravljati predpisane vozniške ispite. Zdravniški pregledi so trenutno še v Kočevju (vsak tork), kasneje pa bodo v Ljubljani, kar bo občutno dražje.

S seje občinske skupščine

Na zadnji seji občinske skupščine Kočevje je bil z večino glasov sprejet družbeni plan razvoja občine od leta 1966 do 1970 (2 odborniki sta se glasovanja vzdržala). Po daljši razpravi je bilo z dopolnitvami sprejeto poročilo o zaposlovanju v občini. Z nekaterimi spremembami je bil sprejet tudi predlog odloka o komunalnih delovnih organizacijah, ki opravljajo komunalno dejavnost posebnega družbenega pomena, in predlog odloka o najnižjih osebnih dohodkih za nekatere delavce, ki delajo pri zasebnikih. Odborniki so zastavili več vprašanj. Na nekatere so že dobili odgovore, na druge pa jih bodo dobili na naslednji seji. Podrobneje bomo o seji skupščine poročali v prihodnji številki našega lista.

Ob vsaki spremembi naslova nam sporočite svoj stari in novi naslov!

O ZAPOSLOVANJU JE RAZPRAVLJALA SKUPŠČINA

Nezaposleni in možnosti za delo

Delo potrebuje 316 do 430 občanov — Nezaposleni pa še niso gmotno tako prizadeti, da bi prišli za vsako delo — Vsak bi šel rad v kemično, Zidar pa ne dobi vajencev — Miselnost o umazanih in poniževalnih delih bo treba izkoreniniti

Podružnica Zavoda za zaposlovanje je pripravila temeljito analizo o nezaposlenosti, žal pa v njej ni bilo tudi podatkov o nezasedenih delovnih mestih. V poročilu je bilo prikazano, da prek Zavoda za zaposlovanje išče delo 316 občanov, medtem ko po oceni zavoda želj delo kar 430 ljudi.

Aprila lani je bilo pri Zavodu za zaposlovanje prijavljenih 190 občanov, ki so se želeli zaposliti, septembra letos pa že 316 ali v primerjavi z zaposlenimi 5,19 odstotka. Vendar pa je med vsemi prijavljenimi kar 88 takih, ki ne pritisnjajo preveč za delo in torej niso resni kandidati za zaposlitev (bolehnj, invalidi, matere z otroki, zaporniki, disciplinsko neustrezni itd.). Če te odštajemo, ostane nezaposlenih še 228 ljudi ali 3,75 odstotka v primerjavi s številom zaposlenih.

Vendar pa moramo k tej številki nezaposlenih prišteti še mladino, ki je po končani šoli ostala doma in se ni prijavila na zavodu, in ljudi, ki so sicer že zaposleni, pa jim bo v prihodnjih mesecih potekel odpovedni rok pri delovnih organizacijah. Tako se poveča število nezaposlenih na 350 ali 5,76 odstotka od skupnega števila zaposlenih.

Seštevanje nezaposlenih pa s tem še ni končano. Nekateri nezaposleni namreč niso nikjer prijavljeni, a stopijo na plan, ko se ponudi priložnost za ugodno zaposlitev. Takih je 160, vendar je med njimi le okoli polovica takih, ki bi se zaposlila. Če se te prištejemo k nezaposlenim, je v občini 430 ljudi, ki žele delo, ali 7,09 odstotka vseh zaposlenih.

Med nezaposlenimi je okoli tretjina moških, dve tretjini pa žensk. 55 odstotkov vseh nezaposlenih je starih do 26 let. Kar 85,7 odstotka vseh nezaposlenih nima nobene kvalifikacije.

V poročilu je bilo nadalje poudarjeno, da so navedene številke nezaposlenih stvarne, vendar pa niso vsi, ki iščejo delo, gmotno tako prizadeti, da bi sprejeli prav vsako delo. Nezaposleni torej ne živijo v bedi, vendar pa so socialno-politični problem, ki mu je treba posvetiti vso pozornost.

Razprava je pokazala, da bi marsikdo izmed nezaposlenih lahko dobil delo, pa ga noče sprejeti, včasih pa so tudi delovne organizacije nerodne in ne sprejemajo na delo novih ljudi, čeprav imajo zato pogoje.

Gradbeno podjetje »Zidar« je letos razpisalo 20 vajenskih mest, iz vse Slovenije (na le iz domače občine) pa je dobilo le 6 vajencev, čeprav je nudilo zelo dobre pogoje. Zaradi stare miselnosti o umazanih in poniževalnih delih oziroma poklicih se ljudje nardi zaposlujejo ne le v gradbeništvu, ampak tudi v gozdarstvu, komunalni in drugod, pa tudi za gospodinjstve pomočnice dekleta nočejo iti, čeprav bi jih zavod lahko takoj zaposlil v Ljubljani 80 do 100.

Ze večkrat je bilo poudarjeno, da bi tudi gospodarske organizacije lahko uvedle več izmensko delo in zaposlile precej več ljudi. Razen tega bi se jih precej lahko zaposlilo še v terciarnih dejavnostih (obrt, turizem, gostinstvo). Vendar pa zasebni obrtniki neradi sprejemajo vajence. Tako nima 11 obrtnikov kovinske stroke niti enega vajenca. Verjetno bo ta odpor do vajencev potrebno odpra-

viti s primernejšo davčno politiko.

Sezončno zaposluje le še EGP. Vendar pa bi tudi pri tej delovni organizaciji lahko sezonsko zaposlili precej domačih ljudi, če bi posestvo bolj sodelovalo z domačo podružnico Zavoda za zaposlovanje.

Možnosti za zaposlitev je torej precej, verjetno kar toliko, da ne bi mogli govoriti o nezaposlenosti, če bi vse izkoristili. Odborniki so sprejeli več priporočil, kako bi nezaposlenost omilili ali celo odpravili. Sklenili pa so tudi, da naj se o možnosti zaposlovanja pogovore na posebnem sestanku predstavnikov gospodarskih organizacij, družbeno-političnih organizacij, Zavoda za zaposlovanje in občinske skupščine.

Cene v Kočevju in Ribnici

Pretekli ponedeljek so veljale v trgovinah s sadjem in zelenjavo v Kočevju in Ribnici naslednje mlajprodajne cene:

	Kočevje	Ribnica
	(cene v Ndin za 1 kg)	
krompir	0,84	0,70
sveže zelje	0,80	1
kislo zelje	1,72	1,80
kisla repa	1,72	—
fišol v arnju	1,47	—
čebula	4,88	1,70
česen	13	1,20
solata	2,56	2,40
paradižnik	(Rom) 6,50—3,80	6
paprika	1,93	—
korenje	1,35	1,20
peteršilj	4,86	3,60
ohrovi	1,60	—
špinata	3,40	—
cvetača	4,10	2,70
ribe	6,96	—
jabolka (ozim.)	1,10—2,80	1
hruške	3,16—3,76	2,80—3,50
pomararče	5,40	5,85
mandarine	5,90	6
limone	5,30	5,40
banane	5,50	5,50
grudje	4,50	3,60
kostanj	—	2,90
maroni	5,00	—
jajca	(cena za kos) 0,60	0,55—0,75

Načrti za Ribnico do leta 2000

Takrat bo Ribnica štela 3200 prebivalcev ali 950 več kot danes - Urbanistični program in zazidalno-ureditveni načrt že sprejeta

Občinska skupščina Ribnica je na zadnji seji sprejela urbanistični program in zazidalni načrt za Ribnico in Sodražico.

Ribniški zazidalni načrt, ki bo veljal po mnenju urbanistov najmanj za 30 let, predvideva, da bo štela Ribnica okoli leta 2000 približno 3200 prebivalcev oziroma 950 več, kot jih ima danes. Na zazidalnih površinah, ki so

namenjene za zasebno gradnjo, bo prebivalo 65 ljudi na hektar; na zemljiščih, kjer je predvidena koncentrirana gradnja (bloki, stolpiči) pa 160 prebivalcev na hektar.

Razen stanovanjskih zgradb bodo do leta 2000 zgrajeni v Ribnici še naslednji pomembnejši objekti: hotel (30 postelj), vzgojnovarstvena ustanova (za 80 do 100 otrok), gasilski dom, kino dvorana (s

400 do 500 sedeži), mladinski klub, knjižnica in čitalnica, zaprti javno kopalnice, dom družbenih organizacij, dom JLA, zdravstveni dom, pekarna, stavba specializiranih trgovin, obrat družbene prehrane, tržnica, snack bar, župnišče, kopalnice itd. Seveda pa bo zgrajenih še več manjših objektov: obrtnih in servisnih delavnic, trgovin, garaž, prostorov za razna društva, otroških igrišč, športnih igrišč itd.

Predvidena je tudi rekonstrukcija sedanjih cest in ulic ter nova obvozna cesta, ki bo razbremenila cesto skozi Ribnico.

Urbanisti so pri načrtovanju zgradb upoštevali tudi zadnje hudo poplavo. Prav zato so predvideli, da bodo pritličja objektov na poplavnem območju vsaj 30 cm nad najvišjo vodno gladino, razen tega pa na tem območju ne priporočajo kleti.

objekt hotelskega tipa, telovadni prostor, več servisnih in obrtnih delavnic ter prodajaln, garaže, parkirne prostore itd. Rekreativni center pa bo obsegal kopalnice, motel in camping prostor.

Središče Sodražice bo dopolnjeno z novimi zgradbami. Zemljišče ob mostu, ki ga je Bistrica doslej pogosto poplavljal, bodo umetno zvišali, razen tega pa bodo zgradili nov most, ki bo doprinesel večji pretok vode. Tako na tem območju ne bo več poplav, zemljišče, ki je prav v središču Sodražice, pa bo lahko posidali.

2200 kvadratnih metrov pločnikov so asfaltirali v Sodražici od 7. do 11. novembra. Dela je izvajala posebna ekipa podjetja »Slovenija ceste«, investiralo pa jih je stanovanjsko komunalno podjetje Ribnica. (Foto: Primc)

V 30 letih 2000 prebivalcev več

Sodražica bo po predvidevanjih urbanistov postala pomembno turistično središče

Analize, ki so bile izdelane zaradi urbanističnega programa za Sodražico, so pokazale, da se bo v naslednjih 30 letih število prebivalcev v tem naselju povečalo za 202. Sodražica pa bo postala pomembno turistično središče (zimskošportnega, letnoročnega, kolesarskega, lovskega in vikend turizma).

Razen 88 novih stanovanj bodo v tem obdobju v Sodražici zgradili še: vzgojnovarstveno ustanovo, gasilski dom z dvorano, arkade in paviljone, družbeni center, trgovsko hišo, pekarno, slaščičarno mesarijo, gostinski

Krava ne bi šla iz hleva, če...

Pot do pravice je včasih dolga, celo daljša kot bi bilo treba - To je ugotovila tudi Julka Grebenc z Grebenja v Slemenih, ko se je potegovala za priznanje dvojne dobe za sodelovanje v NOB

To je zgodba Julke Grebenc, kmotice iz vasi Grebenje v Slemenih. To je pravzaprav samo ena od zgodb, ki jih pišejo ljudje... Trdo življenje in skrbi za življenjski obstoj, ki jih je delila s se da je pokojnim svojim možem, so jo utrdile za velike preizkušnje, ki so prišle s prihodom italijanskega okupatorja spomladi 1941.

Njen mož Janez je bil star simpatizer KP. Bil je med prvimi organizatorji narodnoosvobodilnega gibanja na tamkajšnjem območju. In z njim njegova žena Julka. Zbirala sta podatke o sovražniku, širila partizansko literaturo, Julka pa je poleg tega še prala, šivala in kuhala partizanom. V njeni hiši so dobili varno zavetje nekateri prvoborci in politični preganjanci.

Predano je opravljala delo za partizane vso vojno, kljub grožnjam sovražnika. Bila je partizanska žena v pravem pomenu besede.

Mož ji je umrl in tako je ostala sama. Ostala so ji leta - namerila jih je že 70 - spomini na vojne dni in kmetija, ki jo preživlja, S težavo se preživlja, ker ni rok, ki bi obdelovala zemljo.

Prijatelji iz vojnih dni so ji svetovali, naj vloži prošnjo za priznanje posebne dobe, ker je do tega upravičena. In je tako storila. Pri tem ni računala na pokojnino. Imela

pa bi ugodnosti pri davčnih obveznostih od kmetije in to bi ji bilo v precejšnjo pomoč.

Na KO ZZB NOV Sodražica so njeno delo za NOV ocenili za pozitivno in priporočili, naj se njena vloga za priznanje posebne dobe v dvojnem štetju zadovoljivo reši. Istega mnenja je bila tudi komisija za priznavanje posebne dobe pri OO ZZB NOV Ribnica. Dokumenti so romali na Obs Ribnica. To je bilo 16.2.1966. Ker pa tu za dve leti na občini niso rešili, so jo oddali v reševanje KZSZ Ljubljana. Po dolgem času, proti koncu oktobra letos, je komunalni zavod iz Ljubljane poslal OO ZZB NOV Ribnica ponovno celotno dokumentacijo Julke Grebenc s prošnjo, naj Zveza borcev ponovno preuči zadevo in da mnenje. To je odbor takoj storil. Sedaj so na vrsti v Ljubljani, da zadevo čimprej rešijo. Če ne bi bilo vmes birokratskega reševanja zadeve, bi Julka že imela odločbo o posebni dobi in bi že od lanskega leta uživala ugodnosti, ki grede borcev kmetom, in ne bi šla iz hleva krava za davke...

ODLOČITE SE TUDI VI: naročite si Dolenjski list na svoj naslov!

RIBNIŠKI ZOBOTREBCI

■ **SPOMINSKA PLOŠČA** padlim na stavbi tovarne SIKNO v Jurjevi ni v čast ne tovarni ne organizaciji B. Imena padlih borcev in črte fašističnega terorja so tako obdelala, da jih je leško prebrati. Prav bi bilo, ko bi neborcev in črte fašističnega terorja.

■ **TRGOVSKO PODJETJE JELKA** je v središču Ribnice preuredilo staro stavbo, ki je zdaj mesto v okviru. V spodnjih prostorih bo prodajalna, v zgornjih pa bodo upravni prostori podjetja, ki svojih upravnih prostorov do zdaj ni imela.

■ **GOSTILNO PRI MIHELČU** bodo začeli urejati. Delavci stanovanjsko-komunalnega podjetja bodo obnovili proboje stavbe.

■ **AVTOBUSNA POSTAJA** ali pa vsaj skromna streha za potnike bi bila zelo potrebna v Ribnici. Kot kaže, ni niti denarja niti prostora za kaj takega. Potniki bodo morali še naprej čakati na avtobus v gostilnah ali na prostem.

■ **NOVO STANOVANJSKO NASELJE**, ki se razšira od starega

dele Ribnice proti Hrovači, dobiva vedno bolj zaokroženo podobo. V zadnjih letih je zrastle tu več individualnih stanovanjskih hiš, ki so jih zgradili ostrome jih še gradil delavci, uslužbenec in črtalci. V tem naselju bo še precej dela s komunalnim urejanjem tega dela Ribnice.

■ **BLIŽJA SE ZIMA**, precej stanovanjskih hiš v Ribnici in hiš ob cesti v okolicih vaseh pa še vedno nima na strehah snegobranov. Vsi vemo, koliko nevarnosti povzroča sneg, ki se usuje s strehe na ulico ali cesto in nemalokrat zapre pot pešcem ali pa jih celo ogroja. Prav bi bilo torej, če bi zdaj, ko je najprimernejši čas za to, lastniki, ki še nimajo snegobranov na hišah, le-te postavili.

V okviru praznovanij Oktobra

V našem listu smo poročali o tem, da je glavna cesta v Ribnici ponekod v slabem stanju in da bi jo bilo treba popraviti. Komunalno podjetje v Ribnici je začelo v teh dneh cesto popravljati. Še vedno pa ni nič glasu od tistih, ki so prekopalni pločnike in pustili za seboj sled pomankljive odgovornosti. Pozabili so, da je treba začeto delo tudi dokončati. Če jim bodo te vrstice šle kaj k srcu, bomo videli v prihodnjih dneh.

V dvoje bi šlo gotovo laže

Na pristojnih mestih so še večkrat razpravljali o tem, kako urediti posebni pouk za šoloobvezne otroke, ki so čustveno manj razviti od svojih sovrstnikov. Ta zadeva je ostala doslej v Ribnici še nerešena. Sprava je bilo predlagano, naj se poseben oddelek za take otroke odpre pri ribniški osnovni šoli. Ker pa je to zelo draga zadeva, smo šli sli se en predlog: povezali naj bi se s kočevsko šolo in se dogovorili, da bi ribniški otroci, kandidati za posebno šolo, obiskovali pouk v Kočevju. Predlog je vreden razmisljanja, ker bo vsako odlašanje samo v škodo duševno manj razvitim otrokom.

Poravnalni svet še vedno uspešen

Poravnalni svet v Ribnici ima iz leta v leto več dela. Letos je imel že nad trideset obravnav, nekaj pa jih je še v toku. Ljudje se radi zatekajo na poravnalni svet, kjer pride običajno prej do poravnave kot pa pred sodiščem.

Ljudje prihajajo na poravnalni svet zaradi sporov zaradi meja, žalitev, osebnih obrekovanj in podobno. Precej sporov je bilo rešenih s poravnavo, kar je vsekakor pozitivno za delo poravnalnega sveta v Ribnici.

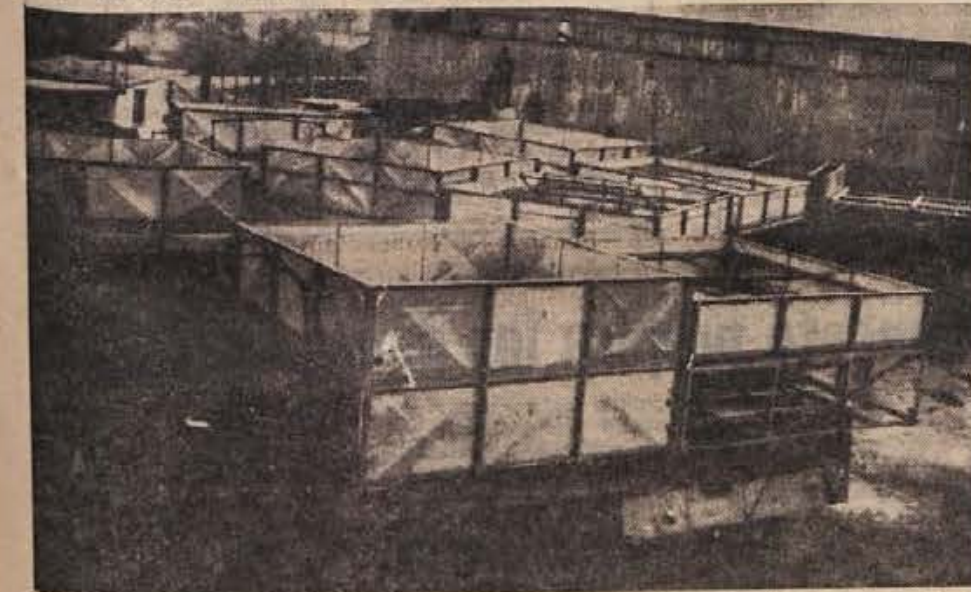
Nadaljevati bo treba gradnjo

V Loškem potoku so pred nekaj leti gradili vodovod. Več vasi ima vodo, nekaj, med njimi je tudi Mali log pa imajo še vedno kapnice, čeprav so tudi oni prispevali za vodovod. Posamezniki so že obupali, da bodo kdaj dobili vodo iz vodovoda zato so začeli graditi hidroforje za dovajanje vode iz vodnjaka. To pa je precej draga stvar, saj stane tak hidrofor več stotisoč starih dinarjev. Lastnik pa je še vedno odvisen samo od svojega vodnjaka. Kadar pa v suši vodnjak usluhuje draga investicija ni na pomaga. Najboljša rešitev bi bila nadaljevati gradnjo vodovoda, toda zato manjta precej denarja.

Obiskali so bolnega sošolca

Učenci 4. razreda osnovne šole v Sodražici so sredi oktobra obiskali bolnega sošolca Antona Kluna iz Zimark. Sošolec si je nekaj tednov prej pri nogometu poškodoval nogo. Tomček je bil obiska sošolcev in tovarišice učiteljice Anice Skulj, ki je bila z njimi, ter darila, ki so mu ga prinesli, zelo vesel.

METOD PRIJATELJ, učenec 4. razreda os. šole Sodražica

Na sliki so hladilne naprave, ki jih je KOVINSKO iz Ribnice izdelalo za podjetje VENTILATOR v Zagrebu. Čeprav je KOVINSKO v težavah in naročil nimajo na pretek, so se lotili dokaj zahtevne naloge: izdelave hladilnih naprav, ki bodo prodane v Ugando v Afriki. Posnetek je bil narejen, tik preden so hladilne naprave odpeljali v reško pristanišče, od koder so z ladjo nadaljevale pot v Ugando. (Foto: A. Tomšič)

OBISK PRI AVTO-MOTO DRUŠTVU V RIBNICI

Mopedisti delajo sramoto občini

Soferski izpit ima 1800 občanov - Največ je mopedistov - Tečaji za učitelje, ki bodo organizirali prometno vzgojo na šolah

V ribniški občini imajo za vsebniki okoli 1500 mopedov, 100 motornih koles (teh je vedno manj) in okoli 800 osebnih ter poltovornih avtomobilov. Soferski izpit ima okoli 1800 občanov, nekateri tudi za več kategorij.

Kandidati za voznike motornih vozil se šolajo zasebno ali pri avto-moto društvu Ribnica. Od aprila letos se je nelo voziti pri AMD 51 kandidator za B kategorijo (voznik osebnega avtomobila).

Pred petimi meseci je avto-moto društvo začelo uvajati testiranje za tiste voznike-kandidate, ki se ne šolajo pri društvu. Testiranje so trikrat na teden, doslej se jih je udeležilo okoli 60 kandidatov. Tako lahko že pred izpitom vsak kandidat preveri svoje teoretično znanje in presodi, če je sploh zrel za izpit.

Najbolj nepripravljeni prihajajo na izpite, ki so v Kočevju, mopedisti. Ti so prava sramota za občino, saj je redkokateri naredi izpit. Voziti se uče največ sami in voznjo nekako tudi za prvo silo obvladajo, medtem ko cestnoprometnih predpisov skoraj sploh ne poznajo. Nekateri padejo pri izpitu tudi po 8-krat. Seveda pa bi izpit opravili precej prej, če bi se šolali pri AMD, kjer bi se tudi več naučili.

Avto-moto društvo Ribnica je letos imelo že dva tečaja za učitelje iz Ribnice in Sodražice, pripravljajo pa še tretjega za učitelje iz Loškega potoka. Ti učitelji bodo organizirali v šolah prometno vzgojo in vodili pionirske odrede mladičkov. Prometna vzgoja v šolah je namreč zelo pomembna, saj se vozi v šole precej učencev.

Posnemajo Gorenjevaščane!

Veseli smo, da lahko javno v časopisu pobevalimo prizadevnost prebivalcev Gorenje vasi, ki so jo pokazali za novo šolo v Ribnici. V zadnjih dneh so pripravili in darovali za novo šolo 45 m³ jelovega lesa. To je lepo spričevalo njihovega čuta do skupnosti. Pri tem pa nehoti pomislimo na druge kmetovalce, ki imajo ravno tako šoloobvezne otroke kot posestniki v Gorenji vasi. Ali jih bo ta vzgled kaj spodbudil? Recimo zamudnike iz Brež, Hrovače, Goriče vasi, Nemške vasi in ostalih krajev, ki še niso izpoomili svoje obveznosti. Pa še tole: sedaj je najprimernejši čas za dovoz lesa, ker je delo na kmetiji v glavnem opravljeno. Zato izgovor, da bi les pripeljali, pa ni časa, ne drži. Da je to res, so nam dokazali Gorenjevaščani.

V ponedeljek seja skupščine

V ponedeljek, 20. novembra, bo sta oba zbora občinske skupščine Črnomelj na skupni seji, ki se bo začela ob 8.30 uri, obravnavala poročilo o delovanju na področju celotne občine in poročilo o zdravstveni službi. Obravnavali bodo tudi 9-mesečno realizacijo gospodarskih uspehov in sprejeti program dela za pomoč ob naravnih in drugih hudih nesrečah.

Titovo pismo

Na občinski komite ZKS v Črnomlju je pred dnevi prišel odgovor maršala Tita, v katerem pravi:

Dragi tovariši!

Toplo se zahvaljujem za pozdrave, ki so mi jih poslali udeleženci vaše občinske konference.

Prepričan sem, da se komunisti vaše občine zapredajo vlogo Zveze komunistov kot idejno-politične usmerjalne sile v naši družbi in da si bodo skupno z vsemi delovnimi ljudmi prizadevali za nadaljnje uveljavljanje sistema samoupravljanja in za ostvareitev družbene in gospodarske reforme.

Zelim vam uspehi pri nadaljnjem delu!

TITO, L.T.

»POTROŠNIK« se modernizira

Splošno trgovsko podjetje POTROŠNIK iz Črnomlja je kupilo Ogulinovo hišo na Kolodvorski cesti v Črnomlju in jo že porušilo. Prostor bodo zaenkrat samo očistili, spomladi pa začne podjetje tam graditi. Načrte za novo stavbo, v kateri bo trgovina z vso opremo in potrebščinami za dom, izdeluje Projektični biro iz Ljubljane. Predvidevajo, da bodo prihodnje leto dogradili prvo etapo, gradnja pa bo končana sešteje 1969, ker POTROŠNIK gradi vse samo z lastnimi sredstvi in ne išče posojil. To trgovsko podjetje se je zdaj prvič lotilo večje gradnje, medtem ko je prejšnja leta le preurejevalo stare lokale.

Začasno brez medicinske sestre

Viniška medicinska sestra Marica Hudelja, ki že nad 20 let z veliko požrtvornostjo pomaga bolnim občanom, se je pred kratkim poškodovala v prometni nesreči. Klicali so jo k bolniku v Pribanjo onstran Kolpe. Čeprav je bilo okrog druge ure po polnoči, je šla s fantoma, ki sta pršla ponjo z osebnim avtomobilom. Zaradi prehitre vožnje pa je pri mostu čez Kolpo na Vinici avto zletel čez cestni nasip. Fant sta ostala skoraj brez poškodb, Hudeljevo pa so odpeljali v novomeško bolnišnico. Viničani jo zelo pogrešamo in ji želimo, da bi čimprej okrevala.

Svečanost tudi v Dragatušu

Prebivalci Dragatuša, okolice in šolska mladina so se 1. novembra zbrali pred spomenikom padlih v Dragatušu, kjer je bila komemoracija. Predsednik krajevne organizacije ZZB Peter Kuzma je imel govor, zatem pa je šolski pevski zbor zapel nekaj pesmi. Dragatuški pionirji so obiskali tudi vse spomenike in grobove borcev v bližini in jih okrasili s cvetjem.

M. B.

Takole se zbirajo otroci s Ceste padlih borcev v Črnomlju okoli Hutarjeve tete. Zanje smo lahko brez skrbi, toda kaj bo s tistimi, ki so prepuščeni samim sebi in ulici? (Foto: M. Jakopec)

NA NEDELJSKI KONFERENCI V ČRNOMLJU

Sindikati ni bil dovolj glasen

Utrditi samoupravljanje in z izobraževanjem usposobiti delavce v dobre upravljalce je ena izmed glavnih nalog novega sindikalnega vodstva

Razveseljivo je, da je bil občni zbor občinskega sindikalnega sveta v Črnomlju tako dobro obiskan. Udeležilo se ga je več kot tri četrtine vabljenih, navzoči pa so bili tudi gostje: predstavnik republiškega sveta sindikatov, nekateri predsedniki občinskih sindikalnih svetov sosednjih občin, predsednik občinske skupščine, sekretar komiteja itd.

Po uvodnem poročilu dosedanjega predsednika ObSS Jožeta Kolence so o težavah proizvodnih podjetij razpravljali tovariš Makovec iz Iskre, Ferfolja in Pišec iz Belta. Zavzemali so se za tesnejše sodelovanje med podjetji sorodnih strok ter znova na čel vprašanje združitve Belta in podjetja Lič.

Problem nezaposlenosti je razgrnil Lojze Starša ter dejal, da so zavodi za zaposlovanje danes samo registratorji nezaposlene delovne sile, nimajo pa nobenih možnosti zagotoviti delo najbolj potrebnim, ker delovne organizacije sprejemajo, kogar hočejo. Trenutno je v občini okoli 150 oseb brez dela, vendar ima med njimi večina nekaj zemlje ali drugih sredstev za preživljanje, zato to vprašanje še ni pereče.

To je potrdil tudi inž. Plečko iz rudnika Kanjišarica, ko je povedal, da rudnik išče delavce za delo v jami, a jih ne more dobiti ne na področju domače občine ne nikjer drugje v Sloveniji. Kar pa zadeva rudnik in njegovih 300 zaposlenih glede splošnih težav premogovnikov, ni treba imeti strahu, ker je v

Kanjišarici dovolj zalog premožja, proizvodnja je še rentabilna, zato v kolektivni misli, da so težave samo prehodnega značaja.

Rade Vrličič je razpravjal o delitvi osebnega dohodka v podjetjih ter imnil, da izvira večina nesporazumov v delovnih organizacijah iz neuradnega sistema delitve OD. Delavci že povsod vedo, koliko bodo zaslužili, ker so plačani samo po delu, medtem ko je le del zaslužka tehničarjev in administrativnih uslužbencev odvisen od uspehov proizvodnje. Sindikat je bil v podjetjih večkrat brez moči, prav tako pa glas delavstva v samoupravnih organih ker v njih številčno prevladujejo strokovnjaki in uslužbenci iz administracije. Prav zaradi tega so bili na občnem zboru mnenja, da bi morali v prihodnje proizvajalce izobraževati in jih usposabljati za delo v samoupravnih organih.

Kamil Weiss se je nato zavzemal za sodelovanje sindikalnih vodstev v podjetjih z zavodom za kulturno delavnost. Ta organizira kvalitetna gledališka gostovanja, vendar udeležba ni zadovoljiva.

Proslava v šoli

Pred kratkim so tudi učenci osnovne šole Črnomelj počastili 50-letnico oktobrske revolucije, ki so jo priredili v Domu ljudske prosvete za učence od 5. do 8. razreda. Po govoru predmetnega učitelja zgodovine tov. Kosoviča so gledali še dva filma z vojno tematiko.

ČRNOMALJSKI DROBIR

ASFALNO PREVLEKO na Cesti heroja Starša do tovarne BELT so položili 9. in 19. novembra, pred rokom, kar je redkost v gradbeništvu. S tem je opravljena ena od etap dolgoročnega načrta komunalnih del v občini.

OBŠKOVALCI KINO predstav se pritožujejo zaradi nekulturnega vedenja nekaterih mladostnikov, ki z življenjem, medklici in glavnim pogovarjanjem motijo druge. Ti mladostniki pušajo v dvorani ogrtako, cigaretno škatle, orehove in kostanjeve lupine in podobne embalažne ostanke, ki prav gotovo ne sodijo v kulturni dom.

PRETEKLI TEDEN je bil v Črnomlju kar bogat s prireditvami. Razen rednih kino predstav smo imeli tudi izredne, gostovali sta

reško in mladinsko gledališče iz Ljubljane, v nedeljo, 12. novembra, pa je bil za vojske recital o oktobrski revoluciji. Na prireditvah je bilo najmanj tistih, ki navadno tarnajo, da je v Črnomlju premalo kulturnih prireditev. V prihodnjem tednu bodo v počastitev oktobrske revolucije akademija in izredne kino predstave.

GOSTILNA PRI ROJKU (Janega Svajgerja) je dobro obiskana predvsem zaradi dobre in poceni kuhinje. Občani, ki hodijo zvečer ni mo goštinje, pa se pritožujejo, da jim avtomobilni zapori. Morda bi bilo prav, da bi kdaj organi milice opomnili šoferje na pravilno parkiranje.

OSREDNJA PROSLAVA ob dnevu žilovkovih pravice bo 10. decembra na Vinici. Viniška osnovna šola in njen ravnatelj Troha sta bila pobudnika za zbiranje mnenj šolskih otrok o vietnamski vojni. O tem bo izšla brošura (je že v tisku), ki jo bodo poslali vidnejšim politikom vsega sveta za prireditve na Vinici potrebujejo 100.000 šdin, ne vedo pa še, kdo jim bo dal potreben denar.

Svoje pazijo, družbeno last pa kar uničujejo

Skupščina stanovalcev, ki jo je v Črnomlju sklicalo stanovanjsko podjetje 7. novembra, so se udeležili delegati vseh stanovanjskih hiš ter predstavnik komunalnega podjetja. Razpravljali so o izvršenih delih v letošnjem letu in o planu za leto 1968, nato pa so v razpravi kritizirali nekatere stvari.

Glede uslug vodovodno-inštalaterske skupine komunalnega podjetja je bilo dokaj pripomb, prav tako so kriti-

zirali odvoz smeti, ki po krivdi zakupnika Luke Hudrova še zdaj ni urejen. Obširna razprava se je razvila tudi o malomarnem odnosu občanov, predvsem pa otrok, do družbene imovine Ugotovljeno je, da so stekla pri vhodnih vratih in pri kletih marsikje razbita, da ljudje drva odlagajo ob stene hiš in stanovanjskih blokov, da otroci mečejo žogo v fasado stavb in da so podrli že osem betonskih klopi Pod smreko.

„Vrzite rože stran...!“

Neljub dogodek na dan mrtvih na pokopališču v Adlešičih

Kot vsako leto na dan mrtvih se je tudi letos v Adlešičih na pokopališču zbrala veliko ljudi. Vsi grobovi so bili lepo okrašeni, svoji pokojnih so stopali med grobovi, polagali so cvetje, prizigali sveče, množica pa se je zbrala tudi pred spomenikom padlih k žalni snečastosti.

Ko je ženski pevski zbor iz Adlešič zapel ganljivo pesem »Kol žrtvo ste padli...«, smo videli, kako je na grob svojih staršev prišla hčerka s svojim močem, položila na grob vazo s šopom nageljnov in nekaj sveč. To sta opazili njena sestra Ivanka Črnič iz Pruge Številka 4 in hčerka Jožica ter zahtevali, naj se sestra in njen mož odstranita. Jožica je celo pogrnula vazo z nageljni in

vse skupaj postanila za spomenik...

Na grobu, na katerem nageljni niso smeli ostati, pa je v spomenik vklepano: »Ena se želja je meni spolnila, da truplo v domači mi zemlji leži.« Pokojnik je bil lasejenc, ki je 40 let živel v Ameriki, vrnil pa se je leta 1953. Dne leti kasneje je zbolel in bil 9 let pri hčerki na bolniški postelji. Hčerka in zet, ki sta mu prinesla nageljni, sta oskrbela dostojen pogreb in tudi daljo postaviti lep nagrobnik, za dan mrtvih pa nista smela očetu prinesiti rož.

Vsi, ki smo to videli, smo se zgražali. Menimo namreč, da pokopališče, še celo na dan mrtvih ob žalni slovesnosti za padlimi borci, ni primeren kraj za obračunavanje zasebnih sporov. K. U.

KONFERENCA ZMS NA BUTORAJU

Namesto prepira lep delovni program

Aktiv ZMS na Butoraju, ki je imel 1. novembra svojo letošnjo konferenco, je bil v času od 1961 do 1965 med naj- v črnomeljski občini. Pozneje je bilo premalo pomoči od Obk ZMS, nekaj boljših mladincev je odšlo k vojakom, med tistimi, ki so ostali doma, pa je prišlo do trenj, in delo je začelo pešati.

Na konferenci so v poglobljeni razpravi našli vzroke za neaktivnost in sprejeli lep delovni program. Do novega leta bodo pripravili zabavno prireditev, organizirali bodo več predavanj o kmetijstvu, o lepem vedenju in zunanji

politiki ter več razgovorov o stanju v posameznih podjetjih v občini. Spomladi bodo priredili več izletov in šport-

V Prelesju zaprto

Turistični dom v Prelesju, priljubljena izletniška točka v Poljanski dolini, je v letošnji sezoni končal svoje delo. Ker v zimskem času turisti ne prihajajo v ta oddaljeni predel Bele krajine, je gostilničar Ivan Kaps do spomladi gostišče zaprt.

Na Krču je spet pritekla voda

Zadnje tedne so z aparatom iskali napake nove vodovodne napeljave v Semiču, pomanjkljivosti odstranili in na Krču je po štirih mesecih spet pritekla voda. Prebivalci pa so v skrbeh, če ne bo pre-

skrba z vodo slabša, kot je bila pred rekonstrukcijo vodovoda. Komunalno podjetje Črnomelj prosijo, da bi jih vsaj prek radia obvestilo, kdaj bo voda nehala teči, da jim ne bodo pregoreli boilerji.

Ples ob glasbi Pussyk

Pred nedavnim so priredili črnomaljski gimnazijci ples v šolski avli. Igral je novoustanovljeni beat ansambel »Pussyk«, v katerem igrajo sami gimnazijci: Marjan Hutar, Marjan Vitkovič, Miro Doltar in Srečko Kos. Plesalci so ugotovili, da ansambel dobro igra, čeprav vadi le malo časa. Predstavili so se tudi z lastno skladbo »Mrtvac grška daskicus«, s katero so poželi mnogo priznanja. Takih plesov si še želijo, saj bi si na njih novi ansambel nabral izkušnje, plesalci pa imajo priložnost za razvedrilo.

—LAN—

Kdor zna, naj pomaga!

Odkar se je del osnovnošolske mladine odselil v novo šolo, v Loko, kjer je lepa telovadnica, je v telovadnici stare osnovne šole nekaj več prostora. S tem so dani pogoji za vadbo v okviru športnih društev in nudi se možnost mladino v prostem času koristno zaposliti. Krajevna skupnost Črnomelj namerava skupno z občinsko konferenco SZDL še ta mesec sklicati sestanek z občani, ki so sposobni sodelovati kot vojniki-organizatorji v TVD Partizan. Prizadevali si bodo dejavnost partizana obnoviti v vseh oddelkih in panogah.

F. D.

Samo nekaj časa še lahko nabavite metrsko blago, konfekcijo, preproge, posteljnino in zavese na 8-mesečno brezobrestno odplačilo pri

„Deletekstil“ ČRNOMELJ

NOVICE črnomaljske komune

Ribnica je zmagovalec

V Metliki je bilo preteklo nedeljo rokometno prvenstvo Dolenjske. Nastopilo je pet ekip, in to iz Ribnice, Črnomlja, Novega mesta, Semic in Metlike. Tekmovanja je bilo zanimivo. S svojo igro sta nastopili ekipi Ribnice in Črnomlja. Na tekmovalni so ekipe dosele naslednji vrstni red: 1. Ribnica 8 točk, 2. Gimnazija Črnomelj 6 točk, 3. Nova mesto 4 točke, 5. Partizan Semic in Metlika po eno točko. Na prvenstvu so dosegli največ točk: Glaser (Črn) 20, Matelič (Ribn) 21, Kersenič II (Rib) 20, Gabrijan (Črn) 14, 14. Čebarek in Mikulin (Ribnica) po 12, Lipar

(Semič) 11, Tomazin (N. m.) 9, Tkaleč, Plut (Črn), Govednik in Gasperič (Met) po 7 zadetkov. A. L.

Krmelj - Grosuplje 14:14

V prijateljski rokometni tekmi sta se srečali rokometni ekipi Krmelja in Grosuplje. Igra, ki je bila živahna in borbeno, se je končala neodločeno. Posebno te tekme je, da so domači izenačili v zadnjih minutah in da se je z dobro igro odlikoval vratar gostov. Najbolji strelci pri domačih je bil Filej s 7 zadetki, pri gostih pa Košak, ki je dosegel 4 zadetke. B. D.

ŠPORTNA TRIBUNA

Splošna vadba na tesnem!

Splošna vadba vseh mladinskih oddelkov se je pri TVD Partizan Kooovje tako razmahnila, da nastaja vprašanje zmogljivosti društva ne glede na pomanjkanje vadištev, ki jih zaradi pomanjkanja prostora, mogoče bo kdo podvomil v takšno trditev in pripomnil: saj imate najmodernejši dom telesne kulture v Sloveniji! Res je tako, z domom je zaveda povsem drugačna, kot si nekateri mislijo. No, o tem bomo pisali v drugem sestavku, ki sledi. Za zdaj samo to, da je dom zaseden vsak dan nepretrgoma od 7.30 do 18. ure. V tem času ima društvo Partizana samo 6 ur za mladinske oddelke, vse ostalo pa izrabijo šole, ker namajo tečajev. Partizan mora vse svoje delovanje usmerjati v večerne ure, kar pa je za mladino neprimerno, ker jo veče poleg vsega še čas za učenje. Popolnoma jasno je, da je društveno delo v takih pogojih ovrtno.

Težave. Tega nekateri počelo videti in se zatekajo k začasnim rešitvam. Miselnost je s tem ureditev šolske vadbe in ureditev pogojev za njo. ANDREJ ARKO

NOGOMET

Črnomelj - Semic 3:1

V Semicu je bila odigrana prijateljska tekma v malem nogometu med gojenci poklicne kovinarške šole iz Črnomlja in učenci osnovne šole »Delokranjskega odreda« iz Semic. Po boljši in domiselnejši igri so zmagali gostje z rezultatom 3:1. Pri gostih sta bila najboljša Handić in Likar, pri domačih pa Lipa in Kočvar. Tekmo je pred 100 gledalci sodil Čistrič iz Črnomlja. M. CERNE

Celulozar - Vojnik 8:2

Na stadionu Matije Gubca sta se v prvenstveni nogometni tekmi srečali ekipi Celulozarja in Vojnika. Domači igralci bi lahko dosegli dvostranski rezultat, če ne bi vmes posegla smola, saj so večkrat zadeli vratnico. S to zmago so se oddolžili za poraz prejšnje nedelje. Gole so dosegli: Stančević in Gerbovič po dva, Ljajič, Jurčič in Krstič po ena. Gostje so prispevali še en zadetek za Krčane.

Najboljši igralci domačega moštva so bili Božič, Gerbovič, Račić in Krstič.

V nedeljo bodo Krčani gostovali v Polzeli pri Istovinski ekipi. L. H.

Vransko - Senovo 2:8

V 9. kolu celjske nogometne podzve sta se srečali moštvi Vranskega in Senovega. Zmagali so Senovčani z 8:2. To je že druga zaporedna zmaga v gosteh. Vse tekmo so imeli gostje pobdo in je rezultat odraz poteka dogodkov na igrišču. Za Senovo so bilinske: Glaser 3, Pleterški 2, Šibila, Kapiča in vratar Avsenak. V prihodnjem kolu bodo imeli Senovčani v gosteh nogometna iz Laškoga. J. K.

Prihodnjo odbojgarsko sezono bodo odbojkarje Novega mesta gledali v II. slovenski ligi. Menjava generacij je letos končno naredila svoje. Posnetek kaže odbojkarje, ki so bili še na višku svojih zmogljivosti, tedaj, ko so nastopali v I. slovenski odbojgarski ligi. (Foto: S. Dokl)

ŠOLSKA ŠPORTNA DRUŠTVA

Novo vodstvo

Športno društvo na gimnaziji v Novem mestu bo tudi letos delovalo. Prejšnji 7-članski odbor so razpustili in se mu za uspešno vodenje športa na gimnaziji zavežili s priznanjem. Člani novega odbora so imeli sestatek, na katerem so se pomenili o nadaljnjem delu.

Na (12)nem zboru, na katerem sta sodelovala tudi mentor društva prof. Igor Penko in ravnatelj Veljko Troha, je predsednik SSD Mišo Peroci prebral poročilo in navedel vse športne uspehe. Ob koncu zboru so dobili vsi člani odbora priznanja. J. P.

Šport v Brežicah

Čeprav sta minila šole dva meseca od pričetka pouka, so bili dijaki brežiške gimnazije na športnem področju zelo aktivni. Novo asfaltno igrišče, ki so ga zgradili v glavni s prostovoljnimi deli, jim omogoča še večje športno udejstvovanje. Šolsko športno društvo je zelo aktivno in je izvedlo že precej športnih prvenstev in drugih tekmovalij.

Na šolskem prvenstvu v malem nogometu se sodelovalo 8 ekip. Zmagali so 3. letnik Ravno tako so v rokometu bili zmagovalci dijaki in dijakinje 3. letnika. V tradicionalnem odbojgarskem srečanju med dijaki in profesorji so zmagali slednji z rezultatom 3:0. Dijaki so se jim revanširali z zmago 3:0 v namiznem tenisu. J. PLANINC

ŠSD »Srobotnik«

Na osnovni šoli Vavta vas so učenci ustanovili šolsko športno društvo »Srobotnik«. Sklenili so, da bo šola športnega društva, bo lo modra in rumena. Barva zastave je zelena, na obodu kroga pa bo napisano besedilo: »Višje, močnejše, hitreje!«. Članarino bodo plačevali vsi učenci na šoli. S sredstvi, ki jih bo društvo dobilo, bodo kupili športne rekvizite. Društvo bo imelo več športnih sekcij: nogometno, namiznotniško in šahovska. Prve letne konference se je udeležilo 123 učencev, ki so pokazali za šport veliko zanimanje. J. PEČNIK

Atleti počivajo

Te dni je Stadion bratstva in solidnosti v Novem mestu skoraj prazen. Teren zaživeli le škratki na teden, ko trenirajo nogometaši. Atleti in člani drugih klubov pa počivajo pred napornim zimskim treningom. Sezona je minila, ostali so spomini, medalje, diplome in sem in tja kakšno razočaranje. Toda to je vse minilo. Čez zimo bodo atleti imeli naporne treninge v telovadnici. Ko bo sonce stopilo nad njih, bo ponovno start na centimetre, sekunde, metre... R. V.

Gimnazijski šport

Dijaki in dijakinje novomeške gimnazije in učiteljica so imeli prejšnji teden športni dan v igrah s krogom. Tekmovali so razredi med seboj v košarki, rokometu, odbojki in nogometu. Vse igre so vodili dijaki s pomočjo profesorjev Milana Smerduja in Igorja Penka. V košarki pri moških je zmagal III. BC razred, pri ženskah pa III. A. V nogometu je bil zmagovalce isti kot pri košarki. V rokometu je pri moških zmagal I. B. pri ženskah pa I. D. V odbojki so bile najboljše maturantke iz IV. C. J. P.

ČE ŽELITE

odgovor ali naslov iz naših oglasov, priložite vašemu vprašanju dopisnico ali znamko za 30 din. UPRAVA LISTA

Izberimo športnika!

Pred koncem leta bomo objavili tradicionalno anketo za izbor »športnika Dolenjske« v letu 1967. Dragi bralci, vsak teden vas bomo v našem listu spomnili na najpomembnejše dosežke naših športnikov, da se boste lažje odločili, ko boste izpolnjevali anketo. Tako vam želimo pomagati, nikakor pa nimamo namena vplivati na vašo odločitev.

uspešno zastopa barve svoje ekipe.

Zdravko Slak

Zdravko Slak, dijak novomeške gimnazije, sodi med nadarjene atlete, ki veliko obetajo, če bodo tako marljivo nadaljevali z delom. Zdravko je v tem letu zabeležil nekaj pomembnih uspehov, in to v svojih dveh priljubljenih disciplinah — skoku v višino in troskoku. V obeh disciplinah je letos dosegel osebne rekorde. Poleg tega so pomembni njegovi dosežki na mladinskih republiških in državnih prvenstvih ter zmaga na atletskem dvoboju mladincev Slovenije in Hrvaške.

Za sedemnajstletnega dijaka sta dosežki 13,65 m v troskoku in 1,83 m v višini dobra osnova za doseganje rezultatov večje vrednosti.

Vladka Bužančič

Talentedna rokmetalkina Vladka Bužančič iz Brežic ima precej zaslug, da je njena ekipa tako visoko uvrščena. Vladka je najboljša strelka v ekipi. V republiški razpredelnici najboljših strelcev so uvrščena na visoko mesto.

Čeprav ji študij v Ljubljani onemogoča redno vadbo, je tudi letos najboljša igralka brežiške ekipe. Med njene večje uspehe lahko štejemo nastop v slovenski mladinski reprezentanci in vse zadnje nastope, ko

ŠAH

Osterman uspešen v Beogradu

Med slubenjem vojaškega roka v Beogradu je znan šahist Osterman iz Kočevja uspešno startal na šahovskem turnirju v Beogradu. V prvem kolu je izgubil z mojstrom Rajkovićem, v nadaljnjih treh kolu pa je premagal mojskega kandidata Ostojčiča, Pavliča in Tomiča. Novinarji in poznavalci šaha v Beogradu hvalljo njegovo prodorno igro. V petem kolu je izgubil z mojstrskim kandidatom Martincovićem, v šestem pa je premagal mednarodnega mojstra in večkratno državno prvakinjo Milanko Lazarevič, ki je po petem kolu vodila s 4 točkami in pol.

Drugi šahisti so spoznali v Ostermanu nevarnega tekmeča in so proti njemu v nadaljevanju zavzeli drugačno taktiko. V nadaljnjem tekmovalju mu šahisto še veliko uspeha in poguma v boju z močnimi partnerji. IWIC

JENKOM 3, MIKILICEM z 2 točkama in POLJANSKOM. J. P.

Prvo mesto za Žlogarja

Šahovski klub Črnomelj je v septembru in oktobru razvil večjo aktivnost. Organiziral je pionirsko, mladinska in členska mesečna prvenstva. Kaže, da se s šahom ukvarja resneje blizu 50 ljudi.

Na mladinskem turnirju je osvojil prvo mesto ŠIMEC z 9,5 točke. Boljši uspeh so dosegli še ŠVAJGER, TKALIC, SKRIBINSEK in TOMIČ.

Na članskem hitropoteznem prvenstvu za oktober je zmagal ANTON ŽLOGAR pred DRAGOSEM, MALERICEM, BAKARIČEM itd.

Novembra bo šahovski klub priredil člansko šahovsko prvenstvo Črnomlja.

Vodstvo kluba se boji, da bo dejavnost zamrla, ker bodo zgradbo v kateri ima šahovski klub svoje prostore, prodali. S tem bodo šahisti izgubili možnost za sestajanje. J. D.

Odbilo voziček in delavca

Ignac Stralnar iz Dol. Pontkeve in Ivan Golobčič iz Ribnice vadi sta se 11. novembra dopoldne peljala s tovornjakom iz Bršlina po Ljubljanski cesti v Novo mesto. Blizu nekdanje uprave CP je tovornjak zadet voziček, v katerega je Franc Kopina naslagal smeti. Po trčenju je voziček in delavca odbilo. Ranjenega Kopina so odpeljali v bolnišnico.

Zaradi goste megle ga je prepozno opazil

28. oktobra večer se je iz Orebnice proti Cerkljam peljal z osebnim avtom Stanko Gašperič iz Brežic. V bližini Cerklj je zaradi goste megle prepozno opazil pred seboj vpražni voz, ki ga je vodil Maks Habin iz Brežic. Kljub zaviranju se je zalezel v zadnji del vprega. Na avtomobilu je za 500 Ndin škoda. J.A.N.

Koper - Novo mesto 4,5:5,5

V drugem kolu šahovskega prvenstva Slovenije so Novomeščani zabeležili že drugo zmago, tokrat nad ekipo Kopa. Gostje so bili uspešni na prvih deskah, saj so kar štirikrat zmagali.

Rezultati: Omladič — Sunjič 0:1, Sebal — Penko 0:1, Urek — Sitar 0:1, Milenkovič — Nagel 0:1, Zavec — Tisu 1:0, Novakovič — Plček vrnit, Kocjančič — Klobčar 1:0, Gonjač — Lamut 0:1, Zlatič — Facija 1:0, in Horvat — Papež 1:0. J. P.

Žlogar zopet prvak

V petek je bilo v Črnomlju hitropotezno šahovsko prvenstvo za mesec november. Udeležilo se ga je 12 šahistov. Zasluzeno je zmagal Žlogar, saj je premagal vse svoje tekmece.

Končni vrstni red: 1. Žlogar 11, Ček 9, Piber 7,5, Malerič 7, Dragič 6,5, Švajter 6, Lazič 5, Bedič 4, Skrbinek in Vidovič 3 ter Tomič in Latner po 2 točki. J.A.N.

Nagel prvi

Na hitropoteznem turnirju za mesec november je igralo samo deset šahistov. Tokrat je zmagal NAGEL z 8 točkami, pred PENKOM 7, AVS-

INTERVJU Zdrav duh v zdravem telesu

Predsednik občinske zveze za telesno kulturo v Krškem Jozef Koštomaj se je ljubeznivo odzval našemu vabilu in odgovoril na določena vprašanja, ki obravnavajo telesnovzgojne dejavnosti v krški občini, iz njegovih odgovorov je moč razbrati, da bi bila dejavnost večja, če bi rešili dva osnovna problema — kadre in finančno vprašanje.

V športnih organizacijah 1400 članov

Telesna kultura predstavlja pomemben delitelj v razvoju človekove osebnosti in duševnosti. V na ta namen se vedno drži znani izrek »zdrav duh v zdravem telesu«. Če je tako, potem predstavlja telesna kultura tudi važen delitelj pri razvoju gospodarstva in družbenih situacij v vsaki skupnosti. Zato se morajo za telesno kulturo zanimati tako občani kot tudi družbene organizacije, krajevne skupnosti itd. Kakšno je dejansko stanje, pa nam je vsem dobro znano!

Na območju občine je telesna kultura organizirana v telesnovzgojnih organizacijah in šolskih športnih društvih. Tako imamo 10 organizacij za telesno kulturo, od tega 5 društev Partizan, ostale pa v športnih panogah. Vsa ta društva in organizacije vključujejo v svojo dejavnost blizu 1.400 članov.

Vse telesnovzgojne organizacije, razen nekaj izjem, večinoma živijo v vztrajni. Vzrok za to je v pomanjkanju volje do dela ter v pičilnih finančnih sredstvih in kadrih. Pri telesni kulturi zadnja leta pogrešamo množično nastope, kakor smo jih imeli prva leta po vojni. Premalo se daje poudarek splošni telesni vzgoji, ki naj bi predstavljala osnovo za razvoj celice, zlasti pa vrhunške telesne kulture.

Na območju občine Krško je 16 telesnovzgojnih objektov. Vsi ti objekti razen redkih izjem niso v najboljšem stanju. V slabem stanju je zlasti Stadion Matije Gubca. To pa zato, ker njegov status ni pravilno urejen. Telesnovzgojne objekte

bi morali vzdrževati v primeren stanju. Za stadion se mora napraviti idejni načrt rekonstrukcije. Treba je urediti odnose do uporabe objekta tako, da bi ga lahko uporabljale razne športne panoge. To pa bi lahko rešili na primeren način. V upravljanje naj bi ga prevzelo kakšno športno društvo. Verjetno bo to zamisel lažje uresničiti tedaj, ko bo prišlo do dejanske rekonstrukcije stadiona. To bi izpeljali s sredstvi, ki bi jih v ta namen zbrali.

Če ocenjujem obstoječa društva po masovnosti svojih članov in po kvaliteti, je pred vsemi plavalni klub, Plavalci tekmujejo v II. sveznih ligi in sodijo v sam vrh jugoslovanskega plavalnega športa. Pri društvi Partizana je opaziti vrzel v organizacijskem pogledu. Stanje kadrov ni zadovoljivo. Pri občanih, ki imajo sposobnost za delo, se čuti pomanjkanje volje do prostovoljnega dela.

V šolskih športih je bodočnost

V prihodnjem obdobju naj bi našlo predvsem šolska šport-

na društva. Število teh naj bi se povečalo od sedanjih pet na deset, tako da bi jih imeli v vseh osnovnih šolah. Šolska športna društva so najprimernejša oblika organiziranja mladine v športni dejavnosti.

V občini naj bi v prihodnje negovali tiste športne panoge, ki imajo pogoje. Telesna kultura naj bi sicer bila množična, toda le v določenih panogah. Ugodni pogoji so zlasti za rokomet, plavanje in smučanje. Število aktivnih članov bi se podvojilo. Okrepilo naj bi zlasti društva Partizana, ki naj bi skrbeli za organizirano vadbo in prirejanje množičnih nastopov in izletov.

Razvijala naj bi se telesna kultura v delovnih organizacijah. Le-ta pa ne bi bilo v bodoče goliti kampanjsko, temveč stalno. Sindikalne športne igre naj bi postale v bodoče celotno tekmovalne, ki naj toče od spomladani do jeseni. Organiziranja naj bi bila slaba tekmovalna, ki naj bi se zaključila vsako leto (o praznovanju dneva republike — 29. novembra).

2 milijona Sdin za telesno kulturo

Financiranje telesne kulture v celoti vzeto ni doseglo svojega namena. Edini vir je določila občinska skupščina. Seveda pa ne štejemo sredstev, ki jih daje delovne organizacije za izvedbo delavskih športnih igrar. Od športne napovedi in Lota je bilo v preteklem letu zbranih blizu 1500 Ndin.

Iz proračuna občinske skupščine je občinske zveze za telesno kulturo prejela 2 milijona Sdin, kar pa ne zadostuje za nemožen razvoj telesne kulture, kot bi jo želeli. Da pridemo do ustreznih uspehov, bo potrebno zahteti drugačno politiko financiranja te pomembne družbene dejavnosti.

VELETRGOVSKO PODJETJE

KOKRA KRANJ

odvešča cenjene potrošnike, da bo
20. novembra 1967

ODPRTA V METLIKI

nova prodajalna KRANJC —
METLIKA
(pri Braciki)

NA ZALOGI VELIKA IZBIRA TEKSTILA,
LAHKE IN TEŽKE KONFEKCIJE,
OTROSKEGA, MOŠKEGA IN ŽENSKEGA
PERILA, PLETENIN, GALANTERIJE,
IGRAČ

IN VRSTA DRUGEGA BLAGA.

NOVA TRGOVINA — KVALITETEN
IN POCENI NAKUP!

SE PRIPOROČA KOLEKTIV

KRANJC — METLIKA

Kuharske bukvice

MAŠČOBE IN ZABELE

Svinjska mast

Za čisto svinjsko mast jemljemo slanino. Zrežemo na majhne kocke in pretopimo v kozici, kamor smo nalili malo zajemalko vode. Ko so ocvirki lepo rumeni, odlijemo mast še vročo v posodo za njo, ocvirke pa spravimo posebej in jih na vrhu zalijemo z mastjo, da ne more zrak do njih. Ocvirke je dobro malo nasoliti.

Mešana mast

Lep in bel loj debelega goveda zrežemo na kocke in zalijemo z vodo. V vodi naj stoji pol dneva. Nato vodo odlijemo in loj na drobno sesekamo ali razrežemo na mesnem stroju. Na 1 kg loja prelijemo 3 dcl mleka. Nato loj v ponvi dobro prekuhamo, da postane čist. Se vročega precedimo in mu pri- mešamo polovico svinjske masti. Takšna mast je prav okusna, moramo pa jedi, pripravljene s takšno mastjo, prinašati vročo na mizo. Mast napravimo bolj okusno, če cvremo z njo še malo čebule in lovorovih listov. Potem liste vzamemo iz masti.

Surovo maslo

Surovo maslo uporabljamo za zabele kakor maslo ali mast. Ne sme pa biti žaltavo ali grenko. Če postane maslo žaltavo, ga preneti nekajkrat v mrzli vodi, ki jo menjša, in prideni potem na liter vo-

de žlico sode bikarbone in pusti maslo v njej pol ure. Potem vodo zopet menjšaj, če še ni izgubilo slabega okusa.

Maslo

Surovo maslo pristavi v kozici k ognju, da se stopi. Ko začne maslo vroči, pobiraj pene z njega. Maslo je dovolj kuhano, ko je popolnoma čisto in se usedajo tropine na dnu posode. Potem maslo previdno odlij v snažno skledo in pazi, da ne odliješ tudi tropin. Nato se maslo ohladi, da se strdi. Če hočeš imeti izvrstno maslo, mora biti tudi surovo maslo najboljši in popolnoma sveže.

Olje

Mnogo je ljudi, ki ne smejo uživati živalske masti. Zato jim pripravljajo vse jedi na olju prav tako dobro in okusno. Za te namene mora biti olje dobro in očiščeno.

BUCNO OLJE

Na Štajerskem delajo prav okusno in zelo mastno olje iz bučnih pečk. To olje je zelo priporočljivo zlasti za salate. Prav tako je okusno sončnično olje.

Zaseka

Po nekaterih krajih delajo zaseko. Svežo slanino obesijo za nekaj dni v dim, jo potem sesekajo, sevrejo in nalijejo z njo posode za mast.

KRI, KI REŠUJE ŽIVLJENJA

Preteklih 14 dni so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Marija Plančan, Fani Henigman, Marjeta Skok, Tončka Dobravec, Anica Kafol, Silva Mervar, Ana Gazvoda, Martina Guvednik, Ivan Murgelj, Bernarota Krašna, Marija Starič, Breda Klincec, Luka Goršič, Majda Bračko, Jozica Radovan, Miha Krašna, Matija Glad, Jelka Avbelj, Anica Avsec, Ivanka Šušlaršič, Dragica Popovič in Danica Vitman, dijaki ekonomske srednje šole Novo mesto; Vlada Erzen in Niko Golob, člana kolektiva osnovne šole Katja Rupena, Novo mesto; Marjan Filipčič, član kolektiva Pionir, Novo mesto; Janez Mislak, član kolektiva IMV, Novo mesto; Alojz Fink, član kolektiva INIAS, Novo mesto; Pepca Jerman, gospodinja iz Ločne; Angela Pavlin, Franc Bohle in Marija Durič, člani kolektiva zdravilišča Smarješke Toplice; Franc Pirč, član kolektiva Novole, Straža; Ludvik Mugerli, član kolektiva Splošnega trgoveškega podjetja, Črnomelj; Marjan Dejak in Slane Zvab, člana kolektiva Kovinar, Črnomelj; Begomir Novakij Leopold Korevec, člana kolektiva občinske skupščine Črnomelj; Jože Jakše, član kolektiva Vodovod, Novo mesto; Alojz Hutar, upokojenec iz Črnomlja; Stjepka Kukovec, članica kolektiva osnovne šole Gričlje; Matevž Krallj, kmet iz Gričlj; Marija Papež, gospodinja iz Gričelj; Marija Starešič, gospodinja iz Cerkevšča; Antonija Husič, gospodinja iz Cerkevšča; Ana Pezdirc, gospodinja iz Grobelj.

Dr. Anton Furjan in Fani Rajmer, člana kolektiva zdravstveni dom Novo mesto; Karel Barbič, Slavko Dravincec, Janez Gazvoda, Silvester Tomšič, Stanko Sinkovec, Marjan Šurke, Zdravko Zarabec, Alojz Senčar in Martin Luzzar, člani kolektiva IMV Novo mesto; Franc Kosmirj, Ciril Bisan, Miha Jankovič, Jozefa Ljubi in Stanko Mastnik, člani kolektiva Krman, Novo mesto; Anton Kastelec, inž. Vinčo Manček, Anton Gazvoda, Alojz Bohar, Franc Pareber, Jože Zefran, Janez Simble in Franc Jerle, člani kolektiva INIS Novo mesto; Irena Adamič in Ljuba Tovšak, članici kolektiva osnovne šole Katja Rupena, Novo mesto; Rudi Hrvatilo, Staša Vovk, Marija Mohar, Erika Lenart in Marija Krallj, člani kolektiva KZSZ Novo mesto; Franc Turk, avtoprevoznik iz Novega mesta; Franc Hrovat in Lado Jane, člana kolektiva Novotek,

Komisija za nabavo in odpis osnovnih sredstev pri podjetju

RUDNIK RJAVEGA PREMÖGA KOCEVJE

razpisuje

LICITACIJO

za prodajo

osebnega avtomobila

Zastava 1300,

letnik 1963, v voznom stanju
z radioaparatom

Izklicna cena je 13.000 Ndin.
Prodaja bo v četrtek, 23. 11. 1967, ob 9. uri na zunanjem obratu rudnika.
Interesenti morajo pred pričetkom licitacije položiti kavcijo v višini 10 odstotkov od izklicne cene, oziroma predložiti bianco barirani ček.
Informacije dobite osebno ali po telefonu 86-110.

Komisija za razpis delovnega mesta direktorja ZDRAVILIŠČA DOLENJSKE TOPLICE

razpisuje mesto

DIREKTORJA

POGOJI: visoka šolska izobrazba ekonomske ali pravne smeri in najmanj tri leta delovnih izkušenj ali višja šolska izobrazba ekonomske ali pravne smeri in najmanj pet let delovnih izkušenj.

Poleg izpolnjevanja navedenih pogojev morajo biti kandidati splošno družbeno in politično razgledani in imeti organizacijske sposobnosti za vodenje delovne organizacije.

Ponudbe je treba dostaviti v roku 15 dni po objavi razpisa s kratkim življenjepisom in z dokazili o izobrazbi ter o dosedanjih zaposlitvah komisiji za razpis delovnega mesta direktorja Zdravilišča Dol. Toplice.

Vsako leto več svečk — in ker vlaga
Janezek vsak dinarček v hranilnik,
ima že zdaj vsako leto več denarja!

Hranilnik za Vašega otroka lahko
dobite vsak čas pri

DOLENJSKI BANKI IN HRANILNICI v Novem mestu

ali pa pri njenih poslovnih enotah
v Krškem, Metliki in Trebnjem!

NAJNOVEJŠE!

DBH v Novem mestu obrestuje
hranilne vloge od 1. avg. 1967
dalje po zvišani obrestni meri:

— navadne po **6,50 %**
— vezane do **8 %**

Pogovor z zdravnikom

Nevarnost zastrupitve z oglj. monoksidom

Pozna jesen, zima in zgodnja pomlad so priče hudim zastrupitvam z ogljikovim monoksidom, plinom, ki nastane pri nepopolnem izogrevanju. Ta plin je še posebno zahrbtnen zaradi tega, ker nima duha niti barve ali okusa. Pri nas in po svetu so časopisi vsak dan polni žalostnih novic o žrtvah, ki jih je umoril ta plin, npr.:

1. Mrzlega zimskega dne so našli v posteljah v zaprtih stanovanju mrtve vse družinske člane.
2. V zaprti garaži so našli mrtvega soferja v avtomobilu.
3. Ko se je družina, ki se je vozila z avtomobilom po neki gorski cesti, ustavila, da bi občudovala razgled, je mati odkrila, da sta otroka na zadnjem sedišču mrtva.
4. Iz neznanega vzroka je zapeljal z avtomobilom s ceste in se ubil.
5. Na družinskem izletu je moža presenetil pri peki čevapčičev dež, zato je odnesel roštilj v bližnjo supo. Ko ga je našla žena, je bil že mrtev.

In tako naprej. Smrt je presenetila družino, ker so imeli zaprta okna, da bi jim bilo toplo, dimnik pa je bil zadelan s sajami. Šofer v garaži je pri zaprtih vratih ogreval avtomobil s prižganim motorjem. Otroka sta umrla, ker je bila izpušna cev avtomobila pregorela ali poškodovana. Iz istega vzroka je zavozil s ceste. Kuril je z ogljem v zaprti šupi.

V vseh teh primerih izogrevanje ni bilo popolno, ker za ogenj ni bilo dovolj kisika. Posledica tega je bilo nastajanje ogljikovega monoksida, ki je povzročil nesrečo. Sicer pa pri vsakem izogrevanju nastane nekaj tega plina, posebno še v avtomobilskih motorjih, ki so zelo nevarni, če odvod plinov skozi izpušno cev ni v redu ali pa če plini nimajo izhoda na prosto.

Ta plin ima grdo lastnost, da se veže s krvnim barvilom 200- do 300-krat hitreje kakor kisik, in zaradi tega že majhna količina plina onemogoči precej rdečih krvničk, ki prenašajo sicer kisik v krvi. Rdeč kisika pa življenje ni mogoče. Nastane torej notranja zadušitev.

Niso vsi ljudje enako občutljivi na ogljikov monoksid. Majhni otroci, stari ljudje, izmučene, sestradane in bolezni osebe so občutljivi znatno bolj kakor popolnoma zdravi odrasli ljudje v tako imenovani produktivni dobi.

Poleg smrtnih nevarnosti, ki nastopi pri precejšnji nenadni množini plina, poznamo zastrupljenja, ki jih povzročajo mnogo manjše količine, ki se jih niti ne zavedamo. Mestno prebivalstvo vdihuje ta plin včasih kar v precejšnji meri zaradi izpušnih plinov avtomobilskih in drugih motorjev, posebno v prometnih ulicah in ob prometnih cestah, k temu se pridružujejo plini iz tovarniških dimnikov. Če je vreme mirno ali če se spremenjena temperatura zraka, je situacija seveda še slabša. Kadlci si poleg tega dodajajo še določeno količino ogljikovega monoksida, posebno tisti, ki kade cigarete. Ti pa so v večini. Ta zastrupljenja z manjšo koncentracijo plina povzročajo najprej poslabšanje ostrine uma, pozneje občutek tiščanja za čelom, lahek glavobol in razširjenje ožilja v koži, ki postane zaradi tega rdeča. Če se to stopnjuje, nastopi močan glavobol z občutkom kljuvanja v senčih, še pozneje pa se glavobol stopnjuje, pojavljajo se slabost, vrtoglavica, bruhanje, kolobarji pred očmi in tudi nezavest.

Marsikateri glavobol gre na račun zastrupljenja z manjšo količino ogljikovega monoksida, čeprav bolnik išče vse mogoče druge vzroke. Isto velja za nenadne nezavesti ali slabosti, ki jih spremlja glavobol.

Prva pomoč pri zastrupljenju s tem plinom je, da takoj odpremo okna in vrata, da je mogoče vstop svežemu zraku. Še bolje pa je, da zastrupljenega odnesemo na piano in mu takoj nudimo umetno dihanje po sodobni metodi usta na usta. Paziti pa je treba, da zastrupljenca ni mrz, ker ohladitev telesa pomeni manjšo potrebo po kisiku, kar je lahko usodno. Torej če ga odnesemo ven, ga je treba dobro pokriti in sploh ogrevati.

Da bi bilo v hladnem obdobju čim manj smrtnic zaradi zastrupitve z ogljikovim monoksidom, je treba dobro prečistiti vse dimnike pred kurjenjem peči — velja seveda tudi za oljne peči — pregledati dimno napeljavo, da ni razpok in da so stidi primerno zatesnjeni. Avtomobilisti naj ne ogrevajo svojih vozil v zaprtih garažah in pregledajo naj izpušne cevi ter cevi za ogrevanje vozila, da ne bo zaradi napak prišlo do uhajanja plina v vozilo. Vsi tisti, ki imajo opravka s kakršnimkoli ognjem, pa naj se zavedajo, da izogrevanje v zaprtih prostorih zahteva dovolj kisika in tudi pravilen odvod nastajajočih plinov, ker je sicer nevarnost, da bodo zaspali in se ne bodo več zbudili!

Dr. Božo OBLAK

Komisija za nabavo in odtujitev osnovnih sredstev pri

KOMUNALNEM PODJETJU

TREBNJE

razpisuje

LICITACIJSKO PRODAJO za:

1. STRUŽNICO POBEDA, tip S 6-1250 mm
2. STISKALNICO 25-tonska
3. STISKALNICO FAM 12-tonska

PRODAJA bo v soboto, 25. 11. 1967 v kovinskem obratu Komunalnega podjetja Trebnje — pričetek ob 9. uri.

Vsi interesenti morajo pred pričetkom plačati kavcijo v višini 10 odst. od izklicne cene, oziroma predložiti bianco barirani ček.

TRGOVSKO
PODJETJE

Centromerkur

EXPORT-IMPORT
LJUBLJANA, TRUBARJEVA C. 1-3

OBIŠČITE NOVO VELEBLAGOVNICO

na Trubarjevi cesti

4 etaže — pomične stopnice

V novi veleblagovnici nudimo bogato izbiro galanterije, ur, zlatnine, ženske in moške mode, vse za otroke, novosti iz uvoza; edinstvena izbira opreme za šport in ribolov, muzikalij, kristala in porcelana; lasten urarski in krojaški servis.

DOLENJCI, kadar pridete v Ljubljano, obiščite našo veleblagovnico in zadovoljni boste z nakupom!

BETI, Metlika

Komisija za prodajo osnovnih sredstev

razpisuje

LICITACIJO za prodajo

1 benzinskega motorja
za vozilo Zastava 620/B — generalno popravljene

Izključna cena 400 Ndin.

Licitacija bo 20. novembra 1967 ob 10. uri.

BAR
Cateske
Toplice

odprt vsako noč,
razen ponedeljka,
od 22. do 4. ure.

Vstopnina 2500 Sdin,
od tega 1000 Sdin
konzumacija

mednarodni program
STRIP-TEASE

Po sklepu sveta
zavoda

razpisuje

**ZAVOD ZA
REHABILITACIJO
IN ZAPOSLOVANJE
INVALIDOV**

»R O G«
NOVO MESTO

LICITACIJO dostavne-
ga avtomobila

**kombi IMV
1100
letnik 1961**

Avto je vozen, izključna
cena 6.000,00 Ndin.
Licitacija bo 23. 11. 1967
ob 8. uri na dvorišču za-
voda, Trubarjeva 2, Novo
mesto.

Interesenti morajo pred-
ložiti 10-odst. kavcijo ob
pričetku licitacije.

Informacije in ogled kombi-
ja pri upravi zavoda v
Novem mestu, Trubarjeva
2, telefon 21-489.

Za sodoben
okus...

Izključni proizvajalec
v Jugoslaviji

Destilacija »DANA«
MIRNA na Dol.

Poslovno sodelovanje
veletrgovine

MERCATOR

in perutninarstva

»KRAS« — Pivka,
vam odslej omogoča
sveže piščance po
9 Ndin KILOGRAM
v prodajalnah

mercator

Čevljarstvo podjetje
Mokronog

razpisuje mesto

DIREKTORJA

POGOJI:

1. srednja izobrazba ekonomske ali usnjarske stroke z 1-letno prakso na vodilnem delovnem mestu ali
2. visoka kvalifikacija usnjarske stroke s 3-letno prakso na vodilnem delovnem mestu ali
3. kvalificiran delavec usnjarske stroke z 10 leti delovne dobe v proizvodnji obutve in najmanj 3 leti prakse na vodilnem delovnem mestu.

Ponudbe je treba dostaviti v roku 15 dni po objavi razpisa. Nastop službe takoj.

TRGOVSKO PODJETJE

DOLENJKA

NOVO MESTO

nudi potrošnikom na kredit

brez porokov in brez obresti

na 4-6-mesečno odplačilo

naslednje blago:

- KONFEKCIJO IN PREPROGE
- STEDILNIKE NA TRDA GORIVA, PLIN, ELEKTRIKO IN KOMBINIRANE — VSE IZDELEK GORENJE
- PRALNE STROJE GORENJE
- SIVALNE STROJE BAGAT

Blago prodajajo naslednje prodajalne:

V Novem mestu: TEKSTIL, OPREMA, Kidričev trg 1
BRSLIN — nasproti železniške postaje

V Mokronogu: OBLACILA, ŽELEZNINA

V Žrjemberku: GRAD, SLAP

Šentjernej: GORJANCI

Skocjan: PRI MOSTU

Gornja Straža: STRAŽA

Potrošniške kredite vam odobravamo po hitrem postopku v samih prodajalnah.

Potrošniki, izkoristite priložnost, ki vam jo nudi trgovsko podjetje DOLENJKA v svojih prodajalnah.

Oglašujte v DL!

**Dve lepi
STARINSKI
KREDENCI**

ugodno prodamo.

Primerni sta za večje stanovanje, za ordinacije ali za zakristije.

Vse informacije dobite v TRGOVINI BOROVO, Brežice.

**OPREMALES
NOVO MESTO**

razpisuje
naslednja delovna
mesta:

1. vodilno delovno mesto
**STROKOVNEGA
SVETOVALCA**

Pogoji: lesnoindustrijski inženir s 5-letno prakso v proizvodnih podjetjih. Osebnih prejemkov po dogovoru. — Poizkusna doba 3 mesece. Nastop službe takoj ali po dogovoru. Prošnje s podatki dosedanjega službovanja in dokazili o strokovnosti vložite do 15. 12. 1967.

2. **VODJA POVRŠINSKE
OBDELAVE**

Pogoji: VK mizar pohištenik oz. kvalificiran delavec površinske obdelave z 2-letno prakso.

Osebnih prejemkov po pravilniku — Poizkusna doba 3 mesece. Nastop službe je možen takoj. Prednost imajo lesnoindustrijski tehniki s prakso na tem področju. Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

Poleg navedenega objavljamo, da sprejemamo v stalno delovno razmerje

SKLADISCNIKA

Pogoji: kvalificiran trgovski pomočnik z 2-letno prakso ali kvalificiran delavec lesne stroke s prakso v skladiščni službi.

ter
**KVALIFICIRANE,
PRIUČENE IN STROJNE
MIZARJE.**

ELEKTROTEHNA

LJUBLJANA

Nudimo vam bogato izbiro: gospodinjskih aparatov
 akustičnih aparatov
 elektroinstalacijskega materiala

Kupujte v naših trgovinah v Krškem in Novem mestu!

Ubil je svojo ženo

Spoznala sta se po časopisnem oglasu, se v dveh letih zakona velikokrat prepirala in tepla, v sredo, 8. novembra zvečer, pa sta se spojila z noži

»Bil sem prvi v hiši. Ko sem odprl vrata kuhinje, je ležala na levi strani vsa v krvi, ki je odtekala proti vratom. Takoj sem ukrenil, kar je v takem primeru nujno potrebno. Njen mož se je sam javil in smo ga odpeljali v dom počitka na Impoljco.« Je tisti dan povedal miličnik Ivan Kostevc.

Upokojencema Jožetu (63) in Julijani (62) Rus časopisni oglas ni prinesel sreče in mirnega večera življenja. Začela sta se prepirati in pretepali, tako da je šibkejši Jože moral iskati zaščito celo pri oblasteh.

»Tisti večer ni bilo nič posebnega. Prerekala sta se kot že tolikokrat prej. Mi smo šli počivat, ne da bi vedeli, kaj se je zgodilo v njunem ločenem delu hiše, ki ima z našo skupno streho in skupno hišno številko 13,« je povedala stanovalka iz drugega

dele hiše, gospodinja Radejeva.

Podrobnosti bosta pokazala preiskava in zaslišanje. Jože Rus, ki je, obremenjen po rokah in ranjen po obrazu, naslednje jutro sam prijavil dejanje, zatrjuje, da je to naredil v samoobrambi.

Med prepriom zabodel sodelavca

10. novembra zvečer je Marjan Svetič, 18-letni rudar s Tanče gore, zaposlen v rudniku Kanžarica, med preprirom v stranišču rudniške restavracije z žepnim nožem dvakrat zabodel sodelavca iz rudnika Marjana Duha. Zabodena je bila v vratu. Zabodena je bila v vratu. Zabodena je bila v vratu.

Radejeva mama: »Pa tako bi jima lahko bilo dobro!« (Foto: Legan)

S puško je hotel dobiti ženo

Janko Brajdič, vdovec iz Šmihela, je šel s puško v Podklanec pri Vinici in hotel prisiliti Angelo Brajdič-Zlato, da bi šla z njim

Pred okrožnim sodiščem v Novem mestu se je moral nedavno tega zagovarjati Janko Brajdič, delavec brez zaposlitve, bivajoč v ciganskem taborišču blizu Šmihela.

7. junija letos se je s staro italijansko puško napotil v bližino Podklanca pri Vinici, kjer so pod sotorom ob Kolpi bivala Angela Brajdič z

Albinom Hudorovcem in njunim otrokom. Angela Brajdič, imenovana Zlata, je prej šla z Jankom Brajdičem, a ga je zapustila in šla z Albinom Hudorovcem. Ker je Janko Brajdič že dlje časa vdovec in ima nekaj nedoletnih otrok, si je hotel zagotoviti ženo in gospodinjstvo, zato je hotel Zlato, če ne zlepa, pa zgrda privedi v svoj sotor.

Ko je tistega dne Angela Brajdič šla k studencu, se je pred njo pojavil Janko in zahteval, naj gre z njim. Ciganke je zagledala puško in je kričala. Njen smoluh je stisnil vpitje, tekel tja in videl, kako Janko Brajdič njegovi ženi grozil.

Medtem je mimo pripeljal avtobus in napadalec se je umaknil za vinograde, med-

tem pa so prestrašena Angela z otrokom v naročju in Albin Hudorovac bredli čez Kolpo, še ko so bili v vodi, je Cigan Janko ustrelil in od daleč zavpil, da bo Angelo ubil.

Napadeni so vendarle srečno prebrli reko in se zaleteli k mlinarju v bližini, ki je že ves čas dogodek opazoval z drugega brega. Janka Brajdiča pa so razorožili že med potjo domov trije gozdarji, misleč, da je divji lovec.

Janka Brajdiča je sodišče spoznalo za krivega, da je našlo hotel odvesti Angelo Brajdič-Zlato in da ji je grozil, medtem ko je smatralo, da je premalo dokazov za nameravani uboj, kot ga je bremenila obtožnica. Obsojen je bil na 4 mesece zapora.

Z jelše padel 10 m globoko

Karel Mlinarič iz Podvrha je 25. oktobra pri obsekavanju jelše ob cesti padel 10 metrov globoko in si puško doval glavo ter zlomil roko. Po nesreči so ga prepešali v celjsko bolnišnico.

K. Mlinarič je kot cestar zaposlen pri občinski skupščini v Sevnici. Več dni je obsekoval grmovje in drevje ob cesti v Marofu pri Sevnici, da bi izboljšal pregled nad cesto. Med drugim je zlezal tudi na visoko jelšo, kar pa mu ni bilo naročeno.

Za nameren požig 3 leta in pol strogega zapora

Obsojen je bil Franc Terner iz Metlike, ker je namenoma zažgal hišo svoje svakinje Stanke Kočevar na Radovici

Franc Terner, polkvalificirani zidarski delavec iz Metlike, že dalj časa sovraži svojo svakinjo Stanko Kočevar, ker je na Radovici ostala v hiši, kjer je prej živela s pokojno mamo. Terner se čuti prikrajšanega za dediščino, zato je že večkrat prišlo do spora s svakinjo in Jožetom Rudmanom, ki pri njej živi. Lani so se celo tepli, sovražstvo je raslo, vendar grožnje, da bo domačijo požgal, niso tako resno jemali.

V noč od 14. na 15. junij letos pa je pri Stanki Kočevar res gorelo. Zbudil so se v bajti, ki je gorela, na oknih pa so bile železne rešetke. Stanka in Jože Rudman sta nato skozi rešetke porinila dva majhna otroka na prosto, nato pa sta s sekuro razbila rešetke na drugem oknu in se rešila iz plamenov.

Takoj so vedeli, kdo je zažgal, in izkazalo se je, da je to res storil Franc Terner. Ze prej je na bencinski črpalki

v Metliki kupil bencin, se priplazil do hiše, polil leseni hodnik in pred vhodnimi vrati, nato pa zažgal. Lesena in stara bajtica je gorela kot bakla. Ko so se stanovalci rešili iz ognja, sta Stanka in Rudman takoj začela gasiti. Na srečo sta imela zmagaj v dveh sodih vode, pripravljeno za škropljenje vinograde.

Okrožno sodišče v Novem mestu je požigalca, ki je za maščevalnosti in naklepno povzročil tolikšno nesrečo, obsodilo na 3 leta in 6 mesecev strogega zapora.

Z nožem nad natakarka

11. novembra je prišel v črnomaljsko gostišče »Grada Janko Može, delavec brez zaposlitve iz Novakov s Hrvaškega, in zahteval pijačo. Natakarkar Ivo Matahelj mu je ni hotel dati, zato ga je Može zmerjal. Ko je Matahelj hotel Možeta odstraniti iz gostišča, je ta potegnil nož in natakarkarja zabodel.

RADIO Ljubljana

VSAR DAN: poročila ob 5.15, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 15.00, 17.00, 19.30 in 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

PETEK, 17. NOVEMBRA: 8.00 Glasbena matineja. 9.25 Miro Korjak peje koruške narodne pesmi. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tujce goste. 12.30 Kmetijski nasveti — prof. France Vardišani: Meristemsko razmnoževanje ameriškega nagejda in krizanteme. 12.40 Čen hrib in dol. 14.05 Veličevalni in uverturo. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.25 Glasbeni intermezzo. 17.05 Človek in zdravje. 17.15 Koncert po željah poslušalcev. 18.45 Na mednarodnih kripotjih. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Glasbeni cecili. 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih.

SOBOTA, 18. NOVEMBRA: 8.00 Glasbena matineja. 9.25 Dvajset minut z našimi ansambli zabavnih glasbe. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tujce goste. 12.10 Odmevi s mediterana. 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Danilo Gorup: Izboljšanje skladišč za premitve poljskih pridelkov. 12.40 Povezke iz studia 14. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.20 Glasbeni intermezzo.

NEDELJA, 19. NOVEMBRA: 8.00 Glasbena matineja. 9.10 Iz jugoslovanskih studiov. 9.45 Mladinski pevski festival 1967. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tujce goste. 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Dušan Terčelj: Rezultati 8. mednarodnega vinskega sejma v Ljubljani. 12.40 Lovske pesmi po Janežu Koruški. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.20 Glasbeni intermezzo.

PONEDELJEK, 20. NOVEMBRA: 8.00 Glasbena matineja. 9.10 Iz jugoslovanskih studiov. 9.45 Mladinski pevski festival 1967. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tujce goste. 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Dušan Terčelj: Rezultati 8. mednarodnega vinskega sejma v Ljubljani. 12.40 Lovske pesmi po Janežu Koruški. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.20 Glasbeni intermezzo.

TOREK, 21. NOVEMBRA: 8.00 Z našimi pevci v Mozartovih operah. 9.25 Nekaj slovenskih skladb v predreči s harmonikarimi orkestrer. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tujce goste. 12.10 Na domači glasbi. 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Jaka Ferjan: Pilečevanje prašičev po klanosti. 12.40 Igrajo tuje pihalne rodbne. 13.30 Priporočajo vam...

TELEVIZIJSKI SPORED

NEDELJA, 19. NOVEMBRA

9.25 Poročila (Ljubljana)
9.30 Nedeljski vrtjak — oddaja narodno-zabavnih glasbe — (Ljubljana)
10.00 Kmetijska oddaja (Zagreb)
10.45 Ne črno, ne belo — oddaja za otroke (Beograd)
11.30 Junaki cirkuške arene — serijski film (Ljubljana)
12.00 Nedeljska TV konferenca — (Zagreb)
14.20 Sabovski komentar Braslava Rabarja (Zagreb)
14.40 Kjubenhaven: Svetovno prvenstvo v moderni telovadi — ženske posamezno (Evrovizija)
17.15 Ruski šudei — II. del vzhodnonemškega dokumentarnega filma (Ljubljana)
18.30 Karavana — reportaža (Beograd)
19.00 Cik cak (Ljubljana)
19.10 Vrtnice — serija »Dolgo, vroče poletje« (Ljubljana)
20.00 TV dnevnik (Beograd)
20.45 Cik cak (Ljubljana)
20.50 Zabavno-glasbena oddaja — (Beograd)
21.50 TV dnevnik (Beograd)
22.10 Filmska reportaža z rokometne tekme Partizan Bjelovar: Island in Boksarskega srečanja Hrvaška: Srbija (Zagreb)

PONED., 20. NOVEMBRA

9.40 TV v šoli (Zagreb)
10.35 Ruščina — (Zagreb)
11.00 Osnove splošne izobrazbe — (Beograd)
11.40 TV v šoli — Postoj, kdor mimo greš (Ljubljana)
14.30 TV v šoli — (ponovitev) — (Zagreb)
15.45 Ruščina — (ponovitev) — (Zagreb)
16.10 Angleščina (Beograd)
16.55 Poročila (Zagreb)
17.00 Mali svet — oddaja za otroke (Zagreb)
17.25 Risanka (Zagreb)
17.40 Kje je, kaj je — oddaja za otroke (Beograd)
17.55 TV Obzorje (Ljubljana)
18.15 Lepe pesmi so prepevali — (Ljubljana)
18.45 Kuharski nasveti — kostanj (Ljubljana)
19.15 Tedenski športni pregled — (Beograd)
19.40 Znanstveniki na Antarktiki — II. del (Ljubljana)
20.00 TV dnevnik (Beograd)
20.30 Cik cak (Ljubljana)
20.40 Smitljan Rozman: Blaž Prekrševalec — TV igra (Ljubljana)
21.40 Koncert ansambla zagrebških solistov (Zagreb)
22.10 TV dnevnik (Beograd)

TOREK, 21. NOVEMBRA

9.40 TV v šoli — (Zagreb)
10.35 Angleščina — (Zagreb)
11.00 Osnove splošne izobrazbe — (Beograd)
14.50 TV v šoli — ponovitev — (Zagreb)
15.40 Angleščina — ponovitev — (Zagreb)
16.10 Osnove splošne izobrazbe — ponovitev (Beograd)
16.15 Biologija — poljski kratki film (Ljubljana)
18.25 Torkov večer z dobrimi znanci in Marjanom Kraljem — (Ljubljana)
18.45 Slovenski film Včera, danes, in (Ljubljana)
19.30 TV obzorje (Ljubljana)
20.00 Cik cak (Ljubljana)
20.10 Mildred Pierce — ameriška kriminalna (Ljubljana)
22.05 Satirična peselja (Ljubljana)
22.40 Zadržna poročila (Ljubljana)

SREDA, 22. NOVEMBRA

13.30 Praga: Nogomet CSSR: Traka — prenos (Evrovizija)

17.00 Poročila (Skopje)
17.05 Lutkovna igra (Skopje)
17.25 Popokovanje po Aziji — serijski film (Ljubljana)
17.55 TV obzorje (Ljubljana)
18.15 Zdravje radevedelcev — oddaja za otroke (Zagreb)
19.00 Reportaža (Zagreb)
19.30 Portret dokumentaristov — M. Strbac — Mosaik kratkega filma (Ljubljana)
20.00 TV dnevnik (Beograd)
20.30 Cik cak (Ljubljana)
20.40 V smeri kalipota — Ocelje
21.40 Sree — V. oddaja (Ljubljana)
22.40 Zadržna poročila (Ljubljana)

ČETRTEK, 23. NOVEMBRA

9.40 TV v šoli — (Zagreb)
10.35 Nemščina — (Zagreb)
15.45 Nemščina ponovitev (Zagreb)
11.00 Osnove splošne izobrazbe — (Beograd)
14.50 TV v šoli — ponovitev — (Zagreb)
16.10 TV v šoli — Postoj, kdor mimo greš (Ljubljana)
17.05 Poročila (Ljubljana)
17.10 Vijavaja — ringaraja — 7. oddaja za otroke (Ljubljana)
17.55 TV obzorje (Ljubljana)
18.15 Po sledih napredka (Ljubljana)
18.35 Po izbiri — glasbena oddaja (Zagreb)
19.00 Dežurne ulice — humoristična oddaja (Beograd)
19.40 TV prospekt (Zagreb)
19.54 Propagandna medijna (Ljubljana)
20.00 TV dnevnik (Beograd)
20.30 Aktualni razgovori (Beograd)
21.10 Risanka (Ljubljana)
21.20 TV drama (Beograd)
22.20 TV dnevnik (Beograd)

PETEK, 24. NOVEMBRA

9.40 TV v šoli — (Zagreb)
11.00 Osnove splošne izobrazbe — (Beograd)
14.50 TV v šoli — ponovitev — (Zagreb)
16.10 Osnove splošne izobrazbe — ponovitev — (Beograd)
17.05 Poročila (Skopje)
17.10 Vaša kritika — oddaja za otroke (Skopje)
17.55 TV obzorje (Ljubljana)
18.15 Glasbeni magazin (Ljubljana)
19.05 Na sedmi stazi — športna oddaja (Ljubljana)
19.36 Cik cak (Ljubljana)
19.40 Domiselnost ni smisel — Človek in kultura (Ljubljana)
20.00 TV dnevnik (Beograd)
20.30 Cik cak (Ljubljana)
20.40 Giuseppe Verdi — italijanska celovečerna film (Ljubljana)
22.10 Slager sezona — oddaja studio Sarajeva (Zagreb)
22.25 TV dnevnik (Beograd)

SOBOTA, 25. NOVEMBRA

9.40 TV v šoli — (Zagreb)
14.50 TV v šoli — ponovitev — (Zagreb)
17.40 Vsaka sobota — pregled TV sporeda (Ljubljana)
17.55 TV obzorje (Ljubljana)
18.15 Mladinska igra (Beograd)
19.15 Sprehod skozi čas (Ljubljana)
19.40 Cik cak (Ljubljana)
20.00 TV dnevnik (Beograd)
20.30 Cik cak (Ljubljana)
20.40 Junaki cirkuške arene — serijski film (Ljubljana)
21.10 Risanka (Ljubljana)
21.20 Sanremo pozdravlja Zürich zabavno-glasbena oddaja — (Evrovizija)
22.35 Ubitalec Benak — film iz serije »Glasbeni iz Šotlandije« (Ljubljana)
22.55 Zadržna poročila (Ljubljana)

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 17. nov. — Gregor
Sobota, 18. nov. — Milka
Nedelja, 19. nov. — Elizabeta
Ponedeljek, 20. nov. — Srečko
Torek, 21. nov. — Marija
Sreda, 22. nov. — Cilka
Četrtek, 23. nov. — Klemen

ČESTITKE

Dragemu sinu Vinku Kirnu, ki služi vojaški rok v Tunzi, želimo za 20-letnico najlepše ata, mamo, Rodičevi in še nekdo.

Dobremu in skrbnemu očetu Leopoldu Nemaniču želimo za njegovo dvojno praznovanje vse najboljše — hčerki Vera s družino in Marjanca z Bošom iz Novega mesta.

OBVESTILA

Zorka Mišmaš, Kurirska pot 3, Novo mesto, opozarjam Julko Sekula, Kurirska pot 8, Novo mesto, naj piše mojega moža pri miru, drugače jo bom sodno preganjala.

Perilo opere, oblačila očisti — Pralnica in kemična čistilnica, Novo mesto, Germova 5.

Izdelujem vprežne gumi vozove vseh velikosti. Janez Rihar, strojno ključavničarstvo, Dobrova 109 pri Ljubljani.

Izdelujem vence in poročne šopke. Cena niska. Dezanovič, Partizanska 11, Novo mesto, Kandija.

KINIO

Brežice: 17. in 18. 11. italijanski barvni film »Cezar proti Platonu«, 19. in 20. 11. francosko-italijanski barvni film »Noriče v tuzi Pardišana«, 21. in 22. 11. francosko-italijanski barvni film »Oročnik v New Yorku«.
Crnomelj: 17. in 18. 11. ameriški barvni film »Kako pesmi, moje sanje«, 21. in 22. 11. ameriški barvni film »Nedelja v New Yorku«.
Kočevje — Jadran: 17. do 19. 11. ameriški barvni film »Kako ubijem svoje ženice«, 19. do 21. 11. ameriški film »Heroji Telemarkov«, 21. in 22. 11. ameriški film »Zvijazen na nit«, 22. in 23. 11. jugoslovanski film »Prebujanje podgan«.
Kostanjevica: 19. 11. italijanski barvni film »V senci orlova«.

SUPERAVTOMATIČNI PRALNI STROJI

vseh znamk in KMETIJSKI STROJI

CANDY 75 samo 68.000 liri!

VSE INFORMACIJE DOBITE:

NOVO MESTO: MOCNIK, Sokolska 3, št. telefona 068-21-639

SEVNICA: TOTER, Heroja Maroka 3

PEROTTI-EKSPORT S. FRANCESCO 41, TRST

Metlika: 18. in 19. 11. italijansko-španski barvni film »Cezar Borgias«, 20. in 21. 11. poljski film »Poročna obleka«.
Mokronog: 18. in 19. 11. angleški film »Znagovalci«.
Novo mesto — »Krkav«: 17. do 20. 11. francoski film »Angelika in kralj«, 21. in 22. 11. ameriški barvni film »Klic trobente«, 23. 11. madžarski film »Zgodba o moji neumnosti«.
Ribnica: 18. in 19. 11. ameriški barvni film »Severno proti Aljaski«.
Sevnica: 18. in 19. 11. ameriški film »Flandrijski pes«, 22. 11. francoski film »Lepo življenje«.
Sodražica: 18. in 19. 11. ameriški barvni film »Poslednji mrake«, 20. in 21. 11. španski barvni film »Lepa Lola«.
Trebnje: 18. in 19. 11. italijanski barvni zgodovinski film »Mva, sija Vikingov«.

darovali vence in cvetje. Posebna hvala strojkarni podružnici GORJANCI, kolektivu BETI iz Mirne peči, sosedom in vsem, ki so nam izrekli sožalje in z nami sočustvovali.

Zalujoči: Irena Slavka, hčerka Slavka s družino, Jožica in drugo sorodstvo.

Ob težki izgubi dragega moža in očeta

JOŽETA KLOBUČARJA iz Uršnih sel

se najlepše zahvaljujem vsem, ki so ga spremili do njegovega prenehanja groba, mu darovali cvetje in sočustvovali z nami. Posebna hvala gospelema družstvu Uršna sela, kolektivu CD Crnomelj in duhovščini.

Zalujoča žena Anica s sinčkom Jožkom in drugo sorodstvo.

PREKLIC

Razglasim, kar sem govoril o Jožetu Bečaku Mokronog 68, kot neraznično. Jože Metelko, Mokronog 34.

Rudolf Hotujec in Marija Bedenj, Adlešiči 8, prepovedujeta Viktorju Črničju iz Bodnja št. 7 in njegovi družini odmetavanje kakršnihkoli smeti ali odpadkov za naš skedenj ali na vrt, ali pa spuščanje vode ter odmetavanje snega na naše zemljišče. Če tega ne bo upošteval, ga bomo morala sodno preganjati.

ZAHVALE

Ob nenadni prerani smrti našega dragega moža in ateta

FRANCA UHANA iz Mirne peči

se zahvaljujemo vsem, ki so ga spremili na zadnji poti ter mu

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Vilka Lozar iz Crnomlja — Roberta, Marija Veselič iz Metlike — Silvo, Anica Starešinič iz Krasinca — Anico, Ana Vovk iz Zbur — Francija, Anica Vide iz Dobrovice — Andrejko, Albina Urbanec iz Mirne — Hinka, Alojzija Luzar iz Dolnje Brezovice — Stanica, Julijana Pekoč iz Vrbovec — Anico, Anica Kovačič iz Dolnje Nemške vasi — Stanico, Angela Lesjak iz Korita — Antona, Rozalija Cerovšek iz Aprnika — Antona, Milena Hudorovac iz Colkavce — Zdenko, Justina Marn iz Bistrice — Martin, Ana Potočar iz Velike Dučne vasi — deklčo, Anjelka Vidmar s Senovega — deklčo, Fanika Gorjup iz Doline vasi — deklčo, Stefka Rupar iz Krškega — deklčo, Antonija Glavuz iz Smarjete — deklčo, Anica Bevk iz Metlike — deklčo, Fratiška Stružar iz 180blice — dečica in Marija Kranjc iz Dobove — dečka.

sta med prevračanjem padla iz vozila. Košir si je poškodoval ramo, Bevc pa glavo in hrbtenico. Škoda je bilo za 10.000 Ndin.

Z avtomobilom 20 metrov po jarku

Albin Globevnik iz Zarnegoškega je 9. novembra popoldne peljal z osebnim avtomobilom iz Kostanjevica proti Koprivnici v Malencah je zaradi neprimerna hitrosti in vinjenosti zapeljal na levo stran ceste in nato v jarek, po katerem je peljal še približno 20 metrov, se prevrnil in obrnil v smer, iz katere je pripeljal. Voznik se je lažje poškodoval, na avtomobilu pa je za okrog 4.000 Ndin škoda.

Z ukradenim mopedom v avto

11. novembra ob 18.20 uri se je Jože Podraž z ukradenim mopedom v Muzejski ulici v Novem mestu začel v parkiran osebni avto Marjana Lapajnetiča z Mestnih njiv. Škoda je bilo za 500 Ndin.

Mopedista na tleh

8. novembra popoldne se je mopedist Vinko Bizjak iz Vrha v Boštjanu začel v osebni avtomobil, ki ga je vozil Jože Zelenik iz Boštjana, in padel po cesti. Za Bizjakom je vozil mopedist Marjan Ribič iz Jablanice, ki se je ustavil v ležeči Bizjakov moped in padel. Mopedista sta se lažje poškodovala, na vozilih pa je za okrog 1.500 Ndin škoda. Vsi vozniki so kazali znake vinjenosti, zato so vsem odzeli kri.

Srečanje na mostu

11. novembra popoldne je voznik osebnega avtomobila Anton Kramar iz Latkove vasi v Boštjanu pri Sevnici spregledal na mostu čez Mirno prometni znak »Odstop prednosti vozilom iz nasprotna smeri in zapeljal na most, po katerem je tedaj pripeljal voznik tovornega avtomobila. Ko je Kramar opazil, da se na mostu ne bo mogel aretati s tovornjakom, je zapeljal na desno in pri tem trčil v betonsko ograjo. Pri trčenju je bil lažje poškodovan voznikove oči, na avtomobilu pa je za okrog 2.000 Ndin škoda.

Voznik po nesreči pobegnil

Na Metliški cesti pri bencinski črpalnici v Crnomlju je neznan voznik osebnega avtomobila zadržal 1300 podri Jožeta Golobca iz Sevnice, ki je ob sebi peljal kolo, poleg pa je šel tudi njegov sin. Golobč je padel na robnik in obležal s zlomljeno levo roko, poškodovano nogo in čeljustjo in s pretresenimi možgani. Avtomobilist je pobegnil proti Vinici, vendar so zbrali varnostni organi dovolj podatkov o njem in ga bodo lahko našli.

Ranjena voznikova mati

Na avtomobilski cesti pri 163. km je hotel Zagrebčan Jakob Sučević z osebnim avtomobilom, ko se je 11. novembra okoli 18.30 peljal iz Ljubljane, prehiteti tovornjak, pa mu je pripeljal napre-

Mopedist vozil brez izpita

12. novembra zvečer je Adolf Lukek s Rakovnika pri Mirni s mopedom, za katerega nima vozniškega izpita, podri Jožeta Gracarja. Počelo je dobiti poškodbe na glavi in nogi.

Pred vožnjo popival

12. novembra sta Pavel Košir in Blak pri Sevidu nad Ljubljano in Marjan Bevc iz Martinje vasi popivala v Mokronogu. Okoli 23.30 je Košir peljal Bevc s osebnim avtomobilom proti Martinji vasi. Nista prišla daleč. Košir je še po 800 m vožnje zavil s ceste, da je avto padel meter globoko in se nekajkrat preokrenil. Voznik in sopotnik

„Plačam pozneje!“

VSEM ZAMUDNIKOM!

Te dni bodo pismonoše ponovno obiskali vse tiste naročnike Dolenjskega lista, ki še niso poravnali naročnine ali razlike v naročnini do konca 1967. V zadnjem poldrugem mesecu je 92 odst. vseh naših naročnikov v redu plačalo pismonošem naročnino za letošnje drugo polletje, od približno 8 odst. pa smo dobili položnice vrnjene, na njih pa takele opazke in pripombe:

»Plačam pozneje! Zdaj nimam denarja, malo me počakajte! Zdaj ne morem plačati, bom pa pozneje!« in podobno.

Čas za uresničitev obljube je tu — ponovno prosimo vse zamudnike, da zdaj brez odlašanja poravnajo dolžno naročnino, saj jim vsak teden redno in pošteno pošiljamo časopis na dom, ker še vedno verjamemo v njihove obljube.

Naročnikom, ki zdaj ne bodo poravnali naročnine do konca 1967, bomo morali Dolenjski list takoj ustaviti, naročnino pa izterjati na njihov račun in z dodatnimi stroški.

Prosimo vas, ne ovirajte izterjatve in ne delajte pismonošem nepotrebnih potov, sebi in nam pa nepotrebnih stroškov!

UPRAVA DOLENJSKEGA LISTA

sta med prevračanjem padla iz vozila. Košir si je poškodoval ramo, Bevc pa glavo in hrbtenico. Škoda je bilo za 10.000 Ndin.

Z avtomobilom 20 metrov po jarku

Albin Globevnik iz Zarnegoškega je 9. novembra popoldne peljal z osebnim avtomobilom iz Kostanjevica proti Koprivnici v Malencah je zaradi neprimerna hitrosti in vinjenosti zapeljal na levo stran ceste in nato v jarek, po katerem je peljal še približno 20 metrov, se prevrnil in obrnil v smer, iz katere je pripeljal. Voznik se je lažje poškodoval, na avtomobilu pa je za okrog 4.000 Ndin škoda.

Z ukradenim mopedom v avto

11. novembra ob 18.20 uri se je Jože Podraž z ukradenim mopedom v Muzejski ulici v Novem mestu začel v parkiran osebni avto Marjana Lapajnetiča z Mestnih njiv. Škoda je bilo za 500 Ndin.

Mopedista na tleh

8. novembra popoldne se je mopedist Vinko Bizjak iz Vrha v Boštjanu začel v osebni avtomobil, ki ga je vozil Jože Zelenik iz Boštjana, in padel po cesti. Za Bizjakom je vozil mopedist Marjan Ribič iz Jablanice, ki se je ustavil v ležeči Bizjakov moped in padel. Mopedista sta se lažje poškodovala, na vozilih pa je za okrog 1.500 Ndin škoda. Vsi vozniki so kazali znake vinjenosti, zato so vsem odzeli kri.

Srečanje na mostu

11. novembra popoldne je voznik osebnega avtomobila Anton Kramar iz Latkove vasi v Boštjanu pri Sevnici spregledal na mostu čez Mirno prometni znak »Odstop prednosti vozilom iz nasprotna smeri in zapeljal na most, po katerem je tedaj pripeljal voznik tovornega avtomobila. Ko je Kramar opazil, da se na mostu ne bo mogel aretati s tovornjakom, je zapeljal na desno in pri tem trčil v betonsko ograjo. Pri trčenju je bil lažje poškodovan voznikove oči, na avtomobilu pa je za okrog 2.000 Ndin škoda.

Voznik po nesreči pobegnil

Na Metliški cesti pri bencinski črpalnici v Crnomlju je neznan voznik osebnega avtomobila zadržal 1300 podri Jožeta Golobca iz Sevnice, ki je ob sebi peljal kolo, poleg pa je šel tudi njegov sin. Golobč je padel na robnik in obležal s zlomljeno levo roko, poškodovano nogo in čeljustjo in s pretresenimi možgani. Avtomobilist je pobegnil proti Vinici, vendar so zbrali varnostni organi dovolj podatkov o njem in ga bodo lahko našli.

Ranjena voznikova mati

Na avtomobilski cesti pri 163. km je hotel Zagrebčan Jakob Sučević z osebnim avtomobilom, ko se je 11. novembra okoli 18.30 peljal iz Ljubljane, prehiteti tovornjak, pa mu je pripeljal napre-

Mopedist vozil brez izpita

12. novembra zvečer je Adolf Lukek s Rakovnika pri Mirni s mopedom, za katerega nima vozniškega izpita, podri Jožeta Gracarja. Počelo je dobiti poškodbe na glavi in nogi.

Pred vožnjo popival

12. novembra sta Pavel Košir in Blak pri Sevidu nad Ljubljano in Marjan Bevc iz Martinje vasi popivala v Mokronogu. Okoli 23.30 je Košir peljal Bevc s osebnim avtomobilom proti Martinji vasi. Nista prišla daleč. Košir je še po 800 m vožnje zavil s ceste, da je avto padel meter globoko in se nekajkrat preokrenil. Voznik in sopotnik

Mopedista na tleh

8. novembra popoldne se je mopedist Vinko Bizjak iz Vrha v Boštjanu začel v osebni avtomobil, ki ga je vozil Jože Zelenik iz Boštjana, in padel po cesti. Za Bizjakom je vozil mopedist Marjan Ribič iz Jablanice, ki se je ustavil v ležeči Bizjakov moped in padel. Mopedista sta se lažje poškodovala, na vozilih pa je za okrog 1.500 Ndin škoda. Vsi vozniki so kazali znake vinjenosti, zato so vsem odzeli kri.

Srečanje na mostu

11. novembra popoldne je voznik osebnega avtomobila Anton Kramar iz Latkove vasi v Boštjanu pri Sevnici spregledal na mostu čez Mirno prometni znak »Odstop prednosti vozilom iz nasprotna smeri in zapeljal na most, po katerem je tedaj pripeljal voznik tovornega avtomobila. Ko je Kramar opazil, da se na mostu ne bo mogel aretati s tovornjakom, je zapeljal na desno in pri tem trčil v betonsko ograjo. Pri trčenju je bil lažje poškodovan voznikove oči, na avtomobilu pa je za okrog 2.000 Ndin škoda.

Voznik po nesreči pobegnil

Na Metliški cesti pri bencinski črpalnici v Crnomlju je neznan voznik osebnega avtomobila zadržal 1300 podri Jožeta Golobca iz Sevnice, ki je ob sebi peljal kolo, poleg pa je šel tudi njegov sin. Golobč je padel na robnik in obležal s zlomljeno levo roko, poškodovano nogo in čeljustjo in s pretresenimi možgani. Avtomobilist je pobegnil proti Vinici, vendar so zbrali varnostni organi dovolj podatkov o njem in ga bodo lahko našli.

Ranjena voznikova mati

Na avtomobilski cesti pri 163. km je hotel Zagrebčan Jakob Sučević z osebnim avtomobilom, ko se je 11. novembra okoli 18.30 peljal iz Ljubljane, prehiteti tovornjak, pa mu je pripeljal napre-

Mopedist vozil brez izpita

12. novembra zvečer je Adolf Lukek s Rakovnika pri Mirni s mopedom, za katerega nima vozniškega izpita, podri Jožeta Gracarja. Počelo je dobiti poškodbe na glavi in nogi.

Pred vožnjo popival

12. novembra sta Pavel Košir in Blak pri Sevidu nad Ljubljano in Marjan Bevc iz Martinje vasi popivala v Mokronogu. Okoli 23.30 je Košir peljal Bevc s osebnim avtomobilom proti Martinji vasi. Nista prišla daleč. Košir je še po 800 m vožnje zavil s ceste, da je avto padel meter globoko in se nekajkrat preokrenil. Voznik in sopotnik

mali oglasi

SLUŽBO IŠČE

ZA VARSTVO I leto starega otroka za 9 ur dnevno iščem žensko srednjih let, lahko upokojenka. Ostalo po dogovoru. Javite se na naslov: inž. Rostodil, N. m., Nad mlini, novi blok.

ISČEM ŽENSKO za varstvo enoletnega otroka od 5.30 do 14.30. Plačam po dogovoru. Naslov v upravi lista (1679/67).

IIŠNO POMOČNICO iščem za 4-člansko družino, otroci odrasli. Prednost imajo upokojenke. Jelena Hožovič, Nova Rusa 12, Krško.

GOSPODINJSKO POMOČNICO, po možnosti starejšo, išče tričlanska družina v Ljubljani. Pogoji ugodni, plača dobra. — Sušnik, Postojnska 4, Ljubljana.

MIZARSKEGA VAJENCA sprejemam. Stanovanje preskrbljeno. Franc Traupščak, Sentvid — Vilmarje, Ljubljana.

TAKOJ sprejemam žensko za varstvo dveh otrok 4 ure v dopoldanskem času. Stefan Spudič, Valantičeva 23, Novo mesto.

STANOVANJA

ISCEM neopremljeno sobo in kuhinjo v Novem mestu ali bližnji okolici. Plačam dobro, lahko tudi nekaj vnaprej, po dogovoru. — Naslov v upravi lista (1679/67).

ODDAM opremljeno sobo. Kotar, Brod 17, Novo mesto.

PRODAM

DO PRVE PLOŠČE zgrajeno enodružinsko hišo s parcelo 435 kv. m v Bršlunu pri Novem mestu (med hišama številka 7 in 11) prodam najboljšemu ponudniku. Ponudbe z navedbo cene in plačilnimi pogoji pošljite na naslov: Pristavae, Novi svet 5, Škofja Loka.

PRODAM hišo, gospodarsko poslopje in sadovnjak v Dolenjih Lazih pri Ribnici. Vprašajte: Šega, Sukno Jurjevica, Ribnica.

ODDAM opremljeno sobo dvema dekletoma. Bršlun 38, Novo mesto.

PRODAM staro obnovljeno hišo. Cena 50.000 Ndin. Na račun vzajem tudi avto. Oglej vsak dan po 14. uri ali v nedeljo popoldne. Lovro Kumer, Prala 23, Kranj.

NA STANOVANJE sprejemam dve dijakinji in prodam slodivjo lezerno posteljo z vložkom. Naslov v upravi lista (1694/67).

PRODAM kompletan vadiliv šta-

dilnik, dobro ohranjen. Gotna vas 60, Novo mesto.

PRODAM 75 arov vinograda z zidanico, ki ima prostora za 100 vagonov vina in vso vinsko opremo v Klenovniku (Starevina) pri Škofljani, ter njivo in travnik (39 arov) v Zburah. Peter Malek, Zagreb, Borongajska 84, I. nadstropje. Oglasite se lahko vsak dan od 15. do 20. ure.

UGODNO PRODAM televizijsko anteno, tranzistor za avto z anteno in nov kromiran plinski štedilnik na tri plošče. Naslov v upravi lista.

PRODAM novejšo spalnico, cena po dogovoru. Naslov v upravi lista (1688/67).

PRODAM rabljen divan, 4 fotelje in mizico po ugodni ceni. Trdinova 5a, Novo mesto.

PRODAM zazidljivo parcelo, primerno za obrtnika v Sevnici. Pojasnila: Košorok, krojaštvo, Sevnica.

PRODAM stružnico, 1 m stružne dolžine, prenosna klinkasta jermenca. Pibernik, Partizanska 19, Novo mesto.

PRODAM stružnico starejšega tipa, stružna dolžina 80 cm. — Vprašajte v Kandijski 2, Novo mesto.

PRODAM posestvo 9,5 ha s slabim gospodarskim poslopljem, lahko tudi razparcelirano. — Vprašajte pri Drenik, A. Vel. Cikava, Novo mesto.

POCENI PRODAM mali štedilnik Gorenje, na drva. Naslov v upravi lista (1690/67).

MOTORNA VOZILA

PRODAM po ugodni ceni motorno kolo »Panonija« 250, prevoženih 13.000 km, odlično ohranjeno. Alojz Frelh, Suha 100, Škofja Loka ali tovarna »Sešire«.

RAZNO

ODDAM prostor za adaptacije garaže za fiat 750. Naslov v upravi lista (1678/67).

POROČNE PRSTANE izdeluje po najnovejši modi in vsa slatarska dela opravlja slatar, Gosposka 5, Ljubljana (poleg univerze).

PRED JEDJO in po njej morate misliti na svoj želodec, če ga zdravite brezuspšno s raznimi zdravili. Ste že poskusili s preizkušenim in učinkovitim naravnim zdravilom — s rogaškim DONAT vrelcom? Zahvalujte ga v trgovini, te pa ga dobe v Novem mestu pri trgovskem podjetju IJMEŠNIK in STANDARD (MERCATOR).

Uprava DOLENJSKEGA LISTA v Novem mestu

sprejme za določen čas (od 1. decembra 1967 do 30. aprila 1968)

USLUŽBENKO ZA PISARNIŠKA DELA

POGOJ: 1. ekonomska srednja šola ali vsaj zaključena administrativna šola, 2. dobro obvladanje strojepisja (desetprstni sistem).

Pismene ponudbe naslovite na naslov: DOLENJSKI LIST, Novo mesto, p. p. 33.

KRONIKA NESREČ

Na cesti sedečega kolesarja je povozil

12. novembra zvečer se je iz Krškega proti Dmrovemu peljal s osebnim avtomobilom Alojz Kaplan iz Leskovca. Vozil je hitro in na kratki razdalji zagledal na cesti sedečega Jožeta Praha iz Jelš, ki je imel ob sebi kolo. Ne z zaviranjem ne z izogibanjem trčenju ni mogel preprečiti. Zadel je Praha in ga rinit še 11 metrov. Kolesar je pri tem dobil hude poškodbe in so nezavestnega odpeljali v hrebško bolnišnico, kjer je naslednji dan umrl.

Kolesar je kazal znake vinjenosti, preizkus voznika avtomobila s alkoskopom pa je pokazal, da je bil trezen. Na osebni avtomobilu je za 300 Ndin škoda.

Z bananami v meglo in Krko

12. novembra ob 1. uri je zapeljal s ceste proti Krki (tovornjak s priklobo, naložen z bananami, ki jih je Rudol Župevec, voznik pri podjetju GORJANCI, peljal v Čakovce. Med Volavčami in Srebrničami je Župevec zaradi goste megle zavil s ceste, da je tovornjak podri tri občestne kamne in se snel pri Krki. Medtem ko se je prednji del tovornjaka namočil v

KOMUNALNO PODJETJE TREBNJE

popravlja besedilo oglasa za razpisano mesto RACUNOVODJE (Dolenjski list št. 45 — 9. novembra 1967), pod točko 1:

1. Višja strokovna izobrazba in 5 let prakse na ustreznem delovnem mestu.

Raste veliko zelenik in mnogoteli rož po zemlji. Hermelika je najimenitnejši. Distilacija Dva & Čez

DOJNA TOVARNA BASTIL